

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA CIECHANÓW DO 2035 R.

Ciechanów, 2023 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Powiązania z dokumentami strategicznymi	4
3. Diagnoza	17
3.1 Metodyka wskazania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	17
3.1.1 Podstawowe założenia wskazania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	17
3.2 Algorytm wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	20
3.3 Wskaźniki delimitacyjne	20
3.4 Wyniki cząstkowe w poszczególnych sferach – wskazanie obszaru rewitalizacji	24
3.4.1 Sfera społeczna.....	24
3.4.2 Sfera gospodarcza	35
3.4.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	39
3.4.4 Sfera środowiskowa	47
3.4.5 Sfera techniczna	50
3.4.6 Podsumowanie oraz wskazanie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	54
3.5 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	60
3.5.1 Osiedle Bloki wraz z terenami doliny rzeki Łydynia bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz częścią osiedla Kargoszyn w rejonie zbiornika wodnego „Kanały”	60
3.5.2 Osiedle Śródmieście wraz z placem Jana Pawła II	64
3.5.3 Osada Fabryczna wraz z terenami doliny rzeki Łydynia bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz terenem targowiska miejskiego przy ul. Płońskiej i terenem Szkoły Podstawowej nr 1.	68
3.5.4 Obszar przemysłowy Jeziorko	71
3.5.5 Obszar przemysłowy Krubin.....	72
3.5.6 Obszar przemysłowy „stary młyn” przy ul. Nadrzecznej.....	72
3.5.7 Potencjały, problemy i potrzeby – synteza szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji	74
4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	77
5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań	78
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	83
6.1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe i uzupełniające	83
6.2 Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych	135
7. Szacunkowe ramy finansowe	148
8. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	153
9. Uspołecznienie	154

10.	Opis struktury zarządzania	160
10.1	Zadania interesariuszy wewnętrznych.....	160
10.2	Zadania interesariuszy zewnętrznych	160
10.3	Harmonogram realizacji GPR.....	162
11.	System monitorowania i oceny.....	163
12.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	165
13.	Specjalna strefa rewitalizacji.....	165
14.	Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	165
14.1	Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	165
14.2	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	166
14.3	Wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.....	172
15.	Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	173
16.	Spis tabel i rysunków	176

1. Wprowadzenie

Rewitalizację należy rozumieć jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowany i uchwalany przez Radę Miasta Ciechanów. Stanowi on wieloletni plan działań w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz tworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Pełni on rolę narzędzia planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w procesach rewitalizacji. Posiadanie programu rewitalizacji ułatwia i umożliwia ubieganie się o wsparcie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych środkami zewnętrznymi, w tym środkami europejskimi. Samorząd Miasta Ciechanów prowadzi aktywnie działania rewitalizacyjne od wielu lat. Ostatni program rewitalizacji (aktualizacja), tj. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023 został przyjęty uchwałą Nr 144/XIII/2019 Rady Miasta Ciechanów z dnia 31 października 2019 r. Zmiana uchwalona w 2019 roku odnosiła się do programu przyjętego uchwałą Nr 366/XXVI/2016 Rady Miasta Ciechanów z dnia 22 grudnia 2016 r. **Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji opracowany jest na podstawie:**

- ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz jest zgodny z
- wymogami określonymi dla strategii instrumentów terytorialnych (IIT) w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawie wdrożeniowej),
- Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Obszary wyznaczone do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi to:

- osiedle Bloki wraz z terenami doliny rzeki Łydyni bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz część osiedla Kargoszyn w rejonie zbiornika wodnego „Kanały”,
- osiedle Śródmieście wraz z placem Jana Pawła II,
- Osada Fabryczna wraz z terenami doliny rzeki Łydyni bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz terenem targowiska miejskiego przy ul. Płońskiej i terenem Szkoły Podstawowej nr 1,
- obszar przemysłowy Jeziorko,
- obszar przemysłowy Krubin (obręb 60, działki nr: 291/3 i 220/7),
- obszar przemysłowy „stary młyn” przy ul. Nadrzecznej.

Tak określony obszar rewitalizacji w dużym zakresie pokrywa się z granicami Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023. Można zatem stwierdzić, że miasto będzie kontynuować proces rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji opracowano dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego Uchwałą Nr 495/LI/2022 Rady Miasta Ciechanów z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Horyzont czasowy Programu sięga 2035 roku.

2. Powiązania z dokumentami strategicznymi

Proces rewitalizacyjny charakteryzuje się podejściem zintegrowanym, które przejawia się włączeniem interesariuszy w odnowę obszarów zdegradowanych w działania w obszarach polityki społeczno-gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej gminy oraz regionu.

Mając na uwadze powyższe oraz zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 2 Ustawy o rewitalizacji, w poniższym punkcie przeanalizowano powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Dnia 24 maja 2022 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął **Strategię rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze**. Jest to horyzontalny dokument strategiczny regionu, określający wizję rozwoju województwa oraz średniookresowe kierunki działań i działania.

Strategia rozwoju województwa wskazuje główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Stanowi też punkt odniesienia dla innych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

Wizja rozwoju województwa mazowieckiego, to **Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie**. Wizja ta jest możliwa do osiągnięcia poprzez wykonanie celu głównego:

Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.

Dokument ma charakter zintegrowany i wskazuje pogrupowane tematycznie działania adresowane do całego województwa, jak również model struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz obszary strategicznej interwencji (OSI), w których interwencja ukierunkowana jest zarówno tematycznie, jak i terytorialnie. Cele Strategii uszeregowano w ramach pięciu obszarów, którym odpowiadają kolejno cele uszczegółowione przez kierunki działań i działania.

Rycina 1. Struktura celów rozwojowych SRWM 2030+ Innowacyjne Mazowsze

WIZJA Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie					
CEL GŁÓWNY Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska					
Obszar	GOSPODARKA	DOSTĘPNOŚĆ	ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	SPOŁECZEŃSTWO	KULTURA I DZIEDZICTWO
Nazwa celu	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Dostępne i mobilne Mazowsze	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Mazowsze zintegrowane społecznie	Mazowsze bogate kulturowo
Opis celu	Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii	Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ład przestrzennego	Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia
Wymiar terytorialny	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO				

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Ciechanowski Obszar Strategicznej Interwencji został zakwalifikowany do kategorii obszarów problemowych. Działania w ramach OSI skoncentrowane będą na realizacji poniższych kierunków działań, zbieżnych z zamierzeniami oraz celami Gminnego Programu Rewitalizacji:

1. Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:

- wsparcie wykształconych specjalizacji: sektora rolnego, przemysłu rolno-spożywczego,
- elektronicznego, poligraficznego,
- poprawę dostępności do infrastruktury społecznej,
- zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i wzbogacenie bazy dydaktycznej,
- wspieranie współpracy przedsiębiorstw z podmiotami badawczymi i wdrożeniowymi.

2. Poprawa stanu środowiska poprzez:

- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
- rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
- wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizację budynków,
- rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych,
- rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych.

Krajowa Polityka Miejska 2030

Krajowa Polityka Miejska 2030 (KPM 2030) jest dokumentem ukierunkowanym na zrównoważony rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Koncentruje się na działaniach i instrumentach

zorientowanych terytorialnie, które odpowiadają aktualnym wyzwaniom stojącym przed miastami oraz miejskimi obszarami funkcjonalnymi.

Odbiorcami KPM 2030 są instytucje rządowe odpowiedzialne za programowanie kierunków rozwoju na poziomie krajowym. Kluczowymi partnerami w realizacji celów krajowej polityki miejskiej powiązanych z zasadami rozwoju miejskiego, są przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty ze sfery pozarządowej, biznesu, nauki, kultury, organizacji zrzeszających mieszkańców, przedsiębiorców i innych interesariuszy rozwoju miejskiego.

Rolą dokumentu Krajowej Polityki Miejskiej 2030 jest inicjacja i integracja działań podmiotów różnego rodzaju – od krajowego po lokalny – na rzecz realizacji wizji i celów rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych. W tym ujęciu podstawowe aspekty krajowej polityki miejskiej to:

- **KIERUNKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU** – realizacja pożądaných kierunków i sposobów rozwoju miast, określenie wizji ich rozwoju oraz celów do osiągnięcia, które powinny być realizowane w szerokim dialogu z partnerami publicznymi na wszystkich poziomach zarządzania: krajowym, regionalnym oraz lokalnym wraz z osobami niepublicznymi, których działania są istotne dla osiągania celów tej polityki.
- **INTEGRACJA I KOORDYNACJA NA POZIOMIE KRAJOWYM** – integracja i ukierunkowanie działań prowadzonych zarówno w ramach polityki rozwoju i polityk sektorowych, jak i przez inne podmioty sektora publicznego, których działalność może mieć istotne znaczenie dla osiągnięcia celów. Tworzy to przestrzeń dla efektywniejszego prowadzenia działań na rzecz rozwoju miast na poziomie krajowym i do większego współdziałania ze sobą rozproszonych inicjatyw sektorowych, realizowanych w ramach różnych horyzontalnych polityk publicznych m.in. klimatu, mobilności, innowacyjności, demografii.
- **WSPÓŁPRACA I PARTNERSTWO Z SAMORZĄDEM REGIONALNYM I LOKALNYM** – wyznaczanie celów rozwoju dla obszarów miejskich nie oznacza zastępowania roli samorządów. To budowanie przyjaznego otoczenia i zachęcanie do stosowania przez samorzady rozwiązań zgodnych z celami i kierunkami ogólnej polityki rozwoju kraju.
- **KREOWANIE SPRZYJAJĄCEGO OTOCZENIA PRAWNEGO I ORGANIZACYJNEGO** – określanie takich ram prawnych, systemowych i instytucjonalnych, aby miasta były w stanie realizować nakreślone cele. Polityka miejska ukierunkowuje konieczne zmiany prawne np. dotyczące planowania przestrzennego, finansów publicznych czy organizacji mobilności miejskiej, jeśli istnieje taka potrzeba.
- **KONKRETNE DZIAŁANIA I PROJEKTY** – zaplanowanie i realizacja projektów strategicznych nakierowanych na realizację określonych celów (mechanizm projektowy na bazie doświadczeń SOR), które będą angażować miasta i inne podmioty, pokazywać pożądaný kierunek rozwiązań oraz testować wybrane działania.

Krajowa Polityka Miejska 2030 jest dokumentem kierunkowym względem polityki rządu RP wobec miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, które odgrywają i będą odgrywać coraz istotniejszą rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym regionów w najbliższych latach. Polityka rozwoju miast – obok działań ukierunkowanych na ograniczanie problemów i deficytów w bezpośrednich granicach gmin miejskich powinna w coraz większym stopniu dostrzegać korzyści, jakie niesie współpraca z otoczeniem, czyli samorządami sąsiadującymi i powiązanymi funkcjonalnie. Wzajemne relacje, świadomość i umiejętność rozwiązywania ponadlokalnych problemów oraz czerpanie obopólnych korzyści stanowiąc będą o przewadze konkurencyjnej obszarów miejskich.

Cel nadrzędny Krajowej Polityki Miejskiej 2030 sformułowano w następującym brzmieniu:

Istotą prowadzenia krajowej polityki miejskiej jest stawianie czoła wyzwaniom rozwojowym oraz budowanie warunków do wzmacniania zdolności miast i miejskich obszarów funkcjonalnych do zrównoważonego rozwoju, polepszania jakości życia mieszkańców i budowania odporności na obserwowane zmiany klimatu.

Oprócz nakreślenia celu nadrzędnego Krajowa Polityka Miejska 2030 przyjmuje sześć celów, które wpisują się w wizję długofalowego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych, a także w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji:

- **Miasto kompaktowe** – oznacza dążenie do rozwoju obszarów miejskich (w zwartości strukturalnej) w sposób zrównoważony i odpowiedzialny oraz do racjonalnego wykorzystania przestrzeni i dostępnych zasobów.
- **Miasto zielone** – oznacza przeciwstawianie się pogłębianiu kryzysu klimatycznego, przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu, ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz odbudowywanie ekosystemów na obszarach miejskich (zwiększanie terenów zieleni oraz ciągłość ekosystemów przenikających się z obszarami zurbanizowanymi).
- **Miasto produktywne** – oznacza oparcie rozwoju obszarów miejskich na zdywersyfikowanej gospodarce, która zapewnia mieszkańcom miejsca pracy, tworząc solidną inwestycyjną podstawę zrównoważonego rozwoju miejskiego.
- **Miasto cyfrowe** – oznacza wykorzystanie procesów transformacji cyfrowej na rzecz wzmacniania wzajemnych relacji pomiędzy zarządzającymi obszarem miejskim, mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami, aby efektywnie zarządzać rozwojem miejskim.
- **Miasto dostępne** – oznacza nie tylko niwelowanie barier poprzez racjonalne usprawnienia organizacyjne i funkcjonalne, ale także gwarancję zapewnienia równych szans wszystkim mieszkańcom i pełnego ich uczestnictwa w życiu społeczności oraz w dostępie do usług publicznych niezależnie od wielkości i umiejscowienia w strukturze osadniczej.
- **Miasto sprawne** – oznacza zdolność skutecznego zarządzania, efektywnego wykorzystania zasobów własnych, ale także umiejętność współpracy między wszystkimi uczestnikami procesów rozwoju miejskiego (współpraca partnerska między instytucjami, organizacjami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami, i innymi – nie tylko w obrębie miast, ale także w ich obszarze funkcjonalnym).

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.

Prace nad „Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.” rozpoczęto w 2021 roku. Dokument ten odgrywa kluczową rolę w hierarchii dokumentów strategicznych miasta. Określone w nim cele i kierunki działań pełnią funkcję generalnych wytycznych, które będą realizowane poprzez programy operacyjne i strategie sektorowe, a także bezpośrednio poprzez konkretne projekty finansowane z budżetu miasta i źródeł zewnętrznych.

Dokument składa się z czterech części. Pierwsze trzy obejmują diagnozę stanu i wyniki badań społecznych. Czwarta część zawiera założenia programowe, w których ujęto wyzwania rozwojowe, wizję rozwoju, cele i kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami podejmowanych działań, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, określenie obszarów strategicznej interwencji oraz zasady wdrażania Strategii.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu oraz obserwowanych trendów rozwojowych w miastach średniej wielkości zdefiniowano wyzwania rozwojowe, z którymi Ciechanów będzie się mierzyć w najbliższej przyszłości. Wyzwania mają charakter horyzontalny, to znaczy, że będą wymagać kierunkowania działań w różnych sferach rozwoju miasta:

- **Wyzwanie 1.** Odptyw mieszkańców na tereny wiejskie obszaru funkcjonalnego Ciechanowa oraz do innych ośrodków miejskich. Stworzenie oferty dla ludzi młodych.
- **Wyzwanie 2.** Starzenie się społeczeństwa oraz z nim związane ubożenie mieszkańców miasta.
- **Wyzwanie 3.** Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, świadomego swojej roli w kształtowaniu rozwoju miasta, współdecydującego.
- **Wyzwanie 4.** Ubóstwo ekonomiczne i zagrożenie wykluczeniem społecznym z powodów ekonomicznych.
- **Wyzwanie 5.** Rozwój społeczeństwa wiedzy – o sukcesie miasta decyduje jego kapitał intelektualny.
- **Wyzwanie 6.** Rozwijanie usług wolnego czasu (kultura, rozrywka, sport, turystyka).
- **Wyzwanie 7.** Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych – warunkiem zatrzymania i pozyskania młodych mieszkańców.
- **Wyzwanie 8.** Atrakcyjny rynek pracy – zdywersyfikowana gospodarka, różnorodność pracy pod względem poziomów i kierunków wykształcenia.
- **Wyzwanie 9.** Rozwijanie miasta kompaktowego, przyjaznego, spokojnego, cichego, ładnego, dobrze skomunikowanego wewnątrz i zewnątrz, z wyprowadzonym tranzytem na zewnątrz, z dobrymi usługami komunalnymi, których wydajność rośnie, a koszty dla odbiorcy spadają w strukturze wydatków.
- **Wyzwanie 10.** Rozwijanie miasta inteligentnego – z innowacyjnymi usługami, korzystającego z osiągnięć technologii informacyjnych, idącego z duchem postępu w komunikacji z mieszkańcami rozwijającego współpracę w sieci partnerstw samorządowych i międzysektorowych.
- **Wyzwanie 11.** Rozwijanie miasta zielonego – z czystym powietrzem, mniejszym poziomem hałasu, z dużą ilością terenów zieleni, dobrze gospodarującego energią, korzystającego ze źródeł odnawialnych, opartego o zasady gospodarki obiegu zamkniętego.

Wizja strategiczna Ciechanowa została sformułowana następująco:

„Zrównoważony rozwój miasta będzie oparty na czterech filarach: społeczeństwo obywatelskie, gospodarka oraz rozwój zasobów ludzkich przy zachowaniu poszanowania zasobów środowiska naturalnego.

Ciechanów w 2035 roku będzie miastem społeczeństwa wyedukowanego i obywatelskiego. Mieszkańcy będą współdecydować o rozwoju miasta oraz dbać o jego dziedzictwo kulturowe i naturalne.

Ciechanów stwarzać będzie korzystne i przyjazne warunki do rozwoju szeroko pojętej przedsiębiorczości. Rozwój przestrzenny wraz z infrastrukturą komunalną, sprawnym układem komunikacyjnym i dostępnym transportem zapewnią wysoki poziom życia mieszkańców. Nowoczesna baza oświatowa oraz możliwości edukacyjne przyczynią się do wzrostu konkurencyjności i potencjału mieszkańców na rynku pracy.

Ciechanów będzie miastem oferującym różnorodne formy spędzenia wolnego czasu dzięki bogatej ofercie kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

Ciechanów stanie się miastem, w którym rozwój społeczny oraz gospodarczy będzie następował z poszanowaniem zasobów naturalnych. W podejmowanych inicjatywach uwzględniany będzie aspekt przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Liczne, rozległe i zagospodarowane tereny zielone będą zachęcały do aktywnego wypoczynku na łonie przyrody”.

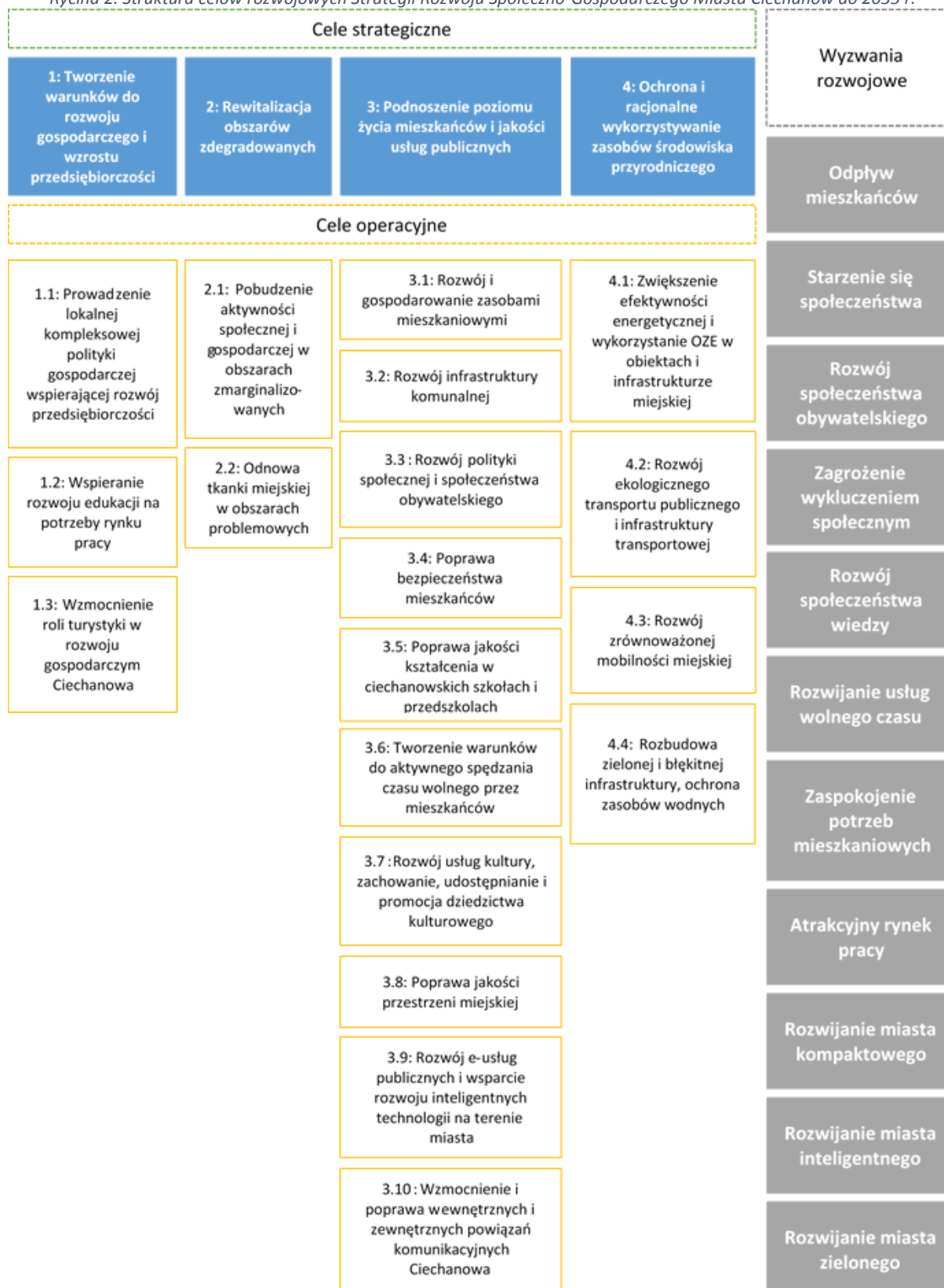

Cele i kierunki działań ujęte w strategii zostały określone na podstawie wyników diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta. Na pełny schemat postulatów strategicznych Ciechanowa składają się: wizja strategiczna, cele strategiczne, przyporządkowane im cele operacyjne i kierunki działań.

Poszczególne cele niniejszego programu rewitalizacji znajdują swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych i operacyjnych ujętych w dokumencie *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.* Dokumenty są ze sobą ściśle powiązane i choć różni je podejście terytorialne należy je rozpatrywać jako instrumenty polityki rozwojowej ukierunkowane na poprawę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej Ciechanowa.

Rycina 2. Struktura celów rozwojowych Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2019-2023

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym ramy prowadzenia polityki społecznej gminy w danym okresie czasu, w oparciu o zdiagnozowane problemy, z którymi boryka się lokalna społeczność.

Obowiązujący dokument został przyjęty Uchwałą Nr 43/III/2018 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 grudnia 2018 r. Część postulatywną sporządzono w oparciu o diagnozę problemów społecznych w sferach demograficznej, mieszkaniowej, gospodarczej, rynku pracy i bezrobocia, edukacji, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także analizę problemów społecznych występujących na terenie miasta.

Misją strategii jest: *Rozwój systemowego podejścia do problemów społecznych w celu przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, podnoszenie jakości życia mieszkańców miasta.*

W dokumencie sformułowano 8 celów strategicznych, których rozwinięcie stanowią priorytety i kierunki działań realizowane przez określone instytucje samorządowe, rządowe i pozarządowe. Struktura celów strategicznych i priorytetów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2019-2023 prezentuje się następująco:

- Cel strategiczny I. Zintegrowany system pomocy rodzinie
  - Priorytet 1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju
  - Priorytet 2. Rozwój środowiskowego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny
  - Priorytet 3. Wspieranie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu
- Cel strategiczny II. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i wieku sędziwym
  - Priorytet 1. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych i osób starszych
  - Priorytet 2. Poprawa funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia
  - Priorytet 3. Rozwijanie systemu opieki dla osób wymagających całodobowej pomocy
- Cel strategiczny III. Podnoszenie aktywności zawodowej
  - Priorytet 1. Rozwój aktywnych form pomocy na rzecz osób bezrobotnych
- Cel strategiczny IV. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie instytucjonalnej
  - Priorytet 1. Przeciwdziałanie uzależnieniom
  - Priorytet 2. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Cel strategiczny V. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - Priorytet 1. Zmniejszanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego
- Cel strategiczny VI. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania bezdomności
- Cel strategiczny VII. Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej
  - Priorytet 1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- Cel strategiczny VIII. Rozwój służb społecznych oraz skuteczny system pomocy oparty na współpracy instytucjonalnej
  - Priorytet 1. Dalsza profesjonalizacja służb społecznych

Cele strategii bezpośrednio odnoszą się do wsparcia grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (osób starszych, z niepełnosprawnościami, ubogich, w kryzysie bezdomności, bezrobotnych, z uzależnieniami), dzięki czemu dokument ten charakteryzuje się zbieżnymi założeniami względem Gminnego Programu Rewitalizacji, który również zakłada przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym na obszarze rewitalizacji.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ciechanów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem określającym ramy polityki przestrzennej gminy. Z uwagi na długotrwałą procedurę planistyczną oraz rozległy obszar objęty dokumentem studium jest jednym z najbardziej stałych, stosunkowo rzadko zmienianych i aktualizowanych dokumentów strategicznych na poziomie gmin.

Studium ma za zadanie także sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie posiada charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w Studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Z punktu widzenia zgodności z Gminnym Programem Rewitalizacji za kluczowe należy uznać tereny wymagające przekształceń i rewitalizacji wyznaczone w Studium.

1. Obszary wymagające przekształceń:

- Do przekształceń funkcjonalnych i technicznych wskazuje się otoczenie dworca kolejowego w kierunku zagospodarowania na funkcje usługowe (usługi poziomu podstawowego i ogólnomiejskiego), w tym:
  - lokalizację centrum usługowego i węzła integracyjnego obsługi podróżnych,
  - bezkolizyjne przejście piesze pod torami kolejowymi do ul. Towarowej.
- Do przekształceń urbanistycznych wskazuje się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położony pomiędzy ul. Graniczną i ul. Przytorową; przekształcenie ma na celu umożliwienie przeprowadzenia sieci infrastruktury technicznej.
- Do przekształceń funkcjonalnych i technicznych wskazuje się obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Szczurzynek, na którą wpływa niekorzystnie położna w sąsiedztwie oczyszczalnia ścieków i zabudowa produkcyjna, w kierunku zmiany na funkcje usługowe, co pozwoli na realizację nowej zabudowy i wprowadzenie nowej jakości.
- Do przekształceń funkcjonalnych wskazuje się obszar zabudowy siedliskowej i gospodarczej, w rejonie ul. Komunalnej, Wiejskiej i Rybnej na funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

- Do przekształceń funkcjonalnych, w kierunku ochrony wartości kulturowych wskazuje się teren historycznego cmentarza żydowskiego położony w osiedlu Aleksandrówka – jako „park pamięci”.
  - Teren dawnej cukrowni wskazuje się do przekształceń funkcjonalnych i technicznych w kierunku adaptacji obiektów na nowe funkcje (nowe rodzaje funkcji produkcyjnych, produkcja usługi, mieszkalnictwo).
2. Obszary wymagające rewitalizacji:
- **Obszar I, obejmujący „trakt średniowieczny” od Zamku Księżąt Mazowieckich wraz z przyległą częścią zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Dolina rzeki Łydyni”, poprzez ul. Wodną, Pl. Jana Pawła II, ul. Warszawską, Pl. Kościuszki, ul. Zielona Ścieżka do Farskiej Góry i Parku im. Dąbrowskiego oraz ul. Ściegiennego, wraz z otoczeniem. Rewitalizacja ma obejmować:**
    - zwiększenie dostępności centrum miasta dla mieszkańców, turystów, klientów,
    - poprawę estetyki i wyeksponowanie niepowtarzalnego charakteru centrum miasta,
    - poprawę jakości życia mieszkańców.
  - **Obszar II, obejmujący dzielnicę Bloki – obszar poniemieckiej zabudowy wielorodzinnej z okresu okupacji, obejmujący około 100 budynków jednopiętrowych z użytkowym poddaszem, w obrębie torów kolejowych i ulic: Reja, 17-go Stycznia i Tatarskiej, w kierunku:**
    - rewitalizacji technicznej,
    - rewitalizacji społecznej.
  - **Obszar III – „KANALY” obejmujący obszary przemysłowe – zbiorniki wodne (dawne wyrobiska eksploatacji gliny) i obszary zieleni niskiej, położone pomiędzy ul. Kargoszyńską, ul. Gostkowską, ul. Kraszewskiego, ul. 17 Stycznia, w kierunku:**
    - rewitalizacji na funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, w celu wzrostu atrakcyjności miasta dla mieszkańców i przyjezdnych.
  - **Obszar IV – „KRUBIN” obejmujący obszary przemysłowe – zbiorniki wodne (dawne wyrobiska eksploatacji gliny), teren zieleni niskiej i zadrzewień, położone w rejonie ul. Ceramicznej, ul. Dobrej i ul. Sońskiej, w kierunku rewitalizacji na funkcje rekreacyjne i wypoczynkowe.**
  - **Obszar V – „JEZIORKO” obejmujący rejon po wschodniej stronie ul. Armii Krajowej, w kierunku:**
    - rewitalizacji i zagospodarowania na funkcje zieleni, wypoczynku i sportu.
  - **Obszar VI – „KARGOSZYN” – obejmujący zbiornik wodny w rejonie ul. Sygietyńskiego w kierunku:**
    - rewitalizacji i zagospodarowania na funkcje zieleni i wypoczynku.
  - **Obszar VII – „CUKROWNIA” – obejmujący teren wraz z obiektami dawnej cukrowni, po południowej stronie linii kolejowej między ul. Płocką a pętlą miejską.**

Kierunki zagospodarowania dla obszarów I-V zaproponowanych w Studium jako tereny wymagające rewitalizacji znajdują się w granicach obszaru rewitalizacji wyznaczonego w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.

Tabela 1 Matryca zgodności celów GPR z dokumentami strategicznymi.

Cele GPR	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r.	Krajowa Polityka Miejska 2030	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2019-2023	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ciechanów
	Zgodność z:	Zgodność z:	Zgodność z:	Zgodność z:	
CEL STRATEGICZNY 1. AKTYWNE I SPÓJNE SPOŁECZEŃSTWO	<p>Celem strategicznym 2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.</p> <p>Celem strategicznym 3. Podnoszenie poziomu życia mieszkańców i jakości usług publicznych.</p>	<p>Wyzwaniem VII: Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>Wyzwaniem VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej.</p> <p>Wyzwaniem X: Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego.</p>	<p>Celem „Mazowsze zintegrowane społecznie”.</p> <p>Celem „Mazowsze bogate kulturowo”.</p>	<p>Celem strategicznym I. Zintegrowany system pomocy rodzinie Priorytet 1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju. Priorytet 2. Rozwój środowiskowego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.</p> <p>Celem strategicznym II. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i wieku sędziwym. Priorytet 1. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych i osób starszych. Priorytet 2. Poprawa funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia.</p> <p>Celem strategicznym V. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>	<p>Kierunkami zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dla osiągnięcia celów rozwoju miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie podstaw niekonfliktowego rozwoju i wykorzystania przestrzeni, poprawy ładu przestrzennego oraz podniesienia atrakcyjności środowiska miejskiego, - Tworzenie warunków zaspokojenia potrzeb mieszkańców, wzrostu integracji społecznej, identyfikacji i satysfakcji mieszkańców z miejsca zamieszkania, oraz bezpieczeństwa mieszkańców, - Rewitalizacja terenów przemysłowych oraz mieszkaniowych – szczególnie obejmujących zniszczone zespoły zabudowy historycznej, poprzez nadanie tym terenom nowych funkcji i znaczeń, co przyczyni się do integracji funkcjonalnej i społecznej z innymi obszarami.

				<p>Priorytet 1. Zmniejszanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p> <p>Celem strategicznym VII. Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej. Priorytet 1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.</p>	
<p>CEL STRATEGICZNY 2. ATRAKCYJNA I SPEŁNIAJĄCA SWOJE</p>	<p>Celem strategicznym 2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.</p> <p>Celem strategicznym 3. Podnoszenie poziomu życia mieszkańców i jakości usług publicznych.</p> <p>Celem strategicznym 4. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego.</p>	<p>Wyzwaniem I: Dbałość o ład przestrzenny i estetyczny.</p> <p>Wyzwaniem IV: Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach.</p> <p>Wyzwaniem V: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach.</p> <p>Wyzwaniem VI: Zapewnienie zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych.</p>	<p>Celem „Dostępne i mobilne Mazowsze”</p> <p>Celem „Zielone, niskoemisyjne Mazowsze”.</p>	<p>Celem strategicznym VII. Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej. Priorytet 1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.</p>	<p>Kierunkami zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dla osiągnięcia celów rozwoju miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie podstaw niekonfliktowego rozwoju i wykorzystania przestrzeni, poprawy ładu przestrzennego oraz podniesienia atrakcyjności środowiska miejskiego, - Tworzenie warunków zaspokojenia potrzeb mieszkańców, wzrostu integracji społecznej, identyfikacji i satysfakcji mieszkańców z miejsca zamieszkania, oraz bezpieczeństwa mieszkańców, - Rewitalizacja terenów przemysłowych oraz mieszkaniowych – szczególnie obejmujących zniszczone zespoły zabudowy historycznej, poprzez nadanie tym terenom nowych funkcji i znaczeń, co przyczyni się do integracji funkcjonalnej i społecznej z innymi obszarami.

		Wyzwaniem VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej.			- Zapewnienie ciągłości i trwałości ekologicznych systemów miasta i wzbogacenie osnowy przyrodniczej.
CEL STRATEGICZNY 3. OŻYWIENIE GOSPODARCTWA	<p>Celem strategicznym 1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości.</p> <p>Celem strategicznym 2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.</p>	Wyzwaniem IX: Poprawa zdolności inwestycyjnych miast.	Celem „Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze”.	<p>Celem strategicznym III. Podnoszenie aktywności zawodowej. Priorytet 1. Rozwój aktywnych form pomocy na rzecz osób bezrobotnych.</p> <p>Celem strategicznym V. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Priorytet 1. Zmniejszanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p>	<p>Kierunkiem zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dla osiągnięcia celów rozwoju miasta:</p> <p>- Tworzenie warunków zaspokojenia potrzeb mieszkańców, wzrostu integracji społecznej, identyfikacji i satysfakcji mieszkańców z miejsca zamieszkania, oraz bezpieczeństwa mieszkańców.</p>

Źródło: opracowanie własne

3. Diagnoza

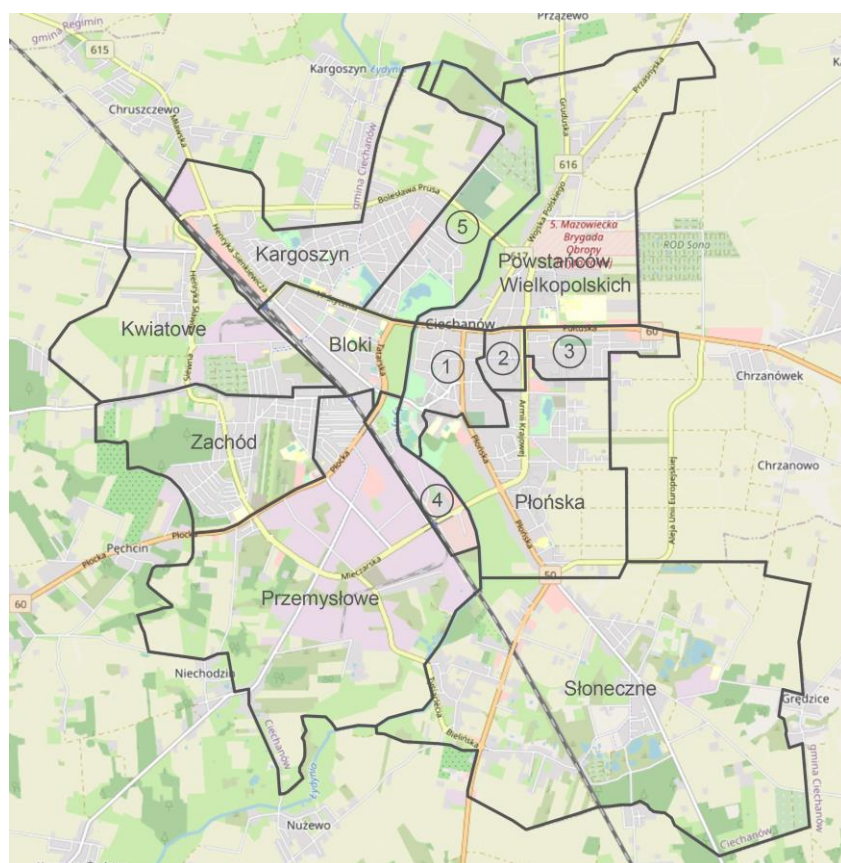
3.1 Metodyka wskazania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

3.1.1 Podstawowe założenia wskazania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Zastosowana metoda delimitacji (wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji) musi zapewnić, że wybór obszarów kryzysowych – dysfunkcyjnych będzie adekwatny i obiektywny. Wykorzystanie wskaźników delimitacyjnych odniesionych do średnich wartości na całym obszarze miasta ma za zadanie prowadzić do pozyskania pełnego obrazu, dotyczącego wszystkich jednostek statystycznych miasta, na które zostało ono podzielone oraz wskazania jednostek szczególnie zagrożonych wykluczeniem i predysponowanych do objęcia kompleksowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Jednostkami statystycznymi, które w analizie porównawczej zostaną zestawione w celu wytypowania obszaru kryzysowego są osiedla Ciechanowa będące jednostkami pomocniczymi. Ich granice zostały zaprezentowane na mapie poniżej.

Rysunek 1 Podział Ciechanowa na jednostki analityczne

Osiedla

- 1 Śródmieście
- 2 Aleksandrówka
- 3 Aleksandrówka II
- 4 Osada Fabryczna
- 5 Podzamcze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Ciechanów

Przyjęte do analizy jednostki statystyczne wraz z danymi o liczbie ludności przedstawiono w tabeli poniżej. Liczba ludności w osiedlach może nieznacznie różnić się od liczby ludności w innych źródłach we względu na przyjętą metodę szacowania liczby ludności i innych danych w podziale na osiedla. Dane pozyskiwane były z podziałem na ulice Ciechanowa, a następnie agregowane do osiedli.

Tabela 2 Liczba ludności i powierzchnia w poszczególnych osiedlach miasta Ciechanów na dzień 31.12.2020 r.

Nazwa Osiedla	Liczba ludności ogółem 2020	Powierzchnia w ha
Aleksandrówka	3641	23
Aleksandrówka II	4183	56
Błoki	5143	95
Kargoszyn	4776	292
Kwiatowe	1151	270
Osada Fabryczna ¹	624	53
Płońska	5012	276
Podzamcze	1611	154
Powstańców Wielkopolskich	4448	359
Przemysłowe	2303	594
Słoneczne	2083	827
Śródmieście	5013	78
Zachód	2934	202
SUMA	42 923	3278

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Przyjęte na potrzeby niniejszego opracowania wskaźniki zostały podzielone na sfery zgodnie z kryteriami przyjętymi w ustawie o rewitalizacji. **Obszar zdegradowany to obszar** znajdujący się w stanie kryzysowym **z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który dodatkowo cechuje się występowaniem negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających

¹ Osada Fabryczna formalnie stanowi część osiedla Przemysłowe. Została wyróżniona jako jednostka analityczna ze względu na odrębność funkcjonalną. Wyodrębnienie tej jednostki wynika również z nawiązania do prac analitycznych wykonanych w poprzednim programie rewitalizacji.

efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjęte na potrzeby niniejszego opracowania kryteria (wskaźniki) służące wskazaniu obszarów zdegradowanych zostały one przypisane pięciu podsystemom: społecznemu, gospodarczemu, przestrzenno-funkcjonalnemu, technicznemu oraz środowiskowemu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w ustawie o rewitalizacji i obraną metodyką, obszar zdegradowany musi się charakteryzować wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych przyjętymi wskaźnikami, niż przeciętna intensywność tych zjawisk dla całego miasta. Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów miasta o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i na tej podstawie stworzenie indeksu zbiorczego. Indeksy zbiorcze sporządzono dla każdej z badanych sfer oraz dla wszystkich łącznie. W analizie, na podstawie której wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, poszczególne, cząstkowe wskaźniki zaprezentowano dla wszystkich jednostek analitycznych (osiedli) i zestawiono ze średnią arytmetyczną wyliczoną dla całego miasta. Pozwala to ocenić sytuację pod względem takich aspektów jak bezrobocie, ubóstwo, przedsiębiorczość, itd. Aby ocenić całą sferę społeczną, gospodarczą i pozostałe, zaprezentowano indeksy zbiorcze, w których cząstkowe wskaźniki po wystandaryzowaniu zostały dodane do siebie.

Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich jednostek statystycznych i podzieleniu przez odchylenie standardowe. Poniżej przedstawione zostały wzory działań matematycznych niezbędnych dla wyliczenia wskaźników wystandaryzowanych.

Wzór na obliczenie średniej arytmetycznej, gdzie $\bar{x}$ oznacza średnią arytmetyczną, n – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

Wzór na obliczenie odchylenia standardowego populacji, gdzie: σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, N – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}{N}}$$

Wzór na obliczenie wskaźnika wystandaryzowanego - z , gdzie σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, x – wartość zmiennej niewystandaryzowanej

$$z = \frac{x - \bar{x}}{\sigma}$$

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość równa 0. Wartości wystandaryzowanych wskaźników mogą zatem przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Przejście odchylenia od zera do wartości ujemnej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od przeciętnej dla miasta. Z kolei wartości dodatnie odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu z przeciętną dla miasta odznaczają się mniejszym natężeniem. Po zsumowaniu wystandaryzowanych wskaźników otrzymuje się indeks zbiorczy (wskaźnik sumaryczny lub inaczej nazywany wskaźnik syntetyczny).

Wzór na obliczenie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego) – WS, gdzie z_i oznacza wartości zmiennych wystandaryzowanych

$$WS = \sum_{i=1}^n z_i$$

Algorytm wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji przedstawiono w punkcie następnym.

Zestawienie jednostek analitycznych (osiedli) ukazujące ich wyniki w poszczególnych kategoriach (bezrobocie, ubóstwo, przedsiębiorczość, itd.) zostało przedstawione w formie tabelarycznej. Indeksy zbiorcze dla poszczególnych sfer i łącznie dla wszystkich zostały przedstawione w formie tabelarycznej oraz w formie map poglądowych. Wyniki osiągnięte w analizie wskaźnikowej stanowiły podstawę dla ostatecznego wyboru obszaru zdegradowanego, którego całość lub część, będzie stanowiła obszar wskazany do rewitalizacji.

3.2 Algorytm wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Każdy rodzaj obszaru powinien spełniać wymienione w punktach warunki.

OBSZAR ZDEGRADOWANY (obszar rewitalizacji to także obszar zdegradowany)

- **wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej ujemny,**
- **przynajmniej jeden wskaźnik w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej ujemny.**

OBSZAR REWITALIZACJI:

- spełnia warunki obszaru zdegradowanego i jest jego częścią,
- łącznie obszar **nie przekracza 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni miasta**, przy czym kolejność osiedli, dla których określa się limity, ustalona została na podstawie wskaźnika sumarycznego dla wszystkich sfer,
- należy dążyć do kontynuacji polityki rewitalizacji określonej w poprzednim programie rewitalizacji poprzez realizację działań na obszarze o zbliżonych granicach.

3.3 Wskaźniki delimitacyjne

Wskaźniki, które zostały wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, obliczono na podstawie zebranych danych z dwóch podstawowych rodzajów źródeł:

- dane statystyczne pozyskane od ich dysponentów w postaci danych liczbowych podzielonych na ulice i następnie w ramach prac nad diagnozą zagregowanych do poziomu osiedli,
- dane pierwotne pozyskane poprzez przeprowadzone badania ankietowe z udziałem respondentów z podziałem na ulice zgodnie z deklaracjami mieszkańców.

Badania ankietowe przeprowadzono z wykorzystaniem metody badania za pomocą formularza internetowego. Ankieta została udostępniona w okresie od 3 grudnia 2021 r. do 7 stycznia 2022 r. Umożliwiono również dostęp do wersji papierowej ankiety na biurze obsługi interesanta w budynku urzędu miasta. W badaniu wzięło udział 355 mieszkańców miasta. Osiągnięta próba badawcza jest reprezentatywna przy błędzie statystycznym na poziomie 5,2%. Badanie należy zatem uznać za obiektywne źródło danych, a otrzymane wyniki odzwierciedlają opinię mieszkańców Ciechanowa. Zastosowanie w delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji badań ankietowych pozwala zdiagnozować problemy, których identyfikacja nie byłaby możliwa na podstawie danych statystycznych ze źródeł wtórnych. Dzięki ankietom możliwe było poszerzenie oceny sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Badanie pogłębiło również diagnozę w sferze

społecznej i technicznej. W tabeli poniżej zaprezentowano osiągniętą próbę badawczą z podziałem na osiedla.

Tabela 3 Próba badawcza w podziale na osiedla miasta Ciechanów

Nazwa Osiedla	Odsetek respondentów	Udział mieszkańców osiedli w ogólnej liczbie zamieszkujących w Ciechanowie
Aleksandrówka	7,1%	8,5%
Aleksandrówka II	9,3%	9,8%
Błoki	10,5%	12,0%
Kargoszyn	10,2%	11,1%
Kwiatowe	3,4%	2,7%
Osada Fabryczna	2,5%	1,5%
Płońska	12,2%	11,7%
Podzamcze	4,0%	3,8%
Powstańców Wielkopolskich	13,0%	10,4%
Przemysłowe	5,4%	5,4%
Słoneczne	4,0%	4,9%
Śródmieście	11,6%	11,7%
Zachód	7,1%	6,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Ankietowani zostali poproszeni o ocenę okolicy swojego miejsca zamieszkania pod względem czternastu kryteriów. Kryteria były związane ze sferą społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową. Skala oceny w ankiecie była opisowa. Respondenci mogli stwierdzić, czy swoją okolicę oceniają zdecydowanie dobrze, raczej dobrze, ani dobrze ani źle, raczej źle, czy zdecydowanie źle. Na potrzeby analizy uzyskanych wyników, zamieniono ocenę opisową na punktową według następującej zasady:

- oceniam zdecydowanie dobrze: 2 punkty
- oceniam raczej dobrze: 1 punkt
- nie oceniam ani dobrze ani źle: 0 punktów
- oceniam raczej źle: -1 punkt
- oceniam zdecydowanie źle: -2 punkty

Dla każdego osiedla obliczono średnią arytmetyczną z uzyskanych wyników. Średnie stanowią wskaźniki delimitacyjne.

Wszystkie wskaźniki przyjęte do analizy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w podziale na sfery tematyczne przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4 Wskaźniki delimitacyjne w podziale na sfery

Wskaźnik	Źródło danych	Sfera
Dynamika ludności	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	społeczna
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym do całości	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym do całości	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie	
Dynamika liczby osób korzystających z pomocy społecznej	Obliczenia własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie	
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	Obliczenia własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie	
Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Obliczenia własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie	
Dynamika bezrobocia	Obliczenia własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie	
Dynamika bezrobocia długotrwałego	Obliczenia własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie	
Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie	
Dynamika liczby przestępstw	Obliczenia własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie	
Średni wynik egzaminu 8-klasisty z matematyki	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Średni wynik z egzaminu 8-klasisty z języka polskiego	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Średni wynik z egzaminu 8-klasisty z języka obcego	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Sposób bycia mieszkańców (odnoszenie się do innych, kontakty międzysąsiedzkie, dbanie o czystość, dbanie o wspólne sprawy dla mieszkańców itp.)	Badanie ankietowe	gospodarcza
Poczucie bezpieczeństwa osobistego	Badanie ankietowe	
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie CEIDG https://prod.ceidg.gov.pl	

Dynamika liczby działających przedsiębiorstw	Obliczenia własne na podstawie CEIDG https://prod.ceidg.gov.pl	
Udział ludności w wieku produkcyjnym w całości mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych	Badanie ankietowe	
Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych od Zakładu Komunikacji Miejskiej w Ciechanowie	przestrzenno-funkcjonalna
Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	
Ogólna estetyka, czystość, ład przestrzenny	Badanie ankietowe	
Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których mogą spędzić czas ze znajomymi poza domem (kawiarnia, restauracja, otwarta przestrzeń, itp.)	Badanie ankietowe	
Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi (np. plac zabaw)	Badanie ankietowe	
Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych	Badanie ankietowe	
Atrakcyjność i bliskość terenów, obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację	Badanie ankietowe	
Ruch uliczny i jego wpływ na komfort życia na mojej ulicy i w pobliżu	Badanie ankietowe	
Skomunikowanie transportem publicznym z innymi częściami miasta	Badanie ankietowe	
Dostępność i liczebność miejsc parkingowych	Badanie ankietowe	
Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których mogą odpocząć w otoczeniu natury (las, park, skwer, itp.)	Badanie ankietowe	
Czystość powietrza atmosferycznego	Badanie ankietowe	
Liczba zabytków przypadająca na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ciechanów	techniczna
Liczba decyzji o rozbiórze na 1000 mieszkańców	Obliczenia własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego https://wyszukiwarka.gunb.gov.pl/	
Stan techniczny budynków na zewnątrz i wewnątrz	Badanie ankietowe	

Źródło: opracowanie własne

3.4 Wyniki cząstkowe w poszczególnych sferach – wskazanie obszaru rewitalizacji

3.4.1 Sfera społeczna

Demografia

W Ciechanowie podobnie jak w innych ośrodkach miejskich w Polsce występuje zjawisko depopulacji. Zmniejsza się ogólna liczba mieszkańców, co spowodowane jest kilkoma zjawiskami: migracją ludności z miasta do okolicznych gmin oraz migracją do większych ośrodków miejskich, ujemnym przyrostem naturalnym spowodowanym m.in. niską dzietnością.

Depopulacja negatywnie wpływa na zasoby kapitału ludzkiego, obniża atrakcyjność inwestycyjną oraz wpływa negatywnie na rozwój społeczno-gospodarczy miasta. Zjawiskiem silnie związanym z depopulacją jest suburbanizacja, czyli wspomniany powyżej odpływ mieszkańców z centrum na obrzeża miasta lub do gmin ościennych. Oba te zjawiska w dłuższej perspektywie mogą wywołać negatywne konsekwencje. Najistotniejszymi z nich zdają się być: utrata funkcji oraz marginalizacja centralnych dzielnic miasta, spadek dochodów miasta, rosnące koszty utrzymania infrastruktury.

Do przeprowadzenia analizy wybrano wskaźniki dotyczące zmiany liczby ludności we wszystkich osiedlach Ciechanowa oraz dynamiki tych zjawisk. Średnia wartość dynamiki zmian liczby mieszkańców w ujęciu lat 2015-2020 wyniosła -2,23% dla całego miasta. O taki odsetek ubyło mieszkańców w całym Ciechanowie, jednak odpływ mieszkańców nie rozkłada się równomiernie w układzie przestrzennym. Na niektórych osiedlach ubyło znacznie więcej mieszkańców niż średnio w mieście, a na dwóch odnotowano nawet wzrost liczby ludności. Najmniej korzystne wartości wskaźnika dynamiki ludności osiągnęły osiedla Bloki i Podzamcze. Odpowiednio ubyło tam 8,45% i 7,60% ludności w ciągu 5 lat. Ponad 5% spadek ludności wystąpił na osiedlach: Przemysłowe, Aleksandrówka II, Kargoszyn, Osada Fabryczna. Do osiedli rozwijających się demograficznie należą: Powstańców Wielkopolskich i Płońska.

Kolejnym bardzo istotnym wskaźnikiem dla oceny sytuacji demograficznej jest udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Niska wartość tego wskaźnika wskazuje na niewielką liczbę młodych ludzi zamieszkujących osiedle. Średnia udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w Ciechanowie wynosi ok. 17%. Najniższy udział młodych ludzi zaobserwowano na osiedlu Podzamcze (zaledwie 12,32%). Poniżej 16% liczby osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano również na osiedlach: Kwiatowe i Osada Fabryczna. W najlepszej sytuacji ponownie pozostają osiedla Powstańców Wielkopolskich i Płońska.

Dane o ludności w wieku przedprodukcyjnym warto zestawzić ze wskaźnikiem udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, aby ocenić czy można mówić o osiedlach starzejących się, które mogą być zagrożone utratą funkcji, nagromadzeniem problemów społecznych oraz gospodarczych. Średni udział osób w wieku poprodukcyjnym w Ciechanowie to ok. 24%. Na dwóch ciechanowskich osiedlach już niemal co trzecia osoba jest w wieku poprodukcyjnym. Należą do nich: Aleksandrówka II oraz Podzamcze. Niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym obserwuje się na osiedlach: Osada Fabryczna, Powstańców Wielkopolskich oraz Słoneczne.

Analizując łącznie powyższe wskaźniki należy uznać, że najtrudniejszą a zarazem najmniej korzystną demograficznie sytuacją charakteryzują się osiedla: Podzamcze, Aleksandrówka, Aleksandrówka II, a także Kargoszyn i Bloki.

Poniżej znajdują się tabele, dla każdego ze wskaźników demograficznych. **Kolorem czerwonym oznaczono wartości wskaźnika mniej korzystne w porównaniu do średniej miejskiej.**

Tabela 5 Dynamika liczby ludności w latach 2015-2020 w Ciechanowie w rozbiciu na osiedla

Nazwa Osiedla	Dynamika liczby ludności
Aleksandrówka	-2,94%
Aleksandrówka II	-5,49%
Bloki	-8,45%
Kargoszyn	-5,20%
Kwiatowe	-4,73%
Osada Fabryczna	-5,17%
Płońska	2,71%
Podzamcze	-7,60%
Powstańców Wielkopolskich	11,13%
Przemysłowe	-5,80%
Słoneczne	-1,84%
Śródmieście	-0,06%
Zachód	-1,94%
ŚREDNIA	-2,23%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 6 Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców osiedla w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w całości
Aleksandrówka	16,37%
Aleksandrówka II	16,80%
Bloki	16,48%
Kargoszyn	16,61%
Kwiatowe	15,33%
Osada Fabryczna	15,54%
Płońska	18,71%
Podzamcze	12,32%
Powstańców Wielkopolskich	20,92%
Przemysłowe	16,21%
Słoneczne	17,28%
Śródmieście	17,10%
Zachód	17,28%
ŚREDNIA	17,19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 7 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców osiedla w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w całości
Aleksandrówka	27,00%
Aleksandrówka II	30,29%
Bloki	26,04%
Kargoszyn	26,45%
Kwiatowe	22,79%
Osada Fabryczna	15,87%
Płońska	21,36%
Podzamcze	29,59%
Powstańców Wielkopolskich	17,59%
Przemysłowe	23,70%
Słoneczne	19,78%
Śródmieście	26,46%
Zachód	23,40%
ŚREDNIA	24,50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Na potrzeby opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeanalizowano również dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej, liczby bezrobotnych, liczby odnotowanych przestępstw oraz dynamikę tych zjawisk na przestrzeni lat 2015 – 2020.

Bezrobocie

Na potrzebę opracowania diagnozy, poziom bezrobocia zmierzono poprzez odniesienie liczby osób bezrobotnych do osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych osiedlach Ciechanowa (wg stanu na dzień 31.12.2020 r.). Dla całego miasta wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 6,88%. Znacznie wyższe wyniki bezrobocia odnotowano na osiedlach: Bloki (11,35%) oraz Osada Fabryczna (9,35%). Powyżej średniej miejskiej znajdują się także: Kargoszyn, Przemysłowe oraz Śródmieście. Najlepsza sytuacja pod względem bezrobocia występuje na osiedlach: Kwiatowe, Słoneczne i Zachód.

Tabela 8 Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na osiedlach w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział osób bezrobotnych wśród osób wieku produkcyjnym
Aleksandrówka	6,27%
Aleksandrówka II	5,59%
Bloki	11,35%
Kargoszyn	7,34%
Kwiatowe	4,86%
Osada Fabryczna	9,35%
Płońska	5,56%
Podzamcze	5,54%
Powstańców Wielkopolskich	5,68%

Przemysłowe	7,26%
Słoneczne	4,94%
Śródmieście	8,25%
Zachód	4,86%
ŚREDNIA	6,88%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Na przestrzeni lat 2015-2020 poziom bezrobocia spadał w całym mieście. Ogólna liczba osób bezrobotnych w stosunku do 2015 roku zmniejszyła się średnio o ok. 31%. Warto odnotowania jest fakt, że spadek bezrobocia dotyczy każdego z osiedli, jednak widoczne jest zróżnicowanie w wielkości tej dynamiki. W najmniejszym stopniu liczba bezrobotnych w okresie 2015 – 2020 spadła na osiedlach: Kargoszyn, Śródmieście oraz Przemysłowe. Dobrą dynamiką spadku bezrobocia charakteryzują się z kolei osiedla: Podzamcze, Kwiatowe i Aleksandrówka II.

Tabela 9 Dynamika liczby bezrobotnych w 2020 r. w stosunku do roku 2015 na osiedlach

Nazwa Osiedla	Dynamika liczby bezrobotnych
Aleksandrówka	-33,51%
Aleksandrówka II	-40,31%
Bloki	-33,89%
Kargoszyn	-18,54%
Kwiatowe	-43,90%
Osada Fabryczna	-29,09%
Płońska	-31,86%
Podzamcze	-46,20%
Powstańców Wielkopolskich	-28,75%
Przemysłowe	-21,57%
Słoneczne	-34,02%
Śródmieście	-20,38%
Zachód	-32,68%
ŚREDNIA	-30,54%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Wśród osób bezrobotnych ponad połowę (54%) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Taką wartość wskaźnika należy uznać za wysoką i jednoznacznie negatywną. Osoby długotrwale bezrobotne o wiele trudniej jest aktywizować zawodowo, a także społecznie. Zwiększanie podaży na pracę nie wystarczy, aby skutecznie aktywizować osoby, które z różnych przyczyn pozostają poza rynkiem pracy powyżej roku. Najwyższy udział osób długotrwale bezrobotnych odnotowano na osiedlach: Podzamcze (blisko 70%) oraz Kwiatowe (ponad 63%). Pomimo najmniejszej liczby bezrobotnych na tych osiedlach, problemem w grupie są osoby długotrwale bezrobotne. Tylko w przypadku trzech osiedli odsetek długotrwale bezrobotnych jest niższy niż 50% (Zachód, Przemysłowe, Powstańców Wielkopolskich).

Tabela 10 Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem
Aleksandrówka	55,44%
Aleksandrówka II	51,57%
Bloki	58,29%
Kargoszyn	52,57%
Kwiatowe	63,50%
Osada Fabryczna	51,28%
Płońska	51,17%
Podzamcze	68,67%
Powstańców Wielkopolskich	49,40%
Przemysłowe	47,23%
Słoneczne	56,25%
Śródmieście	53,30%
Zachód	44,74%
ŚREDNIA	53,62%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Podobnie jak spadła liczba osób bezrobotnych w całym mieście, tak spadł udział osób długotrwale bezrobotnych. W stosunku do 2015 roku w Ciechanowie liczba ta spadła średnio o nieco powyżej 36%. Wśród osiedli, na których dynamika jest niższa są: Aleksandrówka, Kargoszyn, Kwiatowe, Osada Fabryczna, Przemysłowe, Słoneczne oraz Śródmieście.

Tabela 11 Dynamika liczby osób długotrwale bezrobotnych w latach 2015-2020

Nazwa Osiedla	Dynamika liczby długotrwale bezrobotnych
Aleksandrówka	-34,64%
Aleksandrówka II	-43,30%
Bloki	-40,44%
Kargoszyn	-26,58%
Kwiatowe	-29,75%
Osada Fabryczna	-28,57%
Płońska	-43,98%
Podzamcze	-44,09%
Powstańców Wielkopolskich	-38,17%
Przemysłowe	-32,32%
Słoneczne	-29,41%
Śródmieście	-28,87%
Zachód	-42,38%
ŚREDNIA	-36,63%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Ubóstwo

Sposobem na ocenę poziomu ubóstwa może być weryfikacja liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W Ciechanowie średnio 3% mieszkańców objętych jest świadczeniami pomocy społecznej. Nie jest to wysoki odsetek, co dowodzi, że sytuacja materialna mieszkańców miasta jest stosunkowo dobra, jednak można zaobserwować zróżnicowanie pod tym względem. Najgorzej pod tym kątem sytuacja wygląda na osiedlu Bloki – wskaźnik przekracza tam średnią miejską ponad dwukrotnie. Na innych osiedlach nie dostrzega się aż tak dużego odchylenia od średniej. Powyżej niej znalazły się także osiedla: Osada Fabryczna, Powstańców Wielkopolskich, Słoneczne oraz Śródmieście.

Tabela 12 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem
Aleksandrówka	2,10%
Aleksandrówka II	2,32%
Bloki	6,20%
Kargoszyn	2,74%
Kwiatowe	1,94%
Osada Fabryczna	3,85%
Płońska	1,40%
Podzamcze	2,37%
Powstańców Wielkopolskich	3,12%
Przemysłowe	2,62%
Słoneczne	3,50%
Śródmieście	3,62%
Zachód	1,03%
ŚREDNIA	2,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

W stosunku do 2015 roku tylko na jednym osiedlu odnotowano wzrost liczby osób, które korzystają z pomocy społecznej. To osiedle Powstańców Wielkopolskich. Tam liczba korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności wzrosła o około 13%. W całym mieście liczba ta spadła o około 20%. Znacznie niższy (poniżej średniej) spadek obserwujemy na osiedlach: Aleksandrówka, Aleksandrówka II, Bloki, Słoneczne oraz Śródmieście. Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej ubywało na osiedlach: Płońska, Przemysłowe, Zachód, Kwiatowe i Podzamcze.

Tabela 13 Dynamika liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej w latach 2015-2020

Nazwa Osiedla	Dynamika liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej
Aleksandrówka	-13,23%
Aleksandrówka II	-8,49%
Bloki	-16,10%
Kargoszyn	-29,78%
Kwiatowe	-39,98%

Osada Fabryczna	-31,43%
Płońska	-41,65%
Podzamcze	-39,66%
Powstańców Wielkopolskich	12,88%
Przemysłowe	-41,34%
Słoneczne	-9,88%
Śródmieście	-9,80%
Zachód	-41,09%
ŚREDNIA	-19,92%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Przestępczość

W 2020 roku w Ciechanowie na 1 000 mieszkańców przypadało średnio 17,54 stwierdzonych przestępstw. Wskaźnik ten był znacznie przekroczony na osiedlu Przemysłowym – osiągnął tam wartość 41,47. Wyniki powyżej średniej miejskiej odnotowano także na osiedlach: Bloki, Podzamcze oraz Śródmieście.

Tabela 14 Liczba stwierdzonych przestępstw przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Przestępstwa stwierdzone przypadające na 1000 osób
Aleksandrówka	16,44
Aleksandrówka II	12,77
Bloki	20,52
Kargoszyn	13,45
Kwiatowe	5,40
Osada Fabryczna	12,82
Płońska	15,37
Podzamcze	18,37
Powstańców Wielkopolskich	14,56
Przemysłowe	41,47
Słoneczne	15,36
Śródmieście	26,34
Zachód	8,44
ŚREDNIA	17,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Jako pozytywny należy odnotować fakt, że dynamika liczby stwierdzonych przestępstw dla całego miasta jest ujemna. W stosunku do 2015 roku poziom przestępczości w mieście spadł o około 6,5%, jednak nie na każdym osiedlu. Dodatnią, wysoką dynamiką charakteryzuje się osiedle Zachód. Tam przybyło przestępstw w stosunku do liczby ludności o ponad 116%. Dodatnią dynamikę zaobserwowano także na osiedlach: Aleksandrówka, Kargoszyn, Płońska, Podzamcze oraz Przemysłowe. Liczba przestępstw zmniejszyła się na osiedlach: Kwiatowe, Osada Fabryczna, Słoneczne, Powstańców Wielkopolskich oraz Śródmieście.

Tabela 15 Dynamika liczby stwierdzonych przestępstw w latach 2015-2020

Nazwa Osiedla	Dynamika przestępstw
Aleksandrówka	34,84%
Aleksandrówka II	-8,25%
Bloki	-8,07%
Kargoszyn	11,45%
Kwiatowe	-79,80%
Osada Fabryczna	-52,94%
Płońska	15,38%
Podzamcze	30,61%
Powstańców Wielkopolskich	-32,22%
Przemysłowe	61,05%
Słoneczne	-37,25%
Śródmieście	-25,17%
Zachód	116,71%
ŚREDNIA	-6,58%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Wśród pytań zadanych w badaniu ankietowym znalazło się także pytanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa osobistego mieszkańców. Najniżej bezpieczeństwo osobiste oceniają mieszkańcy osiedla Bloki oraz Śródmieście. Poniżej średniej oceny dla całego miasta znalazły się także: Aleksandrówka II, Kwiatowe, Powstańców Wielkopolskich oraz Przemysłowe.

Tabela 16 Ocena poziomu bezpieczeństwa osobistego na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Bezpieczeństwo osobiste
Aleksandrówka	0,80
Aleksandrówka II	0,61
Bloki	0,30
Kargoszyn	0,94
Kwiatowe	0,58
Osada Fabryczna	1,00
Płońska	0,88
Podzamcze	1,29
Powstańców Wielkopolskich	0,73
Przemysłowe	0,68
Słoneczne	0,93
Śródmieście	0,37
Zachód	1,04
ŚREDNIA	0,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Poziom edukacji i kapitału społecznego

Analizie poddano wyniki egzaminów z 2021 roku, przeprowadzanych wśród ósmoklasistów w szkołach podstawowych, dla których jednostką prowadzącą jest Gmina Miejska Ciechanów. Podobnie jak w całej Polsce najniższe średnie wyniki uczniowie uzyskali z matematyki. Wartości poniżej średniej miejskiej² z tego przedmiotu oraz z języka polskiego osiągnęły szkoły rejonowe dla osiedli: Bloki, Kargoszyn, Kwiatowe, Osada Fabryczna, Podzamcze, Przemysłowe, Śródmieście i Zachód. Z egzaminu z języka angielskiego do listy tej (wyników poniżej średniej dla gminy) dołączają osiedla Płońska i Słoneczne. Na osiedlu Śródmieście wynik z języka angielskiego był lepszy niż średnio w mieście. Analizując wyniki egzaminów ósmoklasistów należy wziąć pod uwagę, że dane dla osiedli dotyczą jedynie szkół, dla których jednostką prowadzącą jest gmina, a średnie wyniki dla całego miasta odnoszą się do wszystkich szkół podstawowych.

Tabela 17 Wyniki egzaminów ósmoklasistów w 2021 r.

Nazwa Osiedla	Egzamin ósmoklasisty matematyka	Egzamin ósmoklasisty język polski	Egzamin ósmoklasisty język angielski
Aleksandrówka	53,00	68,90	72,08
Aleksandrówka II	50,00	65,00	68,00
Bloki	41,71	58,07	64,86
Kargoszyn	38,20	58,95	63,10
Kwiatowe	40,32	56,68	64,16
Osada Fabryczna	42,00	58,00	65,00
Płońska	50,00	63,00	59,00
Podzamcze	42,00	58,00	65,00
Powstańców Wielkopolskich	49,64	64,68	67,86
Przemysłowe	42,00	55,10	65,00
Słoneczne	50,00	63,00	59,00
Śródmieście	46,00	60,00	66,50
Zachód	42,00	55,00	65,00
ŚREDNIA	49,00	62,00	66,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Mieszkańcy Ciechanowa wzięli udział w badaniu ankietowym. Oceniali w nim między innymi relacje międzysąsiedzkie. Ankietowanych zapytano o ich subiektywne odczucia dotyczące: sposobu bycia mieszkańców (odnoszenie się do innych, kontakty międzysąsiedzkie, dbanie o czystość, dbanie o wspólne sprawy dla mieszkańców itp.). 67% odpowiedzi w ujęciu całego miasta było pozytywnych („oceniam zdecydowanie dobrze” lub „oceniam raczej dobrze”), a tylko 14% negatywnych, co dało ocenę średnią 0,72. Najbardziej pod tym względem swoją okolicę ocenili mieszkańcy osiedli Śródmieście (0,37) i Bloki (0,44), a najlepiej osiedla Podzamcze (1,5).

² Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

Tabela 18 Ocena sposobu bycia mieszkańców, relacji międzysąsiedzkich na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Sposób bycia mieszkańców
Aleksandrówka	0,84
Aleksandrówka II	0,58
Bloki	0,44
Kargoszyn	0,83
Kwiatowe	0,83
Osada Fabryczna	1,00
Płońska	0,98
Podzamcze	1,50
Powstańców Wielkopolskich	0,61
Przemysłowe	0,74
Słoneczne	0,79
Śródmieście	0,37
Zachód	0,68
ŚREDNIA	0,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Sumaryczna wartość wskaźnika dla sfery społecznej

Na podstawie wszystkich powyższych wskaźników opracowano sumaryczny wskaźnik dla każdego z osiedli Ciechanowa. Kumulacja różnych problemów: demograficznych, związanych z ubóstwem, bezrobociem oraz związanych z przestępczością jest szczególnie widoczna na osiedlach: Bloki, Śródmieście, Przemysłowe, Kargoszyn oraz Osada Fabryczna. Osiedla te spełniają podstawowe, pierwsze kryterium obszaru zdegradowanego, czyli obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. W tabeli poniżej oraz na kartogramie przedstawiono wynik analizy w sferze społecznej.

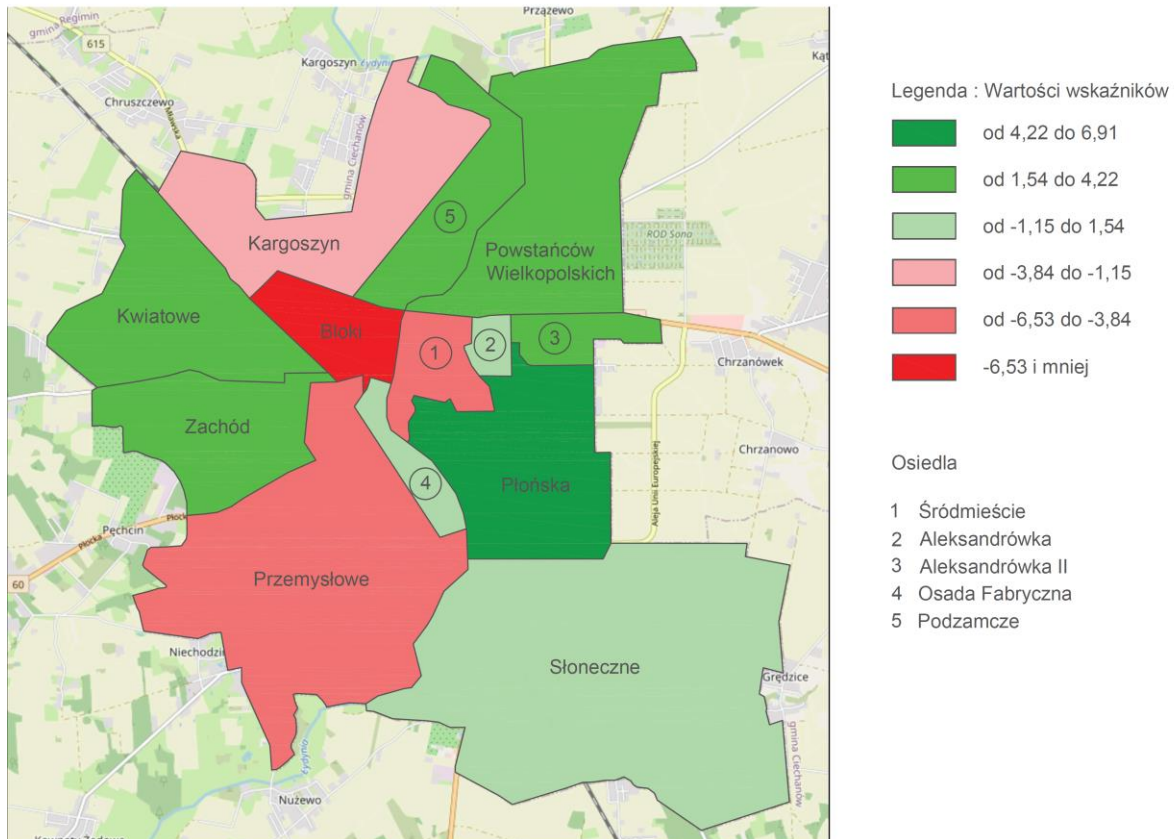
Tabela 19 Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Nazwa Osiedla	SFERA SPOŁECZNA
Aleksandrówka	1,25
Aleksandrówka II	2,06
Bloki	-9,21
Kargoszyn	-3,72
Kwiatowe	2,53
Osada Fabryczna	-0,67
Płońska	6,91
Podzamcze	2,92
Powstańców Wielkopolskich	4,01

Przemysłowe	-4,07
Słoneczne	0,27
Śródmieście	-6,32
Zachód	4,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Rysunek 2 Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w układzie osiedli miasta Ciechanowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.4.2 Sfera gospodarcza

Wyniki analiz w sferze gospodarczej

W Ciechanowie na dzień 17.01.2022 r. na 1 000 mieszkańców przypadały średnio 72 przedsiębiorstwa (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Zdecydowanie poniżej tej średniej uplasowały się osiedla: Aleksandrówka i Bloki. Tam wskaźnik nie przekroczył 50 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców. Również osiedla: Aleksandrówka II, Płońska i Słoneczne osiągnęły niższą wartość wskaźnika niż średnia miejska, jednak te różnice nie są aż tak wysokie. Najlepiej sytuacja przedstawia się pod względem przedsiębiorczości na osiedlach: Podzamcze, Kwiatowe, Śródmieście i Zachód.

Tabela 20 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2022³ r.

Nazwa Osiedla	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Aleksandrówka	45,88
Aleksandrówka II	66,93
Bloki	48,33
Kargoszyn	73,01
Kwiatowe	95,29
Osada Fabryczna	73,72
Płońska	56,86
Podzamcze	109,66
Powstańców Wielkopolskich	86,18
Przemysłowe	83,95
Słoneczne	69,61
Śródmieście	90,91
Zachód	90,36
ŚREDNIA	72,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

W 2015 roku w Ciechanowie zarejestrowanych było nieco ponad 3 154 przedsiębiorstw, w 2022 (dostęp do bazy CEIDG na dzień 17.01.2022) roku liczba ta osiągnęła wartość 3 104 firm. Odnotowany spadek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Ciechanowie może wynikać z kryzysowego dla gospodarki okresu pandemii koronawirusa COVID-19. Rozkład przestrzenny dynamiki przedsiębiorstw ukazuje duże zróżnicowanie pod tym względem pomiędzy osiedlami Ciechanowa. Najwięcej podmiotów gospodarczych ubyto na osiedlu Bloki (ponad 16%) oraz Kargoszyn (blisko 14%). Stosunkowo dużo także na osiedlach: Aleksandrówka i Aleksandrówka II oraz Osada Fabryczna. Na trzech osiedlach przybyło osób prowadzących działalność gospodarczą (Powstańców Wielkopolskich – duży wzrost, Słoneczne i Śródmieście).

³ Na dzień 17.01.2022 wg danych z CEIDG

Tabela 21 Dynamika liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw w latach 2015-2022⁴

Nazwa Osiedla	Dynamika liczby działających przedsiębiorstw
Aleksandrówka	-9,20%
Aleksandrówka II	-9,15%
Bloki	-16,18%
Kargoszyn	-13,78%
Kwiatowe	-6,40%
Osada Fabryczna	-8,00%
Płońska	-2,11%
Podzamcze	-5,02%
Powstańców Wielkopolskich	20,25%
Przemysłowe	-5,52%
Słoneczne	16,94%
Śródmieście	14,07%
Zachód	-1,65%
ŚREDNIA	-1,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Niecałe 58% populacji Ciechanowa stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Ludność w tym wieku stanowi zasób rynku pracy, co jest istotne dla kondycji gospodarczej miasta. Najniższy odsetek ludności w wieku produkcyjnym zanotowano na osiedlu Aleksandrówka II, warto również zauważyć że jest to osiedle z jednym z najwyższych wskaźników udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Najlepsza sytuacja pod względem odsetka mieszkańców w wieku produkcyjnym występuje w rejonie Osady Fabrycznej.

Tabela 22 Udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Udział ludności w wieku produkcyjnym w całości
Aleksandrówka	56,17%
Aleksandrówka II	51,89%
Bloki	56,55%
Kargoszyn	56,61%
Kwiatowe	61,21%
Osada Fabryczna	66,83%
Płońska	58,51%
Podzamcze	57,24%
Powstańców Wielkopolskich	61,15%
Przemysłowe	59,74%
Słoneczne	62,17%
Śródmieście	55,53%

⁴ jak wyżej

Zachód	58,07%
ŚREDNIA	57,51%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Na podstawie badania ankietowego mieszkańcy Ciechanowa ocenili bliskość oraz liczebność punktów handlowych oraz usługowych na poszczególnych osiedlach. Średnia ze wszystkich ocen w tym punkcie była najwyższa spośród wszystkich ocenianych kryteriów i wyniosła 0,96. Wyniki badania obrazują jednak zróżnicowanie w ocenie poszczególnych osiedli. Zdecydowanie najgorzej swoje miejsce zamieszkania pod tym względem ocenili mieszkańcy osiedla Słoneczne, a najlepiej: Aleksandrówka, Aleksandrówka II i Powstańców Wielkopolskich.

Tabela 23 Bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych
Aleksandrówka	1,24
Aleksandrówka II	1,55
Bloki	1,00
Kargoszyn	1,06
Kwiatowe	0,58
Osada Fabryczna	0,56
Płońska	0,70
Podzamcze	0,79
Powstańców Wielkopolskich	1,20
Przemysłowe	0,89
Słoneczne	0,07
Śródmieście	1,13
Zachód	0,52
ŚREDNIA	0,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Sumaryczna wartość wskaźnika dla sfery gospodarczej

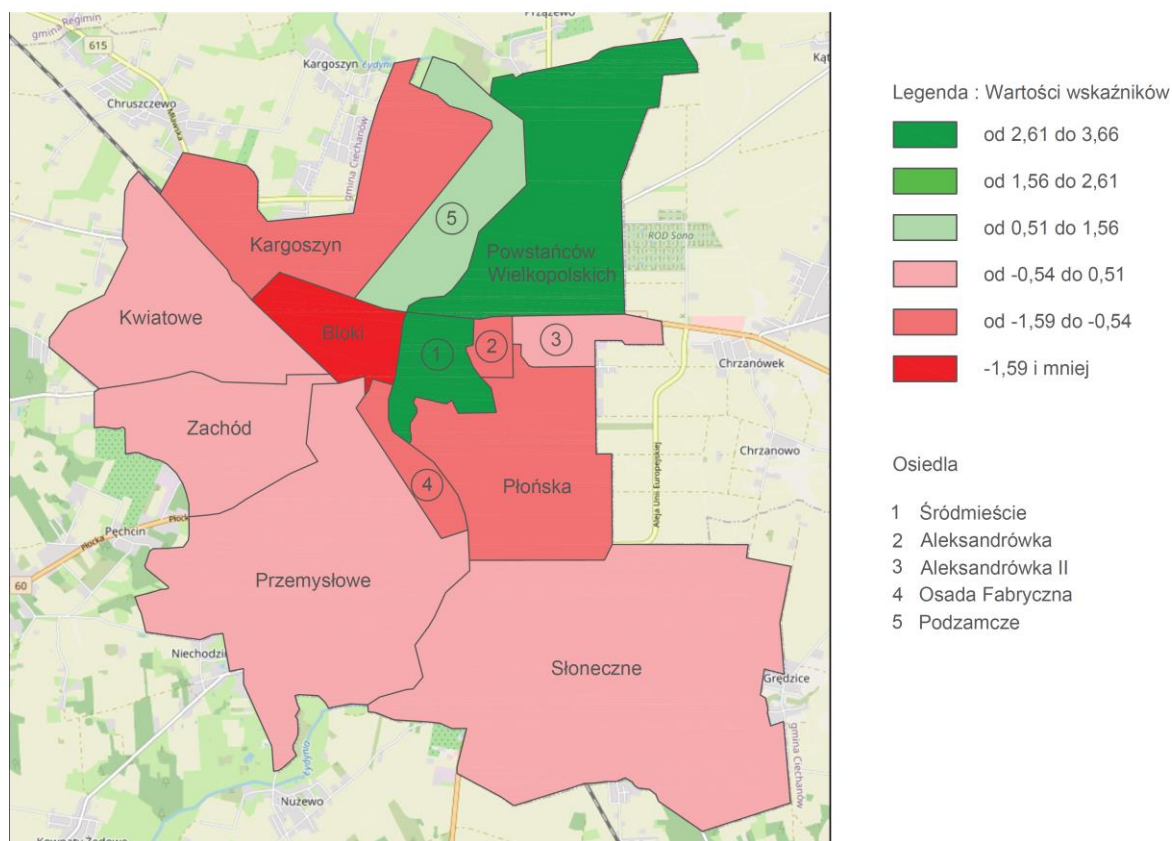
Na podstawie wszystkich powyższych wskaźników opracowano sumaryczny wskaźnik w sferze gospodarczej dla każdego z osiedli miasta Ciechanów. Kumulacja negatywnych zjawisk o charakterze gospodarczym jest szczególnie widoczna na osiedlach: Bloki, Aleksandrówka i Płońska. Najlepsza sytuacja występuje na osiedlach: Powstańców Wielkopolskich i Śródmieście. W tabeli poniżej oraz na kartogramie przedstawiono wynik analizy w sferze gospodarczej.

Tabela 24 Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Nazwa Osiedla	SFERA GOSPODARCZA
Aleksandrówka	-1,54
Aleksandrówka II	0,06
Bloki	-2,64
Kargoszyn	-0,91
Kwiatowe	0,14
Osada Fabryczna	-0,74
Płońska	-1,54
Podzamcze	1,23
Powstańców Wielkopolskich	3,66
Przemysłowe	0,29
Słoneczne	-0,48
Śródmieście	2,65
Zachód	-0,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Rysunek 3 Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.4.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Wyniki analiz w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźniki dotyczące dostępności i atrakcyjności niektórych usług oraz przestrzeni publicznych pozwalają ocenić na ile przyjazne dla mieszkańców są poszczególne osiedla. Sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie przede wszystkim na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych. Tylko dwa wskaźniki dotyczące liczby kursów autobusów oraz liczby obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw zostały wyliczone na podstawie danych wtórnych pochodzących z rejestrów podmiotów publicznych.

Liczba kursów autobusów ZKM na 1000 mieszkańców może nie odzwierciedlać w pełni dostępności do komunikacji publicznej, dlatego zapytano mieszkańców ciechanowskich osiedli o subiektywną ocenę skomunikowania ich miejsca zamieszkania z innymi częściami miasta. Wyniki z obu źródeł są zbliżone. Osiedlem pozbawionym dostępu do komunikacji miejskiej jest Osada Fabryczna, przez którą nie kursują żadne linie autobusowe. Mieszkańcy tego niewielkiego powierzchniowo rejonu mogą dojść do przystanków w innych rejonach, jednak z ich oceny sytuacji wynika, że są niezadowoleni z dostępności transportowej swojego osiedla. Również mieszkańcy osiedla Kwiatowe, które w statystyce kursów wypada źle, negatywnie ocenili pod względem dostępności transportowej swoje osiedle. Najniższą ocenę w badaniu ankietowym postawili w tym punkcie mieszkańcy osiedla Słoneczne. Liczba kursów na tym osiedlu na 1000 mieszkańców jest poniżej średniej. Najbardziej zadowoleni ze względu na skomunikowanie z innymi częściami miasta są mieszkańcy osiedli: Aleksandrówka II, Kargoszyn, Bloki i Aleksandrówka. Tylko na tym ostatnim osiedlu liczba kursów jest niższa od średniej dla całego miasta.

Tabela 25 Liczba kursów autobusów MPK przypadająca na 1 000 mieszkańców poszczególnych osiedli w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Liczba kursów autobusów ZKM przypadających na 1000 mieszkańców
Aleksandrówka	642,71
Aleksandrówka II	1025,39
Bloki	989,71
Kargoszyn	1063,59
Kwiatowe	338,82
Osada Fabryczna	0,00
Płońska	462,21
Podzamcze	1137,65
Powstańców Wielkopolskich	718,07
Przemysłowe	1862,95
Słoneczne	819,01
Śródmieście	902,11
Zachód	614,82
ŚREDNIA	858,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych z ZKM w Ciechanowie Sp. z o.o.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki oceny skomunikowania osiedli dokonanej przez mieszkańców w badaniu ankietowym.

Tabela 26 Ocena skomunikowania transportem zbiorowym z innymi częściami miasta na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Skomunikowanie transportem publicznym z innymi częściami miasta
Aleksandrówka	0,80
Aleksandrówka II	1,12
Bloki	0,86
Kargoszyn	0,89
Kwiatowe	-0,08
Osada Fabryczna	-0,11
Płońska	0,42
Podzamcze	0,43
Powstańców Wielkopolskich	0,70
Przemysłowe	0,63
Słoneczne	-0,79
Śródmieście	0,39
Zachód	0,44
ŚREDNIA	0,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Dostęp do obiektów publicznej infrastruktury społecznej, sportowej oraz placów zabaw na ciechanowskich osiedlach jest nierównomierny. Stosunkowo najlepszy dostęp do tego typu infrastruktury mają mieszkańcy osiedli: Słoneczne, Kwiatowe oraz Kargoszyn.

Tabela 27 Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2021 r.

Nazwa Osiedla	Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw na 1000 mieszkańców
Aleksandrówka	0,22
Aleksandrówka 2	0,48
Bloki	2,11
Kargoszyn	3,18
Kwiatowe	3,48
Osada Fabryczna	1,60
Płońska	1,71
Podzamcze	2,82
Powstańców Wielkopolskich	1,60
Przemysłowe	0,71
Słoneczne	4,32
Śródmieście	2,98

Zachód	1,49
ŚREDNIA	1,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych z MOSiR w Ciechanowie

Dalej sfera przestrzenno-funkcjonalna została poddana analizie przez pryzmat wyników przeprowadzonych badań ankietowych, w których mieszkańcy mogli ocenić swoje miejsce zamieszkania pod względem estetyki, atrakcyjności i dostępności różnego rodzaju infrastruktury i przestrzeni publicznych oraz bezpieczeństwa w ruchu samochodowym.

Estetyka, czystość oraz ład przestrzenny panujący w Ciechanowie uzyskały w ujęciu całego miasta ocenę średnią równą 0,69. Najniżej pod tym względem swoje miejsce zamieszkania ocenili mieszkańcy osiedli: Bloki (0,27) oraz Śródmieście (0,40). Poniżej średniej miejskiej znalazły się także osiedla: Aleksandrówka II, Kwiatowe, Przemysłowe oraz Słoneczne. Najwyżej estetykę, czystość i ład przestrzenny swojego miejsca zamieszkania oceniają mieszkańcy osiedli: Płońska i Kargoszyn.

Tabela 28 Ogólna estetyka, czystość, ład przestrzenny na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Ogólna estetyka, czystość, ład przestrzenny
Aleksandrówka	0,80
Aleksandrówka II	0,63
Bloki	0,27
Kargoszyn	0,92
Kwiatowe	0,67
Osada Fabryczna	0,78
Płońska	0,93
Podzamcze	0,86
Powstańców Wielkopolskich	0,87
Przemysłowe	0,58
Słoneczne	0,50
Śródmieście	0,40
Zachód	0,84
ŚREDNIA	0,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Mieszkańcy Ciechanowa oceniali także atrakcyjność i dostępność miejsc, w których można spędzić czas wolny poza domem – dostępność kawiarni, restauracji oraz otwartej przestrzeni. Respondenci brali pod uwagę w swojej ocenie zarówno aspekt atrakcyjności, jak i bliskości ocenianych terenów, dlatego należy wziąć pod uwagę, że uzyskany wynik odzwierciedla ocenę obu aspektów. Jeśli teren był i blisko, i był atrakcyjny uzyskiwał wysoką ocenę, jeśli w którymś aspekcie lub obu sytuacja nie odzwierciedlała oczekiwań mieszkańców, obniżali oni ocenę. Średnia ocena dla całego miasta jest stosunkowo niska (0,42). Najgorzej pod tym względem ocenione zostało osiedle Słoneczne (0), Kargoszyn (0,11) oraz Zachód (0,2), a zatem osiedla peryferyjne. Poniżej średniej znalazły się także osiedla: Bloki, Kwiatowe oraz Przemysłowe. Najbardziej zadowoleni pod tym względem są mieszkańcy osiedli: Śródmieście, Aleksandrówka II i Podzamcze, które należą do obszarów centralnych miasta.

Tabela 29 Ocena atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można spędzić czas wolny poza domem na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których mogą spędzić czas ze znajomymi poza domem
Aleksandrówka	0,72
Aleksandrówka II	0,58
Bloki	0,27
Kargoszyn	0,11
Kwiatowe	0,25
Osada Fabryczna	0,44
Płońska	0,49
Podzamcze	0,57
Powstańców Wielkopolskich	0,54
Przemysłowe	0,32
Słoneczne	0,00
Śródmieście	0,59
Zachód	0,20
ŚREDNIA	0,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Mieszkańcy znacznie lepiej ocenili atrakcyjność i dostępność miejsc, w których można spędzić czas z małymi dziećmi. Średnia ocen wyniosła 0,66. Pod tym względem stosunkowo nisko zostały ocenione następujące osiedla: Aleksandrówka II, Bloki, Kwiatowe, Osada Fabryczna, Przemysłowe, Słoneczne oraz Śródmieście. Najbardziej zadowoleni pod względem atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można rodzice mogą spędzić czas z dziećmi mieszkańcy osiedli: Podzamcze i Kargoszyn.

Tabela 30 Ocena atrakcyjności oraz bliskości miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi
Aleksandrówka	0,71
Aleksandrówka II	0,44
Bloki	0,54
Kargoszyn	0,94
Kwiatowe	0,42
Osada Fabryczna	0,56
Płońska	0,88
Podzamcze	1,00
Powstańców Wielkopolskich	0,67
Przemysłowe	0,37
Słoneczne	0,43
Śródmieście	0,54
Zachód	0,84
ŚREDNIA	0,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

W kolejnym pytaniu mieszkańcy ocenili dostępność oraz atrakcyjność miejsc związanych z uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych. Średnia ocena w tym punkcie wyniosła 0,46. Zdecydowanie poniżej średniej mieszkańcy ocenili atrakcyjność i dostępność miejsc obcowania z kulturą na osiedlach: Zachód, Słoneczne oraz Aleksandrówka. Poniżej średniej uplasowały się także: Płońska, Bloki oraz Osada Fabryczna. Najlepiej wypadły osiedla centralne: Śródmieście i Podzamcze.

Tabela 31 Ocena atrakcyjności oraz dostępności miejsc związanych z wydarzeniami kulturalnymi na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych
Aleksandrówka	0,20
Aleksandrówka II	0,69
Bloki	0,32
Kargoszyn	0,56
Kwiatowe	0,58
Osada Fabryczna	0,33
Płońska	0,21
Podzamcze	0,79
Powstańców Wielkopolskich	0,52
Przemysłowe	0,50
Słoneczne	0,14
Śródmieście	0,90
Zachód	0,08
ŚREDNIA	0,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Pomimo nierównomiernego rozmieszczenia obiektów sportowych, dostępność i atrakcyjność terenów oraz obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację zostały ocenione stosunkowo pozytywnie. W skali całego miasta ocena wyniosła 0,75. Najniższą ocenę otrzymały osiedla: Aleksandrówka II, Aleksandrówka oraz Słoneczne. Najbardziej zadowoleni pod tym względem są mieszkańcy Kargoszyna i Podzamcza.

Tabela 32 Ocena atrakcyjności oraz dostępności terenów i obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Atrakcyjność i bliskość terenów, obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację
Aleksandrówka	0,44
Aleksandrówka II	0,42
Bloki	0,84
Kargoszyn	1,17
Kwiatowe	0,83
Osada Fabryczna	0,89

Płońska	0,74
Podzamcze	1,00
Powstańców Wielkopolskich	0,80
Przemysłowe	0,79
Słoneczne	0,43
Śródmieście	0,56
Zachód	0,88
ŚREDNIA	0,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Ruch uliczny, w tym szczególnie hałas, niska emisja i obniżone poczucie bezpieczeństwa użytkowników ulic, w dużym stopniu wpływa na odczuwalny komfort życia. W ujęciu całego miasta mieszkańcy ocenili wpływ ruchu ulicznego na komfort życia negatywnie. Średnia ocena tego elementu miejsca zamieszkania wyniosła w Ciechanowie 0,30. W największym stopniu ruch uliczny przeszkadza mieszkańcom osiedli: Bloki, Osada Fabryczna, Kwiatowe, Śródmieście i Powstańców Wielkopolskich. Najmniej negatywny wpływ ruchu ulicznego odczuwają mieszkańcy osiedli: Zachód, Podzamcze, Słoneczne.

Tabela 33 Ocena ruchu ulicznego i jego wpływu na komfort życia na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Ruch uliczny i jego wpływ na komfort życia na mojej ulicy i w pobliżu
Aleksandrówka	0,36
Aleksandrówka II	0,39
Bloki	-0,03
Kargoszyn	0,33
Kwiatowe	0,08
Osada Fabryczna	0,00
Płońska	0,35
Podzamcze	0,71
Powstańców Wielkopolskich	0,17
Przemysłowe	0,37
Słoneczne	0,64
Śródmieście	0,17
Zachód	0,80
ŚREDNIA	0,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

W opinii ankietowanych w Ciechanowie jest zbyt mało miejsc parkingowych, przez co są trudno dostępne. Kryterium dostępność i liczebność miejsc parkingowych w pytaniu o ocenę miejsca zamieszkania zostało najniżej ocenione spośród wszystkich kryteriów w ujęciu całego miasta. Średnia ocena wyniosła -0,10. W ujęciu osiedlowym można zauważyć zróżnicowanie ocen. Z wyjątkiem osiedli Podzamcze i Zachód pozostałe oceny są niskie. Najniżej oceniono dostępność i liczebność miejsc parkingowych na osiedlach: Aleksandrówka, Śródmieście oraz Bloki. Niskie oceny przyznali także

mieszkańcy osiedli: Płońska i Przemysłowe. Analizując te oceny, należy wziąć pod uwagę fakt, że są to centralne części miasta, charakteryzujące się dużym zagęszczeniem zabudowy.

Tabela 34 Ocena liczebności oraz dostępności miejsc parkingowych na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Dostępność i liczebność miejsc parkingowych
Aleksandrówka	-0,52
Aleksandrówka II	-0,09
Bloki	-0,49
Kargoszyn	0,19
Kwiatowe	0,25
Osada Fabryczna	0,11
Płońska	-0,33
Podzamcze	0,64
Powstańców Wielkopolskich	0,15
Przemysłowe	-0,32
Słoneczne	-0,07
Śródmieście	-0,51
Zachód	0,52
ŚREDNIA	-0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Sumaryczna wartość wskaźnika dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Na podstawie wszystkich powyższych wskaźników opracowano sumaryczny wskaźnik sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla każdego z osiedli miasta Ciechanów. Kumulacja różnych problemów związanych głównie z relatywnie obniżoną dostępnością usług, miejsc i obiektów infrastruktury o różnych funkcjach jest szczególnie widoczna na osiedlach: Słoneczne, Osada Fabryczna, Kwiatowe, Bloki. Najlepiej pod tym względem wypadają osiedla: Podzamcze i Kargoszyn.

Tabela 35 Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w układzie osiedli miasta Ciechanów

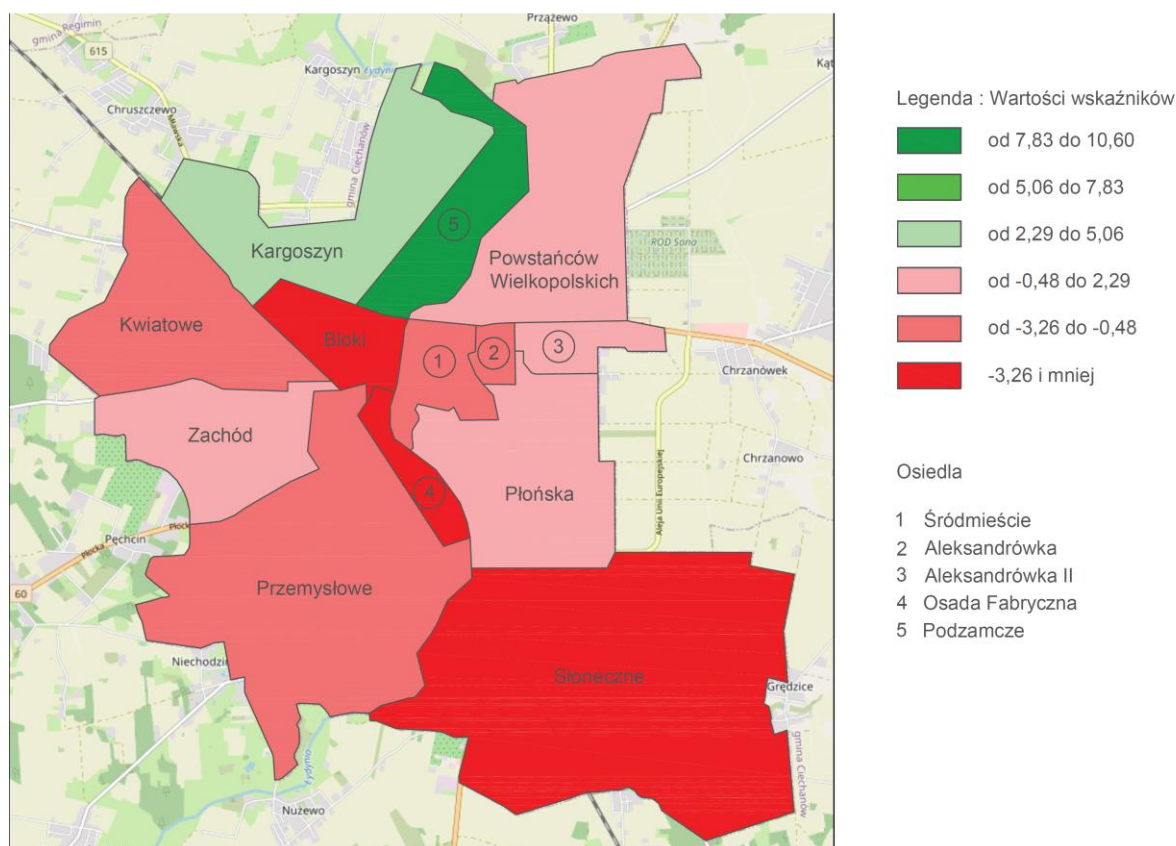
Nazwa Osiedla:	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA
Aleksandrówka	-2,39
Aleksandrówka 2	-0,32
Bloki	-4,64
Kargoszyn	6,58
Kwiatowe	-2,18
Osada Fabryczna	-3,90
Płońska	-0,08
Podzamcze	10,60
Powstańców Wielkopolskich	2,02
Przemysłowe	-0,81

Słoneczne	-6,03
Śródmieście	-1,11
Zachód	2,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Poniżej zaprezentowano kartodiagram obrazujący rozmieszczenie przestrzenne wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Rysunek 4 Wskaźnik sumaryczny w sferze funkcjonalno-przestrzennej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.4.4 Sfera środowiskowa

Wyniki analiz w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa została poddana analizie na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Ciechanowa. Zostali oni zapytani o ocenę atrakcyjności i bliskości miejsc zieleni oraz czystość powietrza.

Ciechanowianie, oceniając atrakcyjność oraz dostępność miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury, brali pod uwagę między innymi dostęp do lasów, parków czy zielonych skwerów. Średnia ze wszystkich ocen jest bardzo wysoka, najwyższa po ocenie bliskości i liczebności punktów handlowych i usługowych, i wynosi 0,78. Atrakcyjność i dostępność terenów zieleni najniżej ocenili mieszkańcy osiedla Powstańców Wielkopolskich. Pozostałe osiedla, nawet jeśli ocena była niższa od średniej, nie odbiegają aż tak znacząco od wartości wskaźnika dla całego miasta. Najlepiej pod względem atrakcyjności i bliskości terenów zieleni oceniają swoje miejsce zamieszkania mieszkańcy osiedli: Osada Fabryczna, Zachód i Podzamcze.

Tabela 36 Ocena atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Atrakcyjność i bliskość miejsc, w których mogą odpocząć w otoczeniu natury (las, park, skwer, itp.)
Aleksandrówka	0,84
Aleksandrówka II	0,63
Bloki	0,68
Kargoszyn	0,89
Kwiatowe	0,92
Osada Fabryczna	1,22
Płońska	0,79
Podzamcze	1,14
Powstańców Wielkopolskich	0,37
Przemysłowe	0,84
Słoneczne	0,79
Śródmieście	0,88
Zachód	1,16
ŚREDNIA	0,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Czystość powietrza w mieście według mieszkańców zdecydowanie nie jest zadowalająca, Ciechanów uzyskał ocenę na poziomie 0,10. To najniżej oceniane kryterium po dostępności miejsc parkingowych w ujęciu całego miasta. W ocenie mieszkańców sytuacja wygląda najgorzej na osiedlu Przemysłowym, a także na osiedlach: Aleksandrówka II, Bloki oraz Zachód. Najlepiej swoje miejsce zamieszkania pod względem czystości powietrza oceniają mieszkańcy osiedli: Słoneczne, Podzamcze i Aleksandrówka.

Tabela 37 Ocena czystości powietrza atmosferycznego na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Czystość powietrza atmosferycznego
Aleksandrówka	0,40
Aleksandrówka II	-0,15
Bloki	-0,16
Kargoszyn	0,11
Kwiatowe	0,17
Osada Fabryczna	0,11
Płońska	0,19
Podzamcze	0,57
Powstańców Wielkopolskich	0,22
Przemysłowe	-0,21
Słoneczne	0,57
Śródmieście	0,07
Zachód	-0,12
ŚREDNIA	0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Sumaryczna wartość wskaźnika dla sfery środowiskowej

Na podstawie wszystkich powyższych wskaźników w sferze środowiskowej opracowano sumaryczny wskaźnik dla każdego z osiedli Ciechanowa. Kumulacja zbadanych problemów o charakterze środowiskowym jest szczególnie widoczna na osiedlach: Aleksandrówka II, Bloki, Powstańców Wielkopolskich oraz Przemysłowym. Najlepsza pod tym względem sytuacja charakteryzuje osiedla: Podzamcze, Osada Fabryczna i Słoneczne.

Tabela 38 Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w układzie osiedli miasta Ciechanów

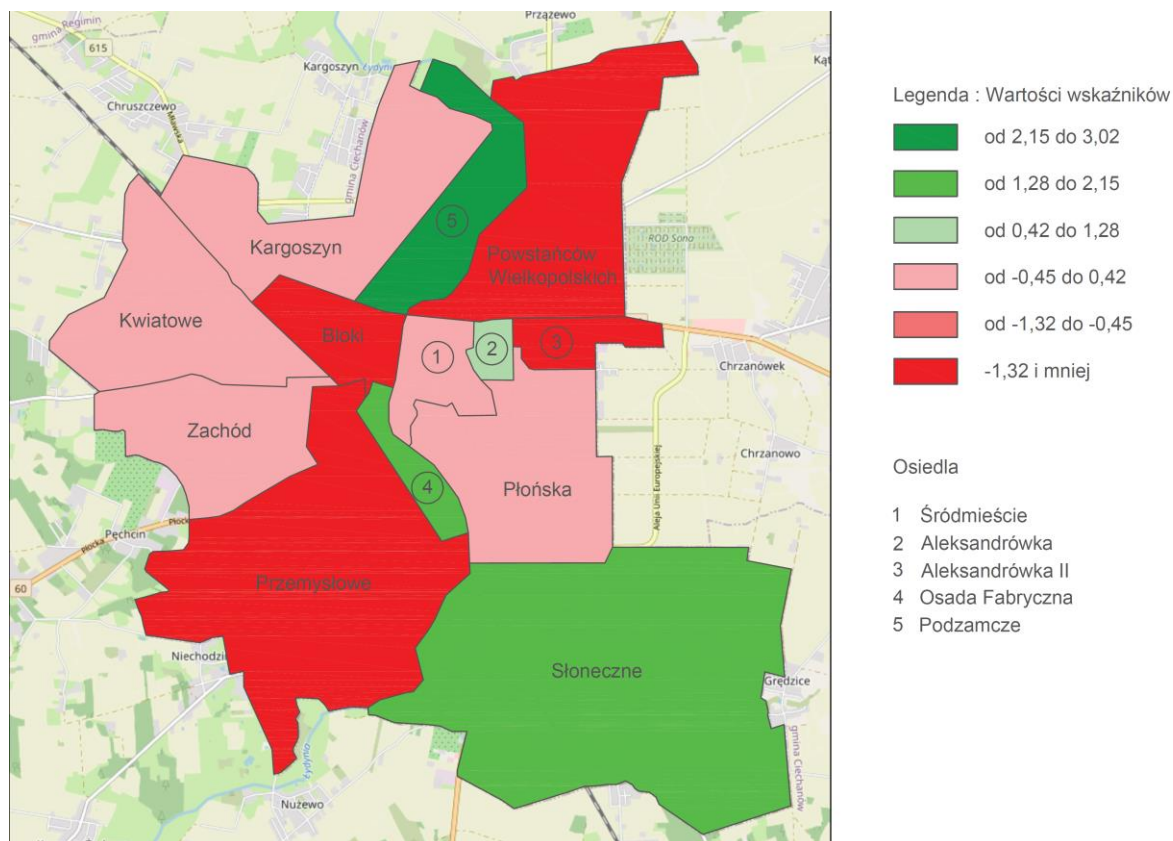
Nazwa Osiedla	SFERA ŚRODOWISKOWA
Aleksandrówka	0,98
Aleksandrówka II	-2,18
Bloki	-2,00
Kargoszyn	0,05
Kwiatowe	0,39
Osada Fabryczna	1,54
Płońska	-0,10
Podzamcze	3,02
Powstańców Wielkopolskich	-1,86
Przemysłowe	-1,44

Słoneczne	1,42
Śródmieście	-0,15
Zachód	0,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Na mapie poniżej zaprezentowano wyniki dla sfery środowiskowej w podziale na osiedla.

Rysunek 5 Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.4.5 Sfera techniczna

Wyniki analiz w sferze technicznej

Sfera techniczna została oceniona na podstawie trzech wskaźników: liczby zabytków przypadających na 1000 mieszkańców, liczby decyzji o rozbiórce na 1000 mieszkańców oraz oceny stanu technicznego budynków na zewnątrz i wewnątrz dokonanej w ramach przeprowadzonych badań ankietowych.

Usytuowanie obiektów zabytkowych jest nieregularne, trudno również jednoznacznie ocenić czy ich obecność jest zaletą czy wadą konkretnego osiedla. Zadbane i wyremontowane budowle mogą stać się ozdobą miasta, ściągającą turystów. Oczywistym jest jednak, że remonty takich obiektów pochłaniają ogromne środki finansowe, które w budżetach samorządów zawsze są ograniczone. Nagromadzenie obiektów zabytkowych należy zatem uznać za problem natury technicznej, który związany jest z koniecznością szczególnego podejścia do ich utrzymania, modernizacji i adaptacji. W stosunku do liczby ludności najwięcej obiektów zabytkowych odnotowano na osiedlach: Osada Fabryczna, Bloki, Śródmieście i Powstańców Wielkopolskich. W odniesieniu do Osady Fabrycznej wynik jest nienaturalnie zawyżony, ze względu na stosunkowo małą liczbę zamieszkującej ludności.

Tabela 39 Liczba zabytków przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.

Nazwa Osiedla	Liczba zabytków przypadająca na 1000 mieszkańców
Aleksandrówka	0,44
Aleksandrówka II	1,00
Bloki	18,77
Kargoszyn	6,57
Kwiatowe	0,00
Osada Fabryczna	32,05
Płońska	6,03
Podzamcze	6,76
Powstańców Wielkopolskich	12,01
Przemysłowe	0,43
Słoneczne	0,48
Śródmieście	17,70
Zachód	0,00
ŚREDNIA	7,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych z rejestru zabytków

W latach 2016-2020 w Ciechanowie wydano średnio 1,14 decyzji nakazującej rozbiórkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Skala zjawiska jest mała, jednak ze względu na niewielką liczbę danych w sferze technicznej uwzględniono wskaźnik w analizie. Najwięcej decyzji o rozbiórce w przeliczeniu na liczbę ludności zostało wydanych na osiedlach: Przemysłowe i Kwiatowe. Najmniej rozbiórek zgłoszono na osiedlach: Osada Fabryczna i Aleksandrówka II.

Tabela 40 Liczba decyzji o rozbiórce w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020

Nazwa Osiedla	Liczba decyzji o rozbiórce na 1000 mieszkańców
Aleksandrówka	0,51
Aleksandrówka II	0,14
Bloki	0,49
Kargoszyn	1,39
Kwiatowe	3,34
Osada Fabryczna	0,00
Płońska	1,54
Podzamcze	0,62
Powstańców Wielkopolskich	1,16
Przemysłowe	3,83
Słoneczne	1,44
Śródmieście	0,53
Zachód	1,77
ŚREDNIA	1,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych ze Starostwa Powiatowego w Ciechanowie

Mieszkańcy w badaniu ankietowym oceniali również stan techniczny budynków na swoich osiedlach. Średnia ocena w ujęciu całego miasta wyniosła 0,5. Zdecydowanie najgorzej oceniono stan techniczny w środku i na zewnątrz budynków na osiedlach: Bloki oraz Śródmieście. Najlepszą pod tym względem ocenę uzyskały osiedla: Podzamcze, Płońska i Zachód.

Tabela 41 Ocena stanu technicznego budynków na zewnątrz i wewnątrz na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022

Nazwa Osiedla	Stan techniczny budynków na zewnątrz i wewnątrz
Aleksandrówka	0,52
Aleksandrówka II	0,45
Bloki	-0,51
Kargoszyn	0,64
Kwiatowe	0,67
Osada Fabryczna	0,67
Płońska	0,95
Podzamcze	1,14
Powstańców Wielkopolskich	0,63
Przemysłowe	0,53
Słoneczne	0,50
Śródmieście	0,15
Zachód	0,88
ŚREDNIA	0,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Sumaryczna wartość wskaźnika dla sfery technicznej

Na podstawie wszystkich powyższych wskaźników opracowano sumaryczny wskaźnik sfery technicznej dla każdego z osiedli miasta Ciechanów. Kumulacja problemów technicznych jest szczególnie widoczna na osiedlu Bloki, Osada Fabryczna, Śródmieście i Przemysłowe.

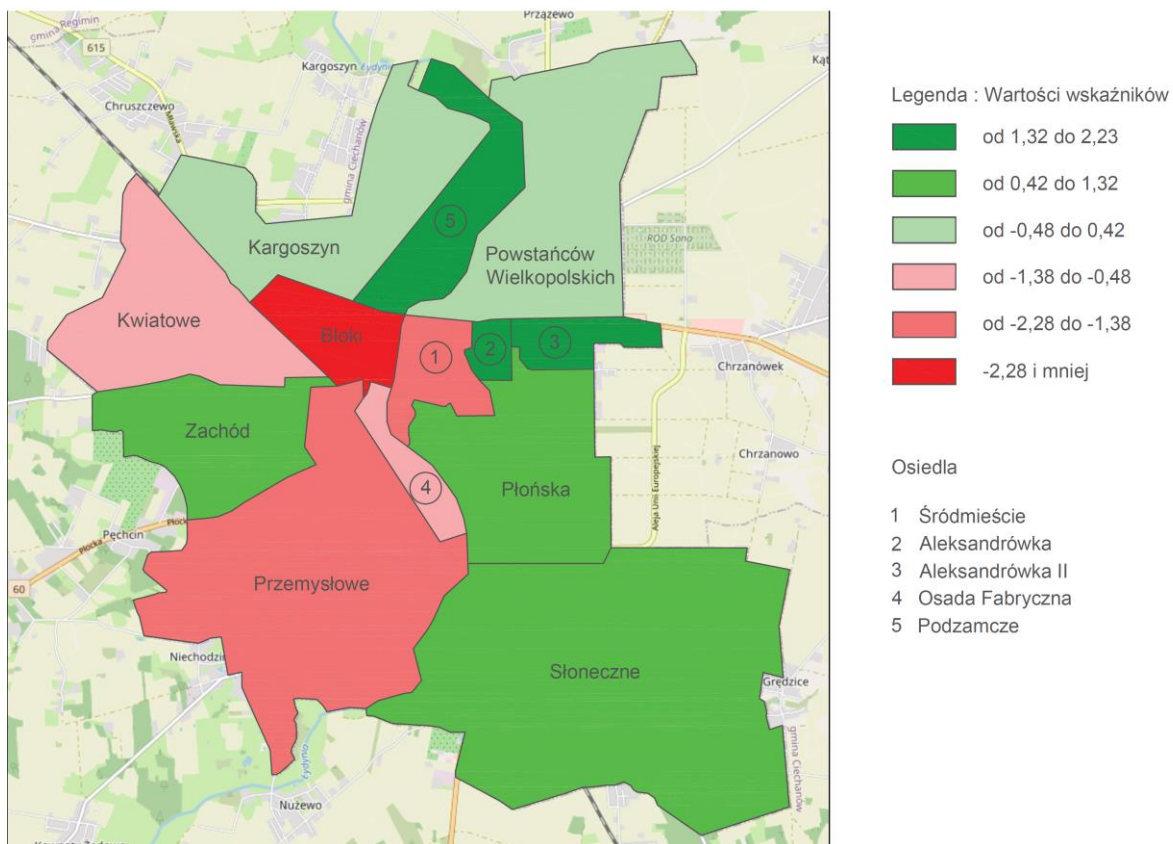
Tabela 42 Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Nazwa Osiedla	SFERA TECHNICZNA
Aleksandrówka	1,39
Aleksandrówka II	1,49
Bloki	-3,19
Kargoszyn	0,26
Kwiatowe	-0,71
Osada Fabryczna	-1,12
Płońska	0,99
Podzamcze	2,23
Powstańców Wielkopolskich	-0,13
Przemysłowe	-1,56
Słoneczne	0,51
Śródmieście	-1,41
Zachód	1,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Poniżej zaprezentowano kartodiagram obrazujący rozmieszczenie przestrzenne wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej.

Rysunek 6 Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w układzie osiedli miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.4.6 Podsumowanie oraz wskazanie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Zgodnie z przyjętą metodą wskazania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wykonano podsumowanie analiz w każdej z wyróżnionych sfer.

Obszar zdegradowany to obszar, który charakteryzuje się koncentracją problemów w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej z czterech pozostałych: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej. Koncentracja problemów została oznaczona za pomocą wskaźników sumarycznych, których sposób obliczenia zaprezentowano we wstępie metodycznym. Stosując odpowiednią metodę można dodać do siebie wskaźniki. W ten sposób uzyska się wynik łatwy do interpretacji.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki sumaryczne w każdej ze sfer oraz wskaźnik sumarycznych wszystkich sfer łącznie. **Kolorem czerwonym** zaznaczono wskaźniki ujemne (czyli poniżej średniej dla miasta, wskazujące na sytuację kryzysową).

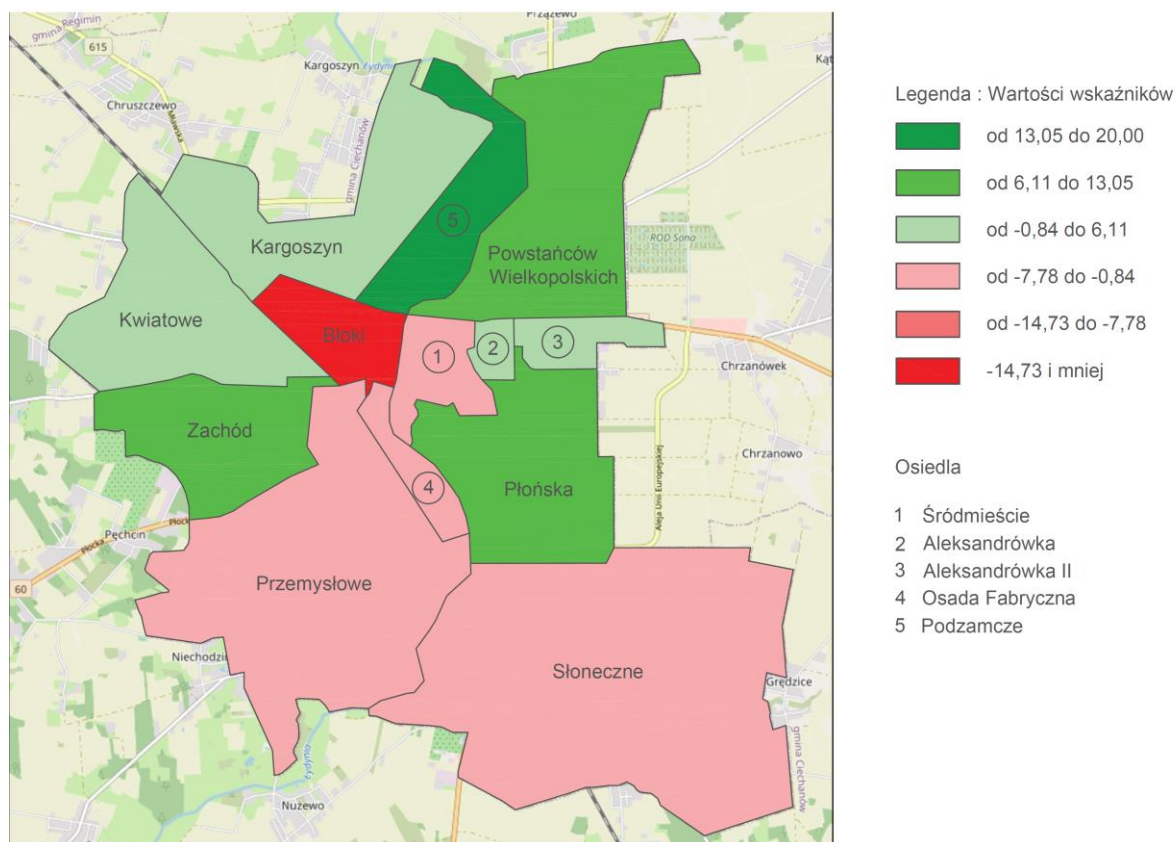
Tabela 43 Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach rozwoju Ciechanowa w podziale na osiedla

Osiedle	Wskaźnik sumaryczny w sferach:					
	Społeczna	Gospodarcza	Przestrzenno-funkcjonalna	Środowiskowa	Techniczna	Wszystkie sfery
Aleksandrówka	1,25	-1,54	-2,39	0,98	1,39	-0,32
Aleksandrówka II	2,06	0,06	-0,32	-2,18	1,49	1,11
Błoki	-9,21	-2,64	-4,64	-2,00	-3,19	-21,67
Kargoszyn	-3,72	-0,91	6,58	0,05	0,26	2,27
Kwiatowe	2,53	0,14	-2,18	0,39	-0,71	0,17
Osada Fabryczna	-0,67	-0,74	-3,90	1,54	-1,12	-4,89
Płońska	6,91	-1,54	-0,08	-0,10	0,99	6,19
Podzamcze	2,92	1,23	10,60	3,02	2,23	20,00
Powstańców Wielkopolskich	4,01	3,66	2,02	-1,86	-0,13	7,70
Przemysłowe	-4,07	0,29	-0,81	-1,44	-1,56	-7,59
Słoneczne	0,27	-0,48	-6,03	1,42	0,51	-4,32
Śródmieście	-6,32	2,65	-1,11	-0,15	-1,41	-6,34
Zachód	4,01	-0,17	2,25	0,34	1,24	7,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Na kolejnej stronie zaprezentowano kartodiagram obrazujący rozmieszczenie przestrzenne wskaźnika sumarycznego dla wszystkich sfer.

Rysunek 7 Wskaźnik sumaryczny we wszystkich sferach w układzie osiedli miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Jak wynika z przeprowadzonej analizy **warunki obszaru zdegradowanego** spełnia 5 jednostek analitycznych:

- Bloki,
- Kargoszyn,
- Osada Fabryczna,
- Przemysłowe,
- Śródmieście.

Osiedla te charakteryzuje koncentracja problemów w sferze społecznej oraz przynajmniej w jednej z innych sfer. Osiedla te zamieszkuje 17 860 osób, tj. blisko 42% ludności miasta. Tak wyznaczony obszar zdegradowany mierzy 1114 ha, tj. 34% powierzchni miasta. Do obszaru zdegradowanego zaliczono tereny doliny rzeki Łydyny bezpośrednio przylegające do osiedli Bloki i Osada Fabryczna, teren targowiska miejskiego przy ul. Płońskiej, na którym planowane są inwestycje i działania spójne z funkcjami terenów rekreacyjnych doliny Łydyny, teren Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Orylskiej 3 (teren bezpośrednio przylega do terenów zieleni w dolinie Łydyny i może tworzyć przedłużenie funkcji rekreacji, od strony ul. Orylskiej graniczy z osiedlem Śródmieście i zapewnia możliwość realizacji projektów oświatowo-integracyjnych dla mieszkańców obszaru Śródmieścia). Do obszaru zdegradowanego włączono również plac Jana Pawła II (płyta rynku wraz z otaczającą ją drogą funkcjonalnie należy do Śródmieścia, tworząc szczególnie z ulicą Warszawską znajdującą się w osiedlu

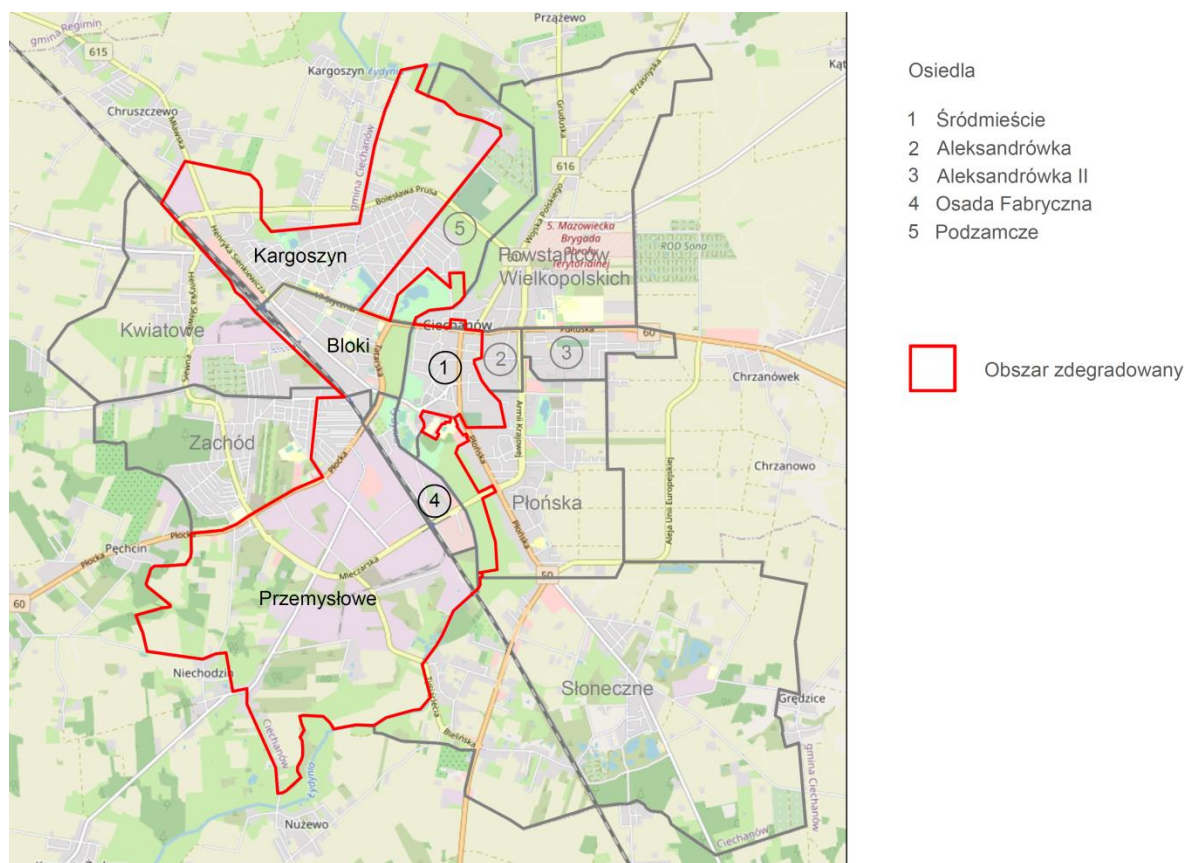
Śródmieście kluczową przestrzeń publiczną miasta o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, handlowych i kulturalnych).

Wnioski o włączenie terenu Szkoły Podstawowej nr 1 i placu Jana Pawła II do obszaru zdegradowanego zostały złożone podczas konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji **obszar rewitalizacji nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców** miasta. Obszar rewitalizacji **nie może być również większy niż 20% powierzchni gminy**. Przekroczenie ustawowych limitów liczby ludności i powierzchni obszaru zdegradowanego jest przesłanką do wyodrębnienia z obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji, który będzie spełniał te limity. **Zgodnie z przyjętą metodą za obszar rewitalizacji należy uznać obszar, który spełnia warunki obszaru zdegradowanego oraz dodatkowo wskaźnik sumaryczny wszystkich sfer jest ujemny**. Należy również uwzględnić zasadę ciągłości polityki rewitalizacyjnej, wskazując obszar zbieżny (nie musi być identyczny) z dotychczas określonym.

Granice obszaru zdegradowanego prezentuje poglądowa mapa poniżej.

Rysunek 8 Obszar zdegradowany miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne

Osiedle Kargoszyn uzyskało dodatni wskaźnik sumaryczny wszystkich sfer, w związku z tym należy w pierwszej kolejności nie włączać tego osiedla do obszaru rewitalizacji. Dla utrzymania ciągłości polityki rewitalizacyjnej pozostawiono niezamieszkały fragment tego osiedla w rejonie zbiornika wodnego „Kanały”. Osiedla: Bloki, Osada Fabryczna, Przemysłowe i Śródmieście zamieszkuje 30,5%

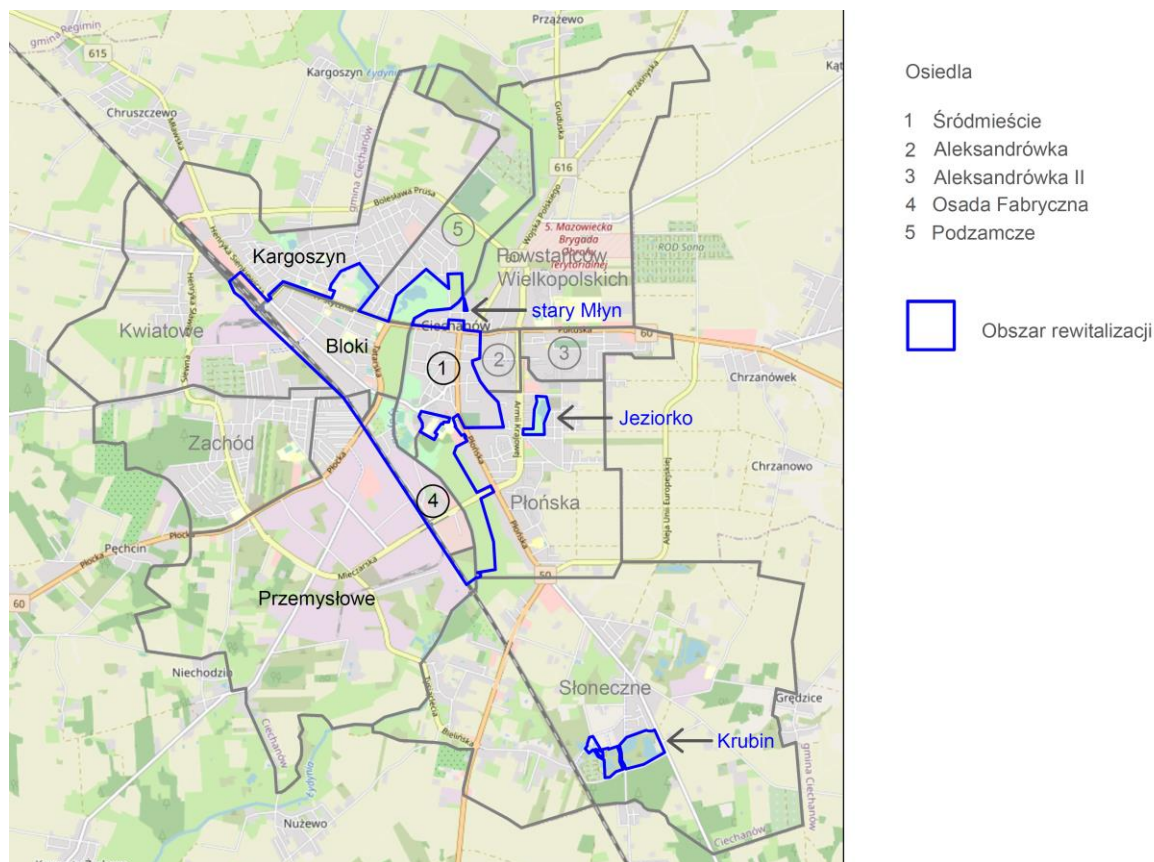

mieszkańców. Osiedla te zajmują łącznie powierzchnię 25% powierzchni miasta. Do obszaru rewitalizacji nie zostanie włączone osiedle Przemysłowe, ponieważ znaczną jego część stanowią zabudowania gospodarcze, a zabudowa mieszkaniowa jest znacznie rozproszona. Włączona zostanie Osada Fabryczna, która formalnie stanowi część osiedla Przemysłowe. Została wydzielona jako osobna jednostka analityczna ze względu na odrębność funkcjonalną – to rejon o dominującej funkcji zwartej zabudowy mieszkaniowej. Do obszaru rewitalizacji włączono również tereny doliny rzeki Łydyny w części śródmiejskiej, które przylegają bezpośrednio do osiedli Śródmieście, Bloki i Osada Fabryczna. Rzeka Łydyna na odcinku śródmiejskim biegnie zasadniczo przez osiedla wyznaczone jako zdegradowane. Niektóre działki ewidencyjne zaliczane do doliny rzeki wychodzą poza te obszary, pozostając z nimi spójnymi funkcjonalnie. Osiedla Bloki i Śródmieście zostały w całości włączone do obszaru rewitalizacji. Ponadto włączono także obszar Jeziorko (obszar poprzemysłowy), obszar Krubin (obszar poprzemysłowy, wniosek o włączenie terenu Krubin do obszaru rewitalizacji został złożony podczas konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji) oraz obszar starego młyna przy ulicy Nadrzecznej (obszar poprzemysłowy). Te obszary są istotne z punktu widzenia osiągnięcia celów rewitalizacji obszarów zamieszkałych. W tym kształcie obszar rewitalizacji jest zbliżony granicami do obszaru rewitalizacji wyznaczonego w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023. Podsumowując do obszaru rewitalizacji włączone zostały:

- osiedle Bloki wraz z terenami doliny rzeki Łydyny bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz część osiedla Kargoszyn w rejonie zbiornika wodnego „Kanały”,
- osiedle Śródmieście wraz z placem Jana Pawła II,
- Osada Fabryczna wraz z terenami doliny rzeki Łydyny bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz terenem targowiska miejskiego przy ul. Płońskiej i terenem Szkoły Podstawowej nr 1,
- obszar poprzemysłowy Jeziorko,
- obszar poprzemysłowy Krubin (obręb 60, działki nr: 291/3 i 220/7),
- obszar poprzemysłowy „stary młyn” przy ul. Nadrzecznej.

W tych granicach obszar rewitalizacji prezentuje się jak na mapie poniżej.

Rysunek 9 Obszar rewitalizacji miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne

W wyznaczonych granicach **obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 10 780 mieszkańców** (dane na dzień 31 grudnia 2020 r.), tj. ok. **25% mieszkańców miasta**, a jego **powierzchnia wynosi 333 ha**, tj. **ok. 10% powierzchni miasta**. Spełnia zatem pod względem liczby mieszkańców i powierzchni ustawowe warunki.

W tabeli poniżej zaprezentowano wybrane wskaźniki zagregowane do obszaru rewitalizacji, które posłużyły do jego wyznaczenia.

Tabela 44 Wybrane wskaźniki sytuacji obszaru rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Wyszczególnienie	Rok 2015	Rok 2020
Dynamika liczby ludności w latach 2015-2020	-4,5%	Liczba ludności ogółem	11292	10780
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 r.	16,9%	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym		1820
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 r.	25,9%	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym		2792
Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w 2020 r.	9,7%	Liczba osób bezrobotnych	843	599
Dynamika liczby bezrobotnych w 2020 r. w stosunku do roku 2015	-29,0%			

Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2020 r.	55,9%	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	523	335
Dynamika liczby osób długotrwale bezrobotnych w latach 2015-2020	-36,0%			
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2020 r.	4,9%	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	617	525
Dynamika liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej w latach 2015-2020	-14,9%			
Liczba stwierdzonych przestępstw przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	22,8	Liczba stwierdzonych przestępstw	308	246
Dynamika liczby stwierdzonych przestępstw w latach 2015-2020	-20,1%			
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	69,6	Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw	746	750
Dynamika liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw w latach 2015-2022	0,5%			
Udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem w 2020 r.	57,2%	Liczba ludności w wieku produkcyjnym		6168
Liczba kursów autobusów MPK przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	892	Liczba kursów autobusów MPK		9613
Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2021 r.	2,50	Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw		27
Liczba zabytków przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	19,0	Liczba zabytków		205
Liczba decyzji o rozbiórce w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020	0,48	Liczba decyzji o rozbiórce		5

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

3.5 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Polityka rewitalizacyjna miasta jest procesem długofalowym. Gminny Program Rewitalizacji stanowi kontynuację Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023 (LPR). Poniższe opisy obszaru rewitalizacji nawiązują do treści zawartych w LPR. Zostały opracowane z wykorzystaniem wniosków z przeprowadzonej diagnozy oraz odbytych spacerów badawczych, w które bardzo aktywnie włączyli się mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele przedsiębiorców, organizacji pozarządowych (w tym działających w obszarze włączenia obywatelskiego, na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ochrony środowiska i niemarnowania żywności) oraz szkół (podstawowych i uczelni wyższej). Te grupy społeczne włączyły się również w przygotowanie koncepcji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co należy uznać za istotny potencjał obszaru rewitalizacji.

3.5.1 Osiedle Bloki wraz z terenami doliny rzeki Łydynia bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz częścią osiedla Kargoszyn w rejonie zbiornika wodnego „Kanały”

Osiedle Bloki usytuowane jest w północno-wschodniej części miasta, w obrębie torów kolejowych. Jest to bardzo czytelny obszar na planie miasta. W dzielnicy „Bloki”, w zasobach komunalnych oraz wspólnot mieszkaniowych, znajduje się około 100 zabytkowych, jednopiętrowych budynków o różnej powierzchni zabudowy, z użytkowym poddaszem, i typowymi, spadzistymi dachami pokrytymi dachówką. Są to budynki unikatowe w skali kraju i Europy Środkowej, zostały wybudowane w latach 1940 - 1942 przez administrację niemiecką i miały dostosować Ciechanów do pełnienia funkcji stolicy regencyjnej.

W okresie rejencji za podstawowy problem w zagospodarowaniu nowych ziem uznano niedostatek mieszkań o standardzie odpowiednim dla urzędników administracji niemieckiej, dlatego od budowy osiedla mieszkaniowego zdecydowano się rozpocząć prace nad przebudową miasta. Pierwsze roboty rozpoczęto w październiku 1940 roku. Domy różnicowano w zależności od pozycji w hierarchii społecznej przyszłych lokatorów – były to budynki przeznaczone dla dwóch, czterech i więcej rodzin, o różnym rozkładzie mieszkań i standardzie. Nie zdążono zrealizować planów budowy osiedli domów jednorodzinnych dla pracowników instytucji rządowych. Wybudowano jedynie kilka willi jednorodzinnych we wschodniej części dzielnicy, m.in. tzw. „Willa Kocha”, pozostałe budynki to 2, 3 i 4-klatkowe bloki. Dzielnica „Bloki” stanowiła w 1945 roku zwarty obszar zabudowy mieszkaniowej, a stan techniczny budowli umożliwiał natychmiastowe zasiedlenie. Dzieląc duże mieszkania (o powierzchni liczącej często powyżej 100 m²) na mniejsze uzyskano możliwość zasiedlenia ich większą liczbą osób. „Bloki” do dziś stanowią istotną część zasobów mieszkaniowych Ciechanowa, niestety są też jedną z najbardziej zdegradowanych materialnie i społecznie dzielnic miasta. Rodzaj konstrukcji budynków wchodzących w skład zasobów, niepodzielnie związany jest z okresem ich budowy. Między budynkami z lat 40-tych wybudowane zostały w latach 60-tych, 3-piętrowe wielorodzinne budynki mieszkalne (tzw. „klocki”). W tej części miasta są również zlokalizowane prawie w całości zasoby PKP S.A. Wśród problemów wskazywanych przez mieszkańców, którzy wzięli udział w spacerze badawczym najczęściej wskazywano zły stan techniczny budynków, niedostateczną liczbę remontów oraz coraz większą liczbę pustostanów. Jednocześnie zauważalny jest trend szybkiego wykupowania dostępnych lokali.

Osiedle zamieszkują według stanu na koniec 2020 r. 5143 osoby. To najliczniejsze osiedle Ciechanowa, mimo stosunkowo niewielkiej powierzchni. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest wyludnianie się osiedla. W latach 2015-2020 liczba ludności spadła o blisko 8,5%. To najwyższy spadek wśród ciechanowskich osiedli. „Bloki” charakteryzuje jednocześnie starzejące się społeczeństwo. Odsetek

ludności w wieku przedprodukcyjnym jest poniżej średniej dla miasta, a odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym powyżej średniej. Do poważniejszych problemów społecznych osiedla należy bezrobocie. Na koniec 2020 roku było ono dwucyfrowe (11,35% wśród ludności w wieku produkcyjnym) i należało do najwyższych w Ciechanowie. Poczującym może być fakt, że bezrobocie to od kilku lat spada i to w tempie wyższym niż średnio w mieście. Blisko 60% bezrobotnych pozostaje bez pracy ponad rok. Jednocześnie liczba długotrwale bezrobotnych spada. Wysokiemu bezrobociu towarzyszy ubóstwo. Ponad 6% mieszkańców osiedla korzysta z pomocy społecznej. Liczba korzystających z pomocy społecznej spada, jednak dynamika spadku tej liczby jest poniżej średniej dla miasta. Na terenie osiedla odnotowuje się relatywnie więcej przestępstw niż średnio w mieście (20,5 na 1000 ludności). Jednak sytuacja pod względem przestępczości poprawiła się w stosunku do 2015 roku. W latach 2015-2020 odnotowano spadek liczby przestępstw o ponad 8%. Mieszkańcy bardzo nisko oceniają poczucie bezpieczeństwa osobistego na osiedlu – najniżej wśród ciechanowskich osiedli. Jednocześnie zauważają poprawę bezpieczeństwa na przestrzeni ostatnich lat, uważają także, że opinia najniebezpieczniejszego osiedla w mieście jest nieprawdziwa i krzywdząca.

Wyniki w nauce uczniów z osiedla Bloki są niższe niż średnie rówieśników w całym mieście. Mieszkańcy osiedla w badaniach ankietowych zostali zapytani, jak oceniają relacje międzysąsiedzkie, dbanie o czystość i o wspólne sprawy. Przeważały oceny pozytywne, jednak było ich mniej niż średnio w mieście. Gorszy wynik zanotowano jedynie na osiedlu Śródmieście. **Podsumowanie analizy w sferze społecznej wykazało, że osiedle Bloki charakteryzuje się największą koncentracją problemów społecznych spośród wszystkich jednostek analitycznych.**

Także w sferze gospodarczej „Bloki” charakteryzują się najgorszą sytuacją spośród innych ciechanowskich osiedli. Na 1000 mieszkańców nieco ponad 48 osób prowadzi działalność gospodarczą (najniższy wynik po osiedlu Aleksandrówka). W latach 2015-2022 liczba przedsiębiorców spadła o ponad 16%, to najwyższy spadek w Ciechanowie. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym jest niższy niż średnio w mieście. Mieszkańcy w badaniach ankietowych wysoko ocenili bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych. Do zasobów osiedla Bloki należy funkcjonowanie na jego terenie Państwowej Uczelni Zawodowej im. I. Mościckiego. Studenci tej szkoły mogą poszukiwać w najbliższej okolicy oferty spędzania czasu wolnego. Uczelnia zgłasza również potrzebę poszerzenia oferty poprzez budowę Centrum Innowacji i Transferu Technologii, które może pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy i rynek pracy, w tym jego zapotrzebowanie na pracowników z wyższym, specjalistycznym wykształceniem.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej „Bloki” wypadają poniżej przeciętnej. Problemy tu występujące zostały wyrażone przede wszystkim przez samych mieszkańców w przeprowadzonych badaniach ankietowych. Estetyka, czystość i ład przestrzenny zostały ocenione zdecydowanie najgorzej wśród ciechanowskich osiedli. Uczestnicy spaceru badawczego podkreślali problem braku odpowiedniej ilości miejsc parkingowych oraz zaniedbaną przestrzeń wspólną. Równocześnie mieszkańcy mają świadomość, że zdecydowana większość kamienic oraz terenów przyległych zarządzana jest przez wspólnoty i to od ich zarządców należy oczekiwać działania. Niską (poniżej średniej dla miasta) ocenę mieszkańcy przyznali także w kryterium atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można spędzić czas ze znajomymi poza domem. Pozytywnie, choć gorzej niż średnio w mieście, wypada osiedle w ocenach swoich mieszkańców pod względem: atrakcyjności i bliskości miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi oraz atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych. Wysoko z kolei mieszkańcy osiedla oceniają atrakcyjność i dostępność terenów i obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację. Dane dotyczące infrastruktury

społecznej i sportowej wskazują na stosunkowo dobre wyposażenie osiedla w tym zakresie. Pod względem dwóch kryteriów mieszkańcy Bloków negatywnie oceniają swoje osiedle. Najniżej spośród wszystkich jednostek oceniono ruch uliczny przez pryzmat jego wpływu na komfort życia. Bardzo nisko została oceniona dostępność i liczebność miejsc parkingowych. „Bloki” z uwagi na centralne położenie oraz usytuowanie tu głównego dworca kolejowego są stosunkowo dobrze skomunikowane z innymi częściami miasta transportem autobusowym. Fakt ten potwierdzili mieszkańcy osiedla w badaniach ankietowych.

W sferze środowiskowej osiedle wypada na tle innych jednostek niekorzystanie. Mieszkańcy pozytywnie oceniają atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury (las, park, skwer, itp.), jednak gorzej niż mieszkańcy wielu innych osiedli. Negatywnie „Bloki” są postrzegane przez swoich mieszkańców ze względu na stan powietrza atmosferycznego.

W sferze technicznej osiedle wypada najgorzej spośród innych jednostek analitycznych. Na terenie osiedla znajduje się relatywnie dużo obiektów zabytkowych pozostających w różnym stanie technicznym. W latach 2016-2020 na tym obszarze wydano stosunkowo małą liczbę pozytywnych decyzji o rozbiórce obiektów, jednak mieszkańcy negatywnie oceniają stan techniczny budynków na zewnątrz i wewnątrz. Wpływ na taki wynik ma przede wszystkim duża liczba zabytków, które ze względu na wartość historyczną nie uzyskują zgody konserwatora zabytków na rozbiórkę. W tym kryterium osiedle uzyskało zdecydowanie najniższą ocenę spośród wszystkich jednostek analitycznych.

„Bloki” pod względem wszystkich badanych sfer wypadają zdecydowanie najgorzej spośród porównywanych osiedli. Poniżej fotografie wykonane podczas spaceru badawczego w dniu 22 kwietnia 2022 roku.

Zdjęcia 1 Stan budynków na osiedlu Bloki

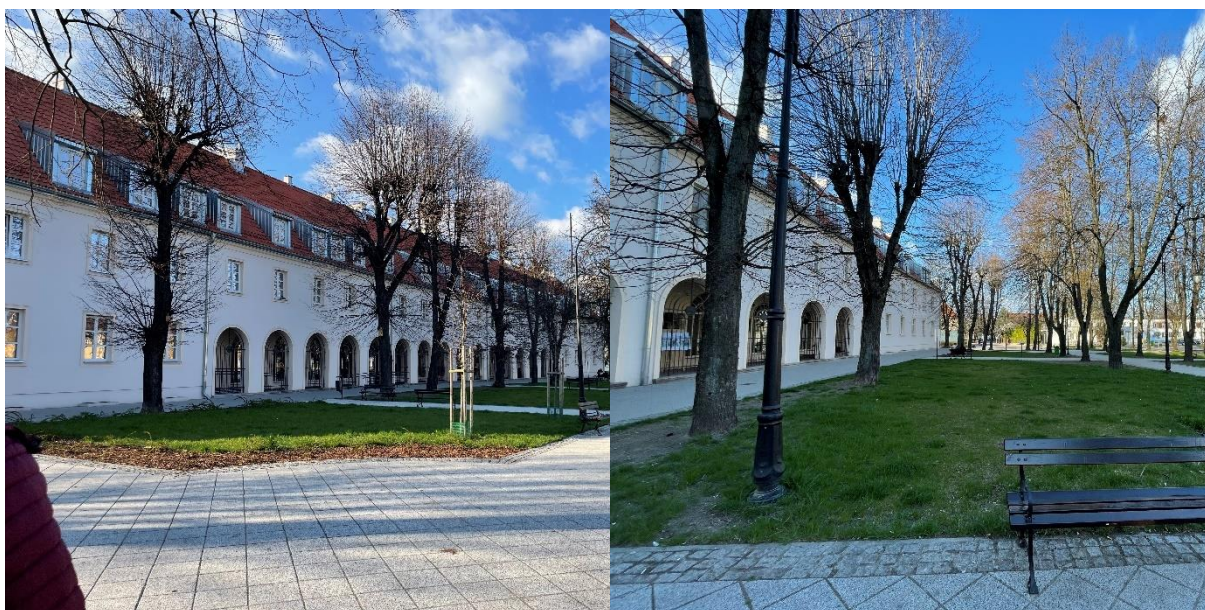
Źródło: materiały własne

Zdjęcia 2 Przestrzeń zielone pomiędzy blokami

Źródło: materiały własne

Zdjęcia 3 Zrewitalizowana „Krzywa Hala” wraz z placem J. Piłsudskiego

Źródło: materiały własne

3.5.2 Osiedle Śródmieście wraz z placem Jana Pawła II

Śródmieście stanowi najistotniejsze miejsce tożsamości miasta o znaczeniu historycznym, kulturalnym, administracyjnym i społecznym. Obszar wskazany do rewitalizacji obejmuje historycznie najstarszą, najbardziej reprezentacyjną część miasta, o czym świadczy układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego pod nr A-259, charakter zabudowy oraz znajdujące się tutaj zabytkowe budowle. Główną oś Śródmieścia stanowi ulica Warszawska, która należy do najwcześniej urządzonych ulic w mieście, a łącząc plac Kościuszki z młodszym od niego, istniejącym już w XV wieku rynkiem przed Ratuszem, stała się najbardziej eksponowaną. Do dziś przetrwała w zasadzie w ówczesnym kształcie, wyjąwszy wczesne lata międzywojenne, w których przekomponowano odcinek na styku z ulicą Mickiewicza i drugi – z placem Kościuszki. Ulica Warszawska stanowi w strukturze miejskiej Ciechanowa fragment ciągu łączącego dwa historyczne ośrodki urbanizacji: pierwotnego grodziska, pobliskiej Fary i Rynku Zielonego oraz ulokowanego na północy Nowego Miasta z rynkiem – historycznie nazywanym Wielkim. Wzdłuż ulicy zlokalizowane są sklepy, usługi i zabudowa mieszkaniowa, stanowiąca w większości własność prywatną, wymagająca w części remontów. Obecnie ulica Warszawska jest zamknięta dla ruchu kołowego, stanowi deptak – główny ciąg pieszy z uaktywnianymi okresowo atrakcjami turystycznymi, plenerowymi i handlowo-gastronomicznymi. W opinii mieszkańców ul. Warszawska powinna zostać dodatkowo zazieleniona, brakuje przede wszystkim dużych drzew. Jest to także ulica, która straciła funkcję – wcześniej była to ulica handlowa. Wyprowadzenie handlu mieszkańcy łączą wyłącznie z zamknięciem ruchu samochodowego, jednak trzeba mieć na uwadze ogólnopolskie tendencje do przenoszenia się handlu do galerii oraz Internetu – co było szczególnie zauważalne podczas okresu pandemii. Warto też zwrócić uwagę na dość wysokie ceny wynajmu nieruchomości. Wyprowadzenie się handlu w połączeniu z wysokimi cenami najmu poskutkowało pojawieniem się wielu pustostanów. Zanikają nawet usługi gastronomiczne, w styczniu zamknęła się jedna z najdłużej działających restauracji, pozostały piekarnie, kawiarnie i mniejsze punkty gastronomiczne. Warto też zauważyć, że punkty handlowe, które pozostały przy ul. Warszawskiej niekoniecznie pasują do nowej, oczekiwanej funkcji ulicy. Przy ul. Warszawskiej zlokalizowane są: miejski ośrodek kultury z klubem seniora oraz kawiarnią, biblioteka powiatowa. Mimo, że mieszkańcy w ankietach wskazywali na brak plenerowej oferty kulturalnej, to wydarzenia otwarte realizowane na centralnej ulicy Ciechanowa przyciągają ograniczoną liczbę odbiorców.

Rynek w Ciechanowie (plac Jana Pawła II) został założony na przełomie XIV i XV wieku, w czasie przenoszenia z dzisiejszego placu Kościuszki na nowe miejsce, w okolice zamku. Rynek zaprojektowany był na kształcie regularnego czworoboku, typowo dla miast lokowanych na prawie chełmińskim. Z każdego rogu wybiegały dwie prostopadłe ulice. Zasadniczy układ rynku pozostał do dziś niezmienny, z wyjątkiem południowej pierzei, którą rozebrał okupant w 1942 roku. Obecnie plac Jana Pawła II (nazwa zmieniona w 2005 roku) zagospodarowany jest w formie placu publicznego z miejscowym zadrzewieniem i fontanną. Mieszkańcy wskazują, że funkcję placu należy podzielić: ograniczyć ruch samochodowy, część placu zazielenić, a częściowo pozostawić miejsca parkingowe. Miejsce ma potencjał na centrum spotkań, jednak nie w obecnym kształcie. Równocześnie mieszkańcy wskazują na potrzebę zapewnienia w Śródmieściu miejsc parkingowych. Ze względu na strukturę wiekową i dochodową mieszkańców Ciechanowa należy skupić się na zaoferowaniu przestrzeni ogólnodostępnych, dostosowanych do potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Na placu w części rekreacyjnej powinna pojawić się duża zieleń urządzona, ławeczki oraz punkty gastronomiczne. Plac Jana Pawła II, choć formalnie nie znajduje się na terenie osiedla Śródmieście, funkcjonalnie stanowi jego część. Do obszaru rewitalizacji została włączona jego niezamieszkała część.

Proces rewitalizacji Śródmieścia bez ciechanowskiego rynku nie byłoby społecznie w pełni akceptowalny. Mieszkańcy Śródmieścia oraz mieszkańcy całego miasta oczekują, że plac Jana Pawła II zostanie poddany odnowie.

Na ulicach obrzeżnych odbywa się ruch samochodowy, wyznaczone są tu również miejsca postojowe. Osiedle Śródmieście zamieszkiwane jest przez ok. 5 tys. mieszkańców. Liczba ludności Śródmieścia utrzymuje się na tym poziomie od 2015 r. Zaobserwowano w badanym okresie zaledwie 0,06% spadek ludności. Struktura wiekowa mieszkańców jest nieznacznie zaburzona. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jest nieco niższa niż średnio w mieście i stanowi odsetek równy 17,1%. Z kolei odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym jest o niemal 2 punkty procentowe wyższy niż średnia dla miasta. Wynosi 26,46%. Ponad 8% mieszkańców w wieku produkcyjnym to osoby bezrobotne. Od kilku lat bezrobocie w Ciechanowie spada, również w Śródmieściu. Dynamika spadku bezrobocia jest jednak niższa niż średnio w mieście. W latach 2015-2020 wyniosła nieco powyżej 20%. Więcej niż co drugi bezrobotny pozostaje bez pracy dłużej niż rok. Również dynamika liczby długotrwale bezrobotnych jest ujemna i wynosi blisko -29%. Ponad 3,5% mieszkańców Śródmieścia korzysta z pomocy społecznej. To więcej niż średnio w mieście. Skala ubóstwa maleje w Ciechanowie. W latach 2015-2020 w Śródmieściu ubyto blisko 10% osób korzystających z pomocy społecznej. Śródmieście jako obszar centralny narażone jest na zwiększoną przestępczość. W 2020 roku odnotowano tam ponad 26 przestępstw na 1000 ludności. Średnia dla miasta wyniosła w tym czasie ponad 17,5. Należy zaznaczyć, że w stosunku do 2015 r. liczba przestępstw w Śródmieściu spadła o ponad 25%. Mimo to mieszkańcy Śródmieścia nisko oceniają poczucie bezpieczeństwa osobistego na osiedlu. Wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki w szkołach rejonowych dla Śródmieścia były niższe w 2021 r. niż średnio w mieście, wyższe natomiast były wyniki z języka angielskiego. Mieszkańcy w badaniach ankietowych nisko ocenili sposób bycia zamieszkujących osiedle (odnoszenie się do innych, kontakty międzysąsiedzkie, dbanie o czystość, dbanie o wspólne sprawy dla mieszkańców itp.). Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej dla Śródmieścia jest bardzo niski (najniższy po osiedlu Bloki).

W sferze gospodarczej Śródmieście na tle innych rejonów miasta wypada stosunkowo dobrze, charakteryzując się dużą liczbą przedsiębiorców (ok. 91 na 1000 mieszkańców). W latach 2015-2022 liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w relacji do liczby ludności wzrosła o ponad 14%. To wysoki wzrost, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę fakt, że w wielu rejonach miasta liczba przedsiębiorców w 2022 r. w stosunku do 2015 r. spadła. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Śródmieściu jest niższy niż średnio w mieście. Mieszkańcy Śródmieścia wysoko ocenili swoje osiedle pod względem bliskości i liczebności punktów handlowych i usługowych.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej osiedle Śródmieście wypada przeciętnie na tle innych rejonów miasta. Jako obszar centralny jest stosunkowo dobrze skomunikowane transportem publicznym z innymi rejonami miasta. Potwierdzają to dane dotyczące kursów autobusów oraz wyniki badań ankietowych, choć należy zaznaczyć, że subiektywna ocena połączenia komunikacją publiczną dokonana przez mieszkańców była poniżej średniej dla miasta. Osiedle na tle innych jednostek jest dobrze wyposażone w publiczną infrastrukturę społeczną i sportową. Na 1000 ludności odnotowano tu największą liczbę tego typu urządzeń i przestrzeni. Opinie mieszkańców w tym zakresie nie potwierdzają wyjątkowości Śródmieścia pod względem dostępu do infrastruktury społecznej, kulturalnej, czy miejsc do spędzania czasu z dziećmi. Atrakcyjność i bliskość terenów, obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację zostały ocenione przez mieszkańców pozytywnie, ale gorzej niż średnio w mieście. Dużo lepiej mieszkańcy ocenili atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych. Miejsca do spędzenia czasu z małymi

dziećmi pod względem atrakcyjności i dostępności zostały ocenione pozytywnie, ale poniżej średniej dla miasta. Mieszkańcy Śródmieścia nie najlepiej oceniają estetykę i ład przestrzenny swojego osiedla. Ich oceny są w większości pozytywne, ale liczba negatywnych ocen jest ponadprzeciętnie duża. Pod względem dwóch elementów sfery przestrzenno-funkcjonalnej Śródmieście jest oceniane dużo gorzej niż inne osiedla. Mieszkańcom, jak wynika z przeprowadzonych badań ankietowych, przeszkadza ruch uliczny oraz ograniczony dostęp do miejsc parkingowych.

W sferze środowiskowej Śródmieście wypada nieco gorzej niż inne rejony miasta. Mieszkańcy osiedla są przeważnie zadowoleni ze swojego miejsca zamieszkania pod względem atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury (las, park, skwer, itp.), ale narzekają na czystość powietrza atmosferycznego. Do obszaru Śródmieścia należy park im. Jarosława Dąbrowskiego – ogólnodostępny teren zielony. W ciągu dnia chętnie korzystają z niego dzieci oraz dorośli. Mieszkańcy zauważają, że niekoniecznie udało się go zagospodarować zgodnie z pierwotnym projektem, złożonym i realizowanym w ramach budżetu obywatelskiego – nie zachowały się trawniki oraz nasadzenia. Teren wymaga dodatkowych inwestycji, choć już teraz jest dużym atutem osiedla. Park łączy się z terenami nadrzecznymi, których miasto nie może zagospodarować. Dolina rzeki Łydyny stanowi jeden z ważniejszych zasobów przyrodniczych Ciechanowa. Jej fragment znajduje się na obszarze rewitalizacji i stanowi istotny potencjał do rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i wypoczynkowych.

Śródmieście to osiedle, na terenie którego zlokalizowanych jest wiele obiektów zabytkowych. Ich stan techniczny jest różny. Mieszkańcy osiedla ogólnie nisko oceniają stan techniczny budynków na zewnątrz i wewnątrz, choć należy zauważyć, że liczba wydanych pozwoleń na rozbiórkę obiektów budowlanych w latach 2016-2020 w Śródmieściu była niższa niż średnio w mieście.

Relacje międzysąsiedzkie mocno zależą od konkretnej wspólnoty – są kamienice, budynki mieszkalne w których mieszkańcy dobrze się znają, spędzają wspólnie czas. W budynkach, w których mieszka wielu młodych ludzi, pracujących w Warszawie trudno o bliższe relacje. Raczej nie funkcjonują wspólne przestrzenie zagospodarowane przez mieszkańców. Podwórka za blokami i kamienicami pełnią funkcję parkingów. Zrewitalizowany pasaż im. Marii Konopnickiej posiada niewielki plac zabaw z siłownią zewnętrzną. Poniżej zamieszczono fotografie wykonane podczas spaceru badawczego w dniu 21 kwietnia 2022 r.

Zdjęcia 4 Pustostany przy ul. Warszawskiej

Źródło: materiały własne

Zdjęcia 5 Park im. Jarosława Dąbrowskiego

Źródło: materiały własne

Zdjęcie 6 Plac Jana Pawła II

Źródło: materiały własne

3.5.3 Osada Fabryczna wraz z terenami doliny rzeki Łydynia bezpośrednio przylegającymi do osiedla oraz terenem targowiska miejskiego przy ul. Płońskiej i terenem Szkoły Podstawowej nr 1.

Osada Fabryczna to teren usytuowany na południe od centrum miasta, który tworzy zabudowa powstała pod koniec XIX wieku na obszarze dawnej wsi Szczurzyn. Formalnie należy do osiedla Przemysłowe, jednak ze względu na charakter zabudowy jest wyraźnie odrębną jednostką. Obejmuje budynki dawnej cukrowni, wybudowanej w latach 1880-1882 z inicjatywy dr. Franciszka Rajkowskiego oraz budynki mieszkalne wybudowane dla pracowników cukrowni. Około 1916 roku Niemcy przyłączyli osadę fabryczną Szczurzyn do Ciechanowa. Po zajęciu miasta przez Niemców w 1939 r. cukrownia została przez nich skonfiskowana i poddana dalszej modernizacji i rozbudowie. W 1945 r. cukrownia stała się państwowym przedsiębiorstwem, otrzymując później miano Marcelego Nowotki. Etapami, niemal całkowicie przebudowano główny budynek produkcyjny, postawiono nowy magazyn cukru, nadal modernizowano produkcję. Po II wojnie światowej domów mieszkalnych Osady Fabrycznej nie poddawano znaczącym remontom przez co utrzymały swój historyczny, charakterystyczny wygląd. Osada Fabryczna z niegdyś „luksusowego” miejsca stawała się zaniedbaną częścią miasta. Po 1980 roku zabudowę osady uzupełniono o nowe bloki mieszkalne. Działalność cukrowni ustała na początku XXI wieku.

Osadę Fabryczną zamieszkuje niewielka społeczność licząca według stanu na koniec 2020 r. 624 osoby. Z zebranych danych wynika, że w latach 2015-2020 ubyło tu mieszkańców o ponad 5%. Jednostkę zamieszkuje mniejszy niż średnio całe miasto odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i jednocześnie poprodukcyjnym. Ponad 9% mieszkańców w wieku produkcyjnym na koniec 2020 r. było bez pracy, a co drugi z nich był bezrobotny długotrwale. W relacji do stopy bezrobocia rejestrowanego w Ciechanowie bezrobocie na Osadzie Fabrycznej jest wysokie i spada nieco wolniej niż średnio w mieście. Również długotrwałe bezrobocie spada wolniej niż średnio w innych jednostkach analitycznych. Ubóstwo mierzone liczbą osób korzystających z pomocy społecznej jest wyższe na Osadzie Fabrycznej niż w Ciechanowie, choć należy zauważyć, że spada dużo szybciej. Na terenie osiedla w 2020 r. odnotowano relatywnie mało przestępstw, a ich spadek w odniesieniu do 2015 r. jest wysoki. Mieszkańcy Osady Fabrycznej wysoko ocenili swoje miejsce zamieszkania pod względem bezpieczeństwa osobistego. Wyniki nauczania w szkołach rejonowych Osady Fabrycznej są niższe niż średnio w mieście. Mieszkańcy Osady pozytywnie oceniają sami siebie pod względem kontaktów międzysąsiedzkich, dbania o czystość i wspólne sprawy. W tym kryterium Osada Fabryczna uzyskała najwyższą ocenę spośród wszystkich osiedli.

Przedsiębiorczość nie należy do najłabszych stron Osady Fabrycznej. Należy ją uznać raczej jako przeciętną na tle miasta. Niecałe 74 osoby na 1000 prowadzą działalność gospodarczą. To wynik nieznacznie wyższy od średniej dla miasta. W styczniu 2022 roku odnotowano o około 8% mniej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą niż w 2015 r. To stosunkowo wysoki spadek. Zasoby pracy Osady Fabrycznej pod względem liczebności należy uznać za mocną stronę jednostki. Blisko 67% mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. To najwyższy odsetek tej grupy wiekowej w Ciechanowie. W badaniach ankietowych mieszkańcy Osady Fabrycznej ocenili bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych pozytywnie, choć gorzej niż mieszkańcy wielu innych osiedli.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej Osada Fabryczna uzyskała drugi najgorszy wynik spośród porównywanych jednostek. Rejon jest bardzo słabo skomunikowany z innymi częściami miasta. Przez teren Osady Fabrycznej przebiegają trzy linie autobusowe, jednak nie jest tu zlokalizowany żaden

przystanek. Mieszkańcy zatem negatywnie oceniają skomunikowanie swojego miejsca zamieszkania z innymi częściami miasta. Na terenie jednostki nie jest zlokalizowana publiczna infrastruktura społeczna i sportowa. Mieszkańcy Osady gorzej niż mieszkańcy innych osiedli oceniają atrakcyjność i bliskość miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi, atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych. Na Osadzie Fabrycznej można wskazać wiele problemów i niedostatków technicznych – brak: utwardzenia dróg, kanalizacji, chodników oraz oświetlenia. Bliskość linii kolejowej (pasażerskiej i towarowej) oraz tzw. „pętli miejskiej”, która przebiega powyżej zabudowań (wiadukt) generują ogromny hałas, który zdecydowanie negatywnie wpływa na komfort zamieszkania. Należy jednak podkreślić, że bliskość przystanku kolejowego Ciechanów Przemysłowy może stanowić udogodnienie w komunikacji ponadlokalnej dla mieszkańców Osady Fabrycznej, ale także dla mieszkańców całego obszaru. Natomiast wyżej niż średnio w mieście oceniono atrakcyjność i bliskość terenów, obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację oraz atrakcyjność i bliskość miejsc, w których można spędzić czas ze znajomymi poza domem. Może to wynikać z niewielkiej odległości do Śródmieścia oraz obiektów sportowych MOSiR. Ogólna estetyka i ład przestrzenny również zostały oceniono stosunkowo wysoko przez mieszkańców Osady Fabrycznej. Ruch uliczny i jego wpływ na komfort życia oceniono nisko. Mieszkańcy rzadziej niż na innych osiedlach narzekają na dostępność miejsc parkingowych.

W sferze środowiskowej Osada Fabryczna wypada, według przeprowadzonych badań, bardzo korzystnie. Mieszkańcy bardzo wysoko (najwyżej spośród porównywanych osiedli) oceniają swoje miejsce zamieszkania pod względem atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury (las, park, skwer, itp.). Osada Fabryczna bezpośrednio przylega do obszaru doliny rzeki Łydynia. Nieco lepiej niż średnio w całym mieście mieszkańcy Osady Fabrycznej oceniają czystość powietrza atmosferycznego, choć należy zaznaczyć, że nie jest to ocena wysoka.

Nagromadzone na terenie Osady Fabrycznej obiekty zabytkowe są w złym stanie technicznym. W latach 2016-2020 nie zgłoszono tu jednak żadnej rozbiorczy obiekty budowlanego. Jednocześnie widoczne jest pogarszanie się stanu zabytków na przestrzeni ostatnich lat. Problemy natury technicznej wpływają na problemy społeczne. Ze względu na bardzo tanie lokale Osadę zamieszkują mieszkańcy z niższymi dochodami oraz bezrobotni. Mieszkańcy nie inwestują w nieruchomości, w których mieszkają. Widać, że budynki popadają w ruinę. Niestety, ze względu na spółdzielczy charakter własności inwestycje miejskie są bardzo ograniczone. Z pewnością warto zwrócić uwagę na prośby mieszkańców dotyczące montażu ekranów akustycznych oraz budowę chodników i oświetlenia wzdłuż dróg miejskich, którymi okoliczne dzieci poruszają się do szkół. Do granic Osady Fabrycznej, przy dolinie rzeki Łydyni, przylegają tereny targowiska miejskiego oraz Szkoły Podstawowej nr 1. Oczekiwania społeczne ukierunkowane są na odnowę obu terenów. Warunki handlu na targowisku miejskim przy ul. Płońskiej od wielu lat pogarszają się, co negatywnie wpływa na sferę gospodarczą Śródmieścia i Osady Fabrycznej. Targowisko jako miejsce handlu pełni również ważne funkcje społeczne, jest miejscem spotkań mieszkańców osiedli wskazanych do rewitalizacji, jednak ze względu na stan techniczny jest coraz rzadziej odwiedzane. Obecnie postrzegane jest jako miejsce podupadających biznesów i fatalnych warunków pracy. Innym, niezwykle ważnym społecznie terenem jest Szkoła Podstawowa nr 1. Większość uczniów tej szkoły mieszka w Śródmieściu i na Osadzie Fabrycznej. Budynek Sali gimnastycznej oraz przyległego do niej terenu stanowią potencjał do rozwoju funkcji integracji społecznej i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Obecnie potencjał ten nie może być wykorzystany ze względu na zły stan techniczny budynki oraz stan zagospodarowania przyległego terenu.

Poniżej zamieszczono fotografie wykonane podczas spaceru badawczego w dniu 21 kwietnia 2022 roku.

Zdjęcia 7 Zabudowania mieszkalne

Źródło: materiały własne

Zdjęcia 8 Tereny rekreacyjne urządzone przez mieszkańców osiedla

Źródło: materiały własne

Zdjęcia 9 Tereny przemysłowe

Źródło: materiały własne

3.5.4 Obszar przemysłowy Jeziorko

Jeziorko to teren w rejonie ulicy Armii Krajowej, na wschód od centrum miasta. Obejmuje on płytki zbiornik wodny, dawne wyrobisko, z niewielką ilością wody na dnie. Teren wokół zbiornika jest własnością Gminy Miejskiej Ciechanów. Okolice zbiornika mogłyby tworzyć spójny teren rekreacyjno-sportowy, co wymaga pogłębienia i oczyszczenia zbiornika oraz uporządkowania przylegającego terenu. Wyzwaniem dla miasta jest adaptacja do zmian klimatu. Odpowiednie zagospodarowanie oraz wykorzystanie zbiornika dla rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury to przyszłość tego miejsca. W tym kontekście rewitalizacja obszaru przyczyniłaby się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym obszarów rewitalizacji zamieszkałych Ciechanowa, związanych m.in. z depopulacją oraz starzeniem się społeczeństwa.

Zdjęcia 10 Obszar przemysłowy Jeziorko

Źródło: materiały własne

3.5.5 Obszar przemysłowy Krubin

Krubin – teren w rejonie ulicy Sońskiej, w południowo-wschodniej części miasta. Obejmuje on zespół zbiorników wodnych, dawnych wyrobisk powstałych na potrzeby działającej od lat 70-tych XIX wieku do połowy lat 80-tych XX wieku cegielni. Na największym z nich w okresie letnim znajduje się kąpielisko miejskie „Krubin”, prowadzone przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Teren jest położony w bliskim sąsiedztwie lasu i osiedli domów jednorodzinnych. Teren wymaga dalszych przekształceń, w tym odnowy i przeznaczenia pod funkcje rekreacyjne. Obszar stanowi potencjał do tworzenia zielono-niebieskiej infrastruktury miasta i jest ważny dla przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym związanych m.in. z depopulacją oraz starzeniem się społeczeństwa.

Zdjęcia 11 Obszar przemysłowy Krubin

Źródło: materiały własne

3.5.6 Obszar przemysłowy „stary młyn” przy ul. Nadrzecznej

Obszar, gdzie zlokalizowany jest zabytkowy młyn, znajduje się w centrum miasta przy ul. Nadrzecznej 17 i obejmuje teren o powierzchni około 5 tys. m². Aktualnie znajduje się na nim stary budynek po dawnym młynie oraz niskie budynki parterowe, gospodarcze i garażowe, a jego część jest wykorzystywana jako parking. Budynek po dawnym młynie składa się z dwóch segmentów pochodzących z początku XX wieku: jeden położony bezpośrednio przy ulicy, parterowy otynkowany, a drugi położony za nim ceglany ma trzy kondygnacje nadziemne i płytką piwnicę. Po II Wojnie Światowej w młynie zaprzestano produkcji mąki. W latach 80 i 90 XX wieku, wznowiono jego działalność, lecz na krótko i znów został zamknięty, tym razem na stałe. Budynek po młynie znajduje się w gminnej ewidencji zabytków miasta Ciechanów oraz jest wpisany do rejestru zabytków. Władze miasta planują prowadzić na terenie obszaru starego młyna działania rewitalizacyjne, w tym adaptację budynku pod cele kulturalne, gastronomiczne, edukacyjne i gospodarcze, co wpłynie pozytywnie na przezwyciężenie negatywnych zjawisk społecznych obszaru rewitalizacji zamieszkałego Ciechanowa, m.in. związanych z niskim poziomem edukacji, starzeniem się społeczeństwa, relatywnie gorszą oceną więzi społecznych w obszarze rewitalizacji.

Zdjęcia 12 Obszar przemysłowy „stary młyn”

Źródło: materiały własne

3.5.7 Potencjały, problemy i potrzeby – synteza szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji

W ramach syntezy szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji wyszczególniono w tabeli poniżej zaobserwowane w toku prac badawczych potencjały, problemy i potrzeby odnoszące się do obszaru rewitalizacji z podziałem na sfery społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

Tabela 45 Potencjały, problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji

Potencjały	Problemy i potrzeby
Sfera społeczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Kapitał społeczny i intelektualny organizacji pozarządowych i grup mieszkańców zaangażowany w działania rewitalizacyjne (organizacje pozarządowe i grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji w procesie rewitalizacji wykazały się dużym zaangażowaniem zarówno na etapie diagnozy, jak i formułowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych) • Potencjał instytucji kultury do generowania bogatej oferty kulturalnej (na terenie obszaru rewitalizacji, szczególnie w rejonie Śródmieścia, ale również osiedla Bloki funkcjonują instytucje kultury) • Potencjał placówek edukacyjnych do generowania oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (szkoły podstawowe z obszaru rewitalizacji włączają się w proces rewitalizacji, oferując nowe usługi edukacyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców (9,7% mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostawało w 2020 roku bez pracy, w tym blisko 56% ponad 12 miesięcy, blisko 5% ludności korzystało z pomocy społecznej) • Niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych (wyniki w nauce uczniów szkół z obszaru rewitalizacji są niższe niż średnio w całym mieście) • Wysoki poziom przestępczości i brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców (na terenie obszaru rewitalizacji w 2020 roku stwierdzono blisko 23 przestępstwa na 1000 mieszkańców) • Wysoki odsetek ludności w starszym wieku (blisko 26% mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym) • Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji (niespełna 17% mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, a w latach 2015-2020 z obszaru rewitalizacji ubyło ok. 4,5% mieszkańców) • Niska ocena relacji sąsiedzkich (mieszkańcy osiedli Bloki i Śródmieście źle oceniają kontakty sąsiedzkie i sposób dbania o wspólne sprawy) • Zgłaszane przez mieszkańców oczekiwanie poszerzenia oferty kulturalnej, w tym plenerowej
Sfera gospodarcza	
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka aktywność gospodarcza na osiedlu Śródmieście (91 podmiotów na 1000 mieszkańców) 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność gospodarcza na osiedlu Bloki oraz spadek liczby przedsiębiorstw w rejonie osiedli Bloki i Osada Fabryczna

<ul style="list-style-type: none"> Potencjał Państwowej Uczelni Zawodowej im. I. Mościckiego do rozwoju usług badawczo-rozwojowych i zwiększenia zapotrzebowania na pracowników z wyższym, specjalistycznym wykształceniem 	<p>(48 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców na osiedlu Bloki i 74 podmioty na 1000 mieszkańców na Osadzie Fabrycznej, na obu osiedlach spadła liczba podmiotów gospodarczych, odpowiednio o 16% i 8%)</p> <ul style="list-style-type: none"> Mimo wysokiej aktywności gospodarczej w rejonie osiedla Śródmieście zaobserwowane problemy utraty funkcji gospodarczych głównej alei osiedla – ulicy Warszawskiej Nisko oceniana przez mieszkańców osiedla Bloki i Osady Fabrycznej dostępność usług czasu wolnego
Sfera środowiskowa	
<ul style="list-style-type: none"> Bogactwo terenów przyrodniczo cennych Doliny rzeki Łydyni, rejonów zbiorników Krubin i Jeziorko oraz Kanały do wykorzystania pod funkcje rekreacji i wypoczynku Tereny parków miejskich i niezagospodarowanych terenów zieleni w obszarze rewitalizacji stanowiące istotny zasób zieleni miejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> Konieczność uporządkowania, odnowy i zagospodarowania terenów zieleni obszaru rewitalizacji Zanieczyszczone powietrze atmosferyczne z powodu niskiej emisji Ruch uliczny negatywnie wpływający na zdrowie i komfort życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Konieczność zwiększenia udziału zieleni w rejonie Śródmieścia
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
<ul style="list-style-type: none"> Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji stanowiące potencjał do rozwoju usług kultury, czasu wolnego i innych usług komercyjnych Ponadlokalne funkcje obszaru rewitalizacji, szczególnie Śródmieścia Bogactwo terenów przyrodniczo cennych Doliny rzeki Łydyni, rejonów zbiorników Krubin i Jeziorko oraz Kanały do wykorzystania pod funkcje rekreacji i wypoczynku Funkcjonowanie na obszarze rewitalizacji przystanków kolejowych (Dworzec Ciechanów i Ciechanów Przemysłowy) 	<ul style="list-style-type: none"> Negatywnie oceniana przez mieszkańców ogólna estetyka, czystość i ład przestrzenny obszaru rewitalizacji Przeciętna atrakcyjność i dostępność miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z dziećmi Nisko oceniana atrakcyjność i dostępność do miejsc, w których mieszkańcy mogą spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych na osiedlach Bloki i Osada Fabryczna Niska dostępność do transportu publicznego w rejonie Osady Fabrycznej Źle oceniana dostępność do miejsc parkingowych, w tym brak zagospodarowanych miejsc parkowania samochodów w rejonie Osady Fabrycznej
Sfera techniczna	

<ul style="list-style-type: none"> • Zwarta zabudowa i budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne obszaru rewitalizacji obniżające koszty budowy infrastruktury komunalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny wielu budynków mieszkaniowych i budynków usług społecznych, w tym budynków zabytkowych • Popadające w ruinę obiekty przemysłowe • Zły stan techniczny infrastruktury i budynków miejskiego targowiska przy ul. Płońskiej
---	--

Źródło: opracowanie własne

4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja to zobrazowanie stanu docelowego, opis przyszłego wizerunku społeczno-gospodarczego i przestrzennego obszaru rewitalizowanego, stanowiący uzasadnienie doboru i tło oceny zasadności przyjętych celów strategicznych, które chce się osiągnąć realizując program rewitalizacji. **Wyzwaniem dla miasta Ciechanów w perspektywie procesu rewitalizacji jest zrównoważony rozwój miasta, które stanowić powinno zarówno dobre miejsce zamieszkania, pracy jak i wypoczynku oraz rekreacji.** Aby to osiągnąć niezbędne są interwencje w obszarach miasta, wykazujących znamiona kryzysu, który może negatywnie wpływać na sytuację w całym mieście oraz mieć tendencję do pogłębiania się ze względu na nawarstwienie się różnego typu problemów: społecznych, przestrzennych, gospodarczych i środowiskowych. Przeprowadzona diagnoza uzupełniona konsultacjami społecznymi wskazuje, że Ciechanów posiada potencjał dzięki któremu można będzie poniższą wizję rewitalizacji i wynikające z niej cele zrealizować. Gmina posiada niezbędne doświadczenie w prowadzeniu złożonych procesów odnowy oraz – co niezwykle cenne – prowadzenia dialogu społecznego poprzez różnorodne formy.

Wizja rozwoju obszaru rewitalizacji kładzie nacisk na trzy elementy wspólne dla całego obszaru rewitalizacji:

- **Realizacja potrzeb lokalnej społeczności** („odpowiednie miejsce do życia, pracy i wypoczynku”, „wysoką jakość zamieszkania”, „aktywnie spędzić wolny czas”) – rewitalizacja jest procesem wyprowadzania obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej przede wszystkim w aspekcie społecznym. Główne oczekiwania mieszkańców związane z rewitalizacją dotyczą właśnie wzrostu komfortu życia na obszarach zdegradowanych, przez który rozumie się podniesienie warunków zamieszkania, ułatwienie dostępu do pracy i stworzenie miejsc dla wypoczynku.
- **Dobrze zagospodarowana przestrzeń** („w dobrze zorganizowanej przestrzeni publicznej i w atrakcyjnych terenach zieleni”) – miejscami wpływającymi na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji są zmodernizowane przestrzenie publiczne: budynki, place, ulice, zmodernizowane obiekty edukacyjne i kulturalne, a także zrewaloryzowane tereny zieleni: parki, skwery, tereny nadrzeczne. Są to miejsca, dzięki którym lepiej się mieszka, pracuje i wypoczywa.
- **Integracja wybranych fragmentów miasta** („dobrze zintegrowaną z resztą miasta”, „kompleksowy rozwój”) – obszar rewitalizacji jest bogaty swoją różnorodnością, obejmuje zdegradowane tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, które zlokalizowane są w bliskim sąsiedztwie, wzajemnie się przenikając. Wszystkie one mają potencjał do stworzenia oferty mieszkaniowej, kulturalnej, edukacyjnej, gospodarczej i rekreacyjnej. Zadaniem programu rewitalizacji jest wykorzystanie tego potencjału, w celu zapewnienia kompleksowego rozwoju obszaru rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji

W 2035 roku obszar rewitalizacji będzie miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, z funkcjonalną i estetyczną przestrzenią publiczną, odnowionymi obiektami, wieloma miejscami do spędzania wolnego czasu, w tym na zrewaloryzowanych terenach zieleni. Obszar ten będzie tętnił życiem, aktywnością społeczną, kulturalną i gospodarczą, zachęcał do korzystania z usług, handlu i gastronomii, spotkań mieszkańców całego miasta. Zrewaloryzowana przestrzeń będzie bogata w błękitno – niebieską infrastrukturę.

5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Cele rewitalizacji określają kierunek, w jakim należy zmierzać, aby osiągnąć zamierzoną wizję rewitalizacji. Mają one układ hierarchiczny – celowi głównemu przyporządkowano cele strategiczne. Z celów strategicznych wyprowadzane są kierunki działań. Konieczność określenia celów wynika z art. 15 ust. pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

Tabela 46 Cele rewitalizacji

CEL GŁÓWNY Ożywienie społeczne, gospodarcze i przestrzenne Ciechanowa poprzez zintegrowane działania prowadzone na obszarze rewitalizacji zmierzające do zrównoważonego rozwoju miasta		
CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWNE I SPÓJNE SPOŁECZEŃSTWO	CEL STRATEGICZNY 2: ATRAKCYJNA I SPEŁNIAJĄCA SWOJE FUNKCJE PRZESTRZEŃ MIEJSKA	CEL STRATEGICZNY 3: OŻYWIENIE GOSPODARCZE
<p>Kierunek działań 1.1</p> <p>Wspieranie aktywności i zaangażowania społeczności lokalnej</p>	<p>Kierunek działań 2.1</p> <p>Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej z przeznaczeniem na cele integracyjne, kulturalne i rekreacyjne, w tym dla dzieci i seniorów</p>	<p>Kierunek działań 3.1</p> <p>Tworzenie przestrzeni do rozwoju działalności gospodarczej</p>
<p>Kierunek działań 1.2</p> <p>Zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży</p>	<p>Kierunek działań 2.2</p> <p>Modernizacja, w tym termomodernizacja zasobów w obszarze rewitalizacji</p>	<p>Kierunek działań 3.2</p> <p>Kadry i nowe technologie dla gospodarki</p>
<p>Kierunek działań 1.3</p> <p>Włączanie społeczne i kulturalne mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na wykluczenie</p>	<p>Kierunek działań 2.3</p> <p>Zagospodarowanie, tworzenie, ochrona terenów zieleni oraz obszarów szczególnie cennych przyrodniczo z wykorzystaniem zielono – niebieskiej infrastruktury</p>	

	Kierunek działań 2.4 Promocja oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Ciechanowa	
	Kierunek działań 2.5 Rozwój i promocja transportu niskoemisyjnego, poprawa bezpieczeństwa na drogach	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 47 Kierunki działań wynikające z celów rewitalizacji w powiązaniu z problemami i potencjałami obszaru rewitalizacji

CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWNE I SPÓJNE SPOŁECZEŃSTWO	
KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Wspieranie aktywności i zaangażowania społeczności lokalnej	
Powiązanie z problemami: <ul style="list-style-type: none"> Niska ocena relacji sąsiedzkich Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców Wysoki poziom przestępczości i brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców 	Powiązanie z potencjałami: <ul style="list-style-type: none"> Kapitał społeczny i intelektualny organizacji pozarządowych i grup mieszkańców zaangażowany w działania rewitalizacyjne
KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 Zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	
Powiązanie z problemami: <ul style="list-style-type: none"> Niskie wyniki w nauce uczniów szkół podstawowych Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców 	Powiązanie z potencjałami: <ul style="list-style-type: none"> Potencjał placówek edukacyjnych do generowania oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3 Włączanie społeczne i kulturalne mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na wykluczenie	
Powiązanie z problemami: <ul style="list-style-type: none"> Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców Wysoki odsetek ludności w starszym wieku Zgłaszane przez mieszkańców oczekiwanie poszerzenia oferty kulturalnej, w tym plenerowej 	Powiązanie z potencjałami: <ul style="list-style-type: none"> Kapitał społeczny i intelektualny organizacji pozarządowych i grup mieszkańców zaangażowany w działania rewitalizacyjne Potencjał instytucji kultury do generowania bogatej oferty kulturalnej

CEL STRATEGICZNY 2: ATRAKCYJNA I SPEŁNIAJĄCA SWOJE FUNKCJE PRZESTRZEŃ MIEJSKA

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej z przeznaczeniem na cele integracyjne, kulturalne i rekreacyjne, w tym dla dzieci i seniorów

Powiązanie z problemami:

- Wysoki odsetek ludności w starszym wieku
- Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji
- Negatywnie oceniana przez mieszkańców ogólna estetyka, czystość i ład przestrzenny obszaru rewitalizacji
- Przeciętna atrakcyjność i dostępność miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z dziećmi
- Nisko oceniana atrakcyjność i dostępność do miejsc, w których mieszkańcy mogą spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych na osiedlach Bloki i Osada Fabryczna
- Źle oceniana dostępność do miejsc parkingowych, w tym brak zagospodarowanych miejsc parkowania samochodów w rejonie Osady Fabrycznej

Powiązanie z potencjałami:

- Bogactwo terenów przyrodniczo cennych Doliny rzeki Łydyni, rejonów zbiorników Krubin i Jeziorko oraz Kanały do wykorzystania pod funkcje rekreacji i wypoczynku
- Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji stanowiące potencjał do rozwoju usług kultury, czasu wolnego i innych usług komercyjnych

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 Modernizacja, w tym termomodernizacja zasobów w obszarze rewitalizacji

Powiązanie z problemami:

- Zły stan techniczny wielu budynków mieszkaniowych i budynków usług społecznych, w tym budynków zabytkowych
- Zanieczyszczone powietrze atmosferyczne z powodu niskiej emisji
- Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji

Powiązanie z potencjałami:

- Zwarta zabudowa i budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne obszaru rewitalizacji obniżające koszty budowy infrastruktury komunalnej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.3 Zagospodarowanie, tworzenie, ochrona terenów zieleni oraz obszarów szczególnie cennych przyrodniczo z wykorzystaniem zielono – niebieskiej infrastruktury

Powiązanie z problemami:

- Negatywnie oceniana przez mieszkańców ogólna estetyka, czystość i ład przestrzenny obszaru rewitalizacji

Powiązanie z potencjałami:

- Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji stanowiące potencjał do rozwoju usług kultury, czasu wolnego i innych usług komercyjnych

<ul style="list-style-type: none"> • Przeciętą atrakcyjność i dostępność miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z dziećmi • Nisko oceniana atrakcyjność i dostępność do miejsc, w których mieszkańcy mogą spędzić czas, uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych na osiedlach Bloki i Osada Fabryczna • Niska dostępność do transportu publicznego w rejonie Osady Fabrycznej • Źle oceniana dostępność do miejsc parkingowych, w tym brak zagospodarowanych miejsc parkowania samochodów w rejonie Osady Fabrycznej • Konieczność uporządkowania, odnowy i zagospodarowania terenów zieleni obszaru rewitalizacji • Zanieczyszczone powietrze atmosferyczne z powodu niskiej emisji • Ruch uliczny negatywnie wpływający na zdrowie i komfort życia mieszkańców obszaru rewitalizacji • Konieczność zwiększenia udziału zieleni w rejonie Śródmieścia • Mimo wysokiej aktywności gospodarczej w rejonie osiedla Śródmieście zaobserwowane problemy utraty funkcji gospodarczych głównej alei osiedla – ulicy Warszawskiej • Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji • Niska ocena relacji sąsiedzkich 	<ul style="list-style-type: none"> • Ponadlokalne funkcje obszaru rewitalizacji, szczególnie Śródmieścia • Bogactwo terenów przyrodniczo cennych Doliny rzeki Łydyni, rejonów zbiorników Krubin i Jeziorko oraz Kanały do wykorzystania pod funkcje rekreacji i wypoczynku • Tereny parków miejskich i niezagospodarowanych terenów zieleni w obszarze rewitalizacji stanowiące istotny zasób zieleni miejskiej
<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.4 Promocja oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Ciechanowa</p>	
<p>Powiązanie z problemami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny wielu budynków mieszkaniowych i budynków usług społecznych, w tym budynków zabytkowych • Popadające w ruinę obiekty przemysłowe • Zgłaszane przez mieszkańców oczekiwanie poszerzenia oferty kulturalnej, w tym plenerowej 	<p>Powiązanie z potencjałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji stanowiące potencjał do rozwoju usług kultury, czasu wolnego i innych usług komercyjnych • Ponadlokalne funkcje obszaru rewitalizacji, szczególnie Śródmieścia • Potencjał instytucji kultury do generowania bogatej oferty kulturalnej (na terenie obszaru rewitalizacji, szczególnie w rejonie Śródmieścia, ale również osiedla Bloki funkcjonuje wiele instytucji kultury)

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.5 Rozwój i promocja transportu niskoemisyjnego, poprawa bezpieczeństwa na drogach	
<p>Powiązanie z problemami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczone powietrze atmosferyczne z powodu niskiej emisji • Ruch uliczny negatywnie wpływający na zdrowie i komfort życia mieszkańców obszaru rewitalizacji • Niska dostępność do transportu publicznego w rejonie Osady Fabrycznej • Źle oceniana dostępność do miejsc parkingowych, w tym brak zagospodarowanych miejsc parkowania samochodów w rejonie Osady Fabrycznej 	<p>Powiązanie z potencjałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie na obszarze rewitalizacji przystanków kolejowych (Dworzec Ciechanów i Ciechanów Przemysłowy)
CEL STRATEGICZNY 3: OŻYWIENIE GOSPODARCZE	
KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1 Tworzenie przestrzeni do rozwoju gospodarczego	
<p>Powiązanie z problemami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców • Niska aktywność gospodarcza na osiedlu Bloki oraz spadek liczby przedsiębiorstw w rejonie osiedli Bloki i Osada Fabryczna • Zły stan techniczny wielu budynków mieszkaniowych i budynków usług społecznych, w tym budynków zabytkowych • Popadające w ruinę obiekty przemysłowe • Zły stan techniczny infrastruktury i budynków miejskiego targowiska przy ul. Płońskiej 	<p>Powiązanie z potencjałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka aktywność gospodarcza na osiedlu Śródmieście • Dziedzictwo kulturowe obszaru rewitalizacji stanowiące potencjał do rozwoju usług kultury, czasu wolnego i innych usług komercyjnych • Ponadlokalne funkcje obszaru rewitalizacji, szczególnie Śródmieścia
KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2 Kadry i nowe technologie dla gospodarki	
<p>Powiązanie z problemami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność gospodarcza na osiedlu Bloki oraz spadek liczby przedsiębiorstw w rejonie osiedli Bloki i Osada Fabryczna • Zła sytuacja ekonomiczna i obniżona aktywność zawodowa mieszkańców • Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i depopulacja obszaru rewitalizacji 	<p>Powiązanie z potencjałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potencjał Państwowej Uczelni Zawodowej im. I. Mościckiego do rozwoju usług badawczo-rozwojowych i zwiększenia zapotrzebowania na pracowników z wyższym, specjalistycznym wykształceniem

Źródło: opracowanie własne

6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

6.1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe i uzupełniające

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów. Przedsięwzięcia zostały przypisane poszczególnym celom strategicznym i kierunkom działań, a następnie podzielone na podstawowe i uzupełniające. Przedsięwzięcia podstawowe tworzą działania, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszary rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Przedsięwzięcia uzupełniające obejmują działania dodatkowe, które mają wzmocnić interwencję. Ich realizacja jest również potrzebna, choć nie jest konieczna, dla osiągnięcia celów. Każde z przedsięwzięć zostało powiązane z celem, który w pierwszej kolejności będzie realizować. Dodatkowo do wszystkich przedsięwzięć dopisano cele komplementarne, które pośrednio również będą realizowane przez dane przedsięwzięcie rewitalizacyjne. Tabela komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów została zaprezentowana w rozdziale „Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych”.

Wymóg umieszczenia przedsięwzięć w programie rewitalizacji, a także ich zakres wynika z art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy o rewitalizacji.

Poza wymienionymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r. przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, pożądane i zgodne z celami Programu są wszystkie przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji nie ujęte w niniejszym dokumencie. Jednocześnie muszą być logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji, przyczyniać się do rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów, mieć na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Stanowią one istotne uzupełnienie przedsięwzięć ujętych w Programie i warunek pełnego powodzenia procesu rewitalizacji.

Wszystkie przedsięwzięcia, w zależności od specyfiki, uwzględniają potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym przede wszystkim osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet w ciąży, rodziców z wózkami.

Zaplanowane przedsięwzięcia zostały wskazane w procesie przygotowania GPR. Zostały zaproponowane przez partnerów społecznych i gospodarczych, w tym przez organizacje pozarządowe oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także przez pracowników administracji samorządowej Ciechanowa, w tym jednostek organizacyjnych Miasta Ciechanów. Sposób włączenie interesariuszy rewitalizacji w proces został opisany w rozdziale „Uspołecznienie”.

W tabeli poniżej zamieszczono **zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w podziale na cele Programu.**

Tabela 48 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele strategiczne i kierunki działań

Lp.	Numer przedsięwzięcia	Tytuł projektu	Wykonawca	Okres realizacji
CEL STRATEGICZNY 1. AKTYWNE I SPÓJNE SPOŁECZEŃSTWO				
Kierunek działań 1.1 Wspieranie aktywności i zaangażowania społeczności lokalnej				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
1.	P.1.1.1	Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035
2.	P.1.1.2	Utworzenie punktu historycznego na Osadzie Fabrycznej	Spółdzielnia Łydynia Gmina Miejska Ciechanów	2023 -2029
3.	P.1.1.3	Ożywienie społeczno – gospodarcze ul. Warszawskiej w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów Stowarzyszenie Centrum Ciechanów	2022 - 2035
4.	P.1.1.4	Zmiana – zacznij od siebie	Fundacja reGeneracja	2023 - 2026
			Przedsięwzięcia uzupełniające	
5.	U.1.1.1	Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2022 -2035
Kierunek działań 1.2 Zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
6.	P.1.2.1	Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035
7.	P.1.2.2	Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży	Styrke Paulina Niewiadomska „Robo-Coding robotyka i programowanie”	2023 - 2024
8.	P.1.2.3	Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035
			Przedsięwzięcia uzupełniające	
9.	U.1.2.1	Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – Czas na sport	Ciechanowski Klub Sportów Walki	2023 - 2026
Kierunek działań 1.3 Włączanie społeczne i kulturalne mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na wykluczenie				
			Przedsięwzięcia podstawowe	

10.	P.1.3.1	Aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, integracja międzypokoleniowa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2023 - 2035
11.	P.1.3.2	Wsparcie przez PCK rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	PCK Ciechanów MOPS	2023 - 2035
12.	P.1.3.3	Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych przez PCK	PCK Ciechanów MOPS	2023 - 2035
13.	P.1.3.4	Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa	Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie	2022 – 2035
			Przedsięwzięcia uzupełniające	
14.	U.1.3.1	Ciechanów nie marnuje	Bank Żywności w Ciechanowie	2022 - 2027
15.	U.1.3.2	Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023	Stowarzyszenie Studio	2023
CEL STRATEGICZNY 2. ATRAKCYJNA I SPEŁNIAJĄCA SWOJE FUNKCJE PRZESTRZEŃ MIEJSKA				
Kierunek działań 2.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej z przeznaczeniem na cele integracyjne, kulturalne i rekreacyjne, w tym dla dzieci oraz seniorów				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
16.	P.2.1.1	Ożywienie terenu przemysłowego Krubin w Ciechanowie poprzez kontynuację działań infrastrukturalno – społecznych	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2035
17.	P.2.1.2	Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich	Gmina Miejska Ciechanów Partnerzy prywatni	2023 - 2035
18.	P.2.1.3	Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks kulturalno – rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035
19.	P.2.1.4	Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej	Powiat Ciechanowski	2023 - 2025
			Przedsięwzięcia uzupełniające	
20.	U.2.1.1	Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej	Spółdzielnia Łydynia	2023 -2030

Kierunek działań 2.2. Modernizacja, w tym termomodernizacja zasobów w obszarze rewitalizacji				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
21.	P.2.2.1	Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej	Spółdzielnia Łydynia	2023 - 2035
22.	P.2.2.2	Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki	Gmina Miejska Ciechanów/spółdzielnia /spólnoty mieszkaniowe	2023- 2035
Kierunek działań 2.3. Zagospodarowanie, tworzenie, ochrona terenów zieleni oraz obszarów szczególnie cennych przyrodniczo z wykorzystaniem zielono – niebieskiej infrastruktury				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
23.	P.2.3.1	Parki miejscem integracji w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2035
24.	P.2.3.2	Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa	Gmina Miejska Ciechanów Stowarzyszenie Centrum Ciechanów	2022 - 2035
Kierunek działań 2.4 Promocja oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Ciechanowa				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
25.	P.2.4.1	Odtworzenie zabytkowego drewnianego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji	Gmina Miejska Ciechanów	2022 -2025
26.	P.2.4.2	Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2023
Kierunek działań 2.5 Rozwój i promocja transportu niskoemisyjnego, poprawa bezpieczeństwa na drogach				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
27.	P.2.5.1	Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem z siecią ścieżek rowerowych	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035
CEL STRATEGICZNY 3. OŻYWIENIE GOSPODARCZE				
Kierunek działań 3.1 Tworzenie przestrzeni do rozwoju gospodarczego				
			Przedsięwzięcia podstawowe	

28.	P.3.1.1	Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej i nadanie mu nowych funkcji społeczno - gospodarczych	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2024
29.	P.3.1.2	Zielony Targ w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2025
30.	P.3.1.3	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski	Gmina Miejska Ciechanów MOSIR	2023 - 2030
			Przedsięwzięcia uzupełniające	
31.	U.3.1.1	Rewaloryzacja budynków zabytkowych i terenów przemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej	Gmina Miejska Ciechanów Partnerzy prywatni	2023 - 2035
Kierunek działań 3.2 Kadry i nowe technologie dla gospodarki				
			Przedsięwzięcia podstawowe	
32.	P.3.2.1	Centrum Innowacji i Transferu Technologii PUZ w Ciechanowie	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. I. Mościckiego w Ciechanowie	2024 - 2035

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających

**CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWNE I SPÓJNE
SPOŁECZEŃSTWO**
KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1 Wspieranie aktywności i zaangażowania społeczności lokalnej
Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Planuje się przyznawanie dodatkowych punktów w konkursach na świadczenie zadań publicznych w Ciechanowie dla organizacji pozarządowych planujących działania na obszarach rewitalizacji w następujących zakresach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edukacji i wychowania; • Pomocy społecznej, w tym promocji wolontariatu; • Ochrony i promocji zdrowia; • Kultury i dziedzictwa narodowego. <p>Planowaną formą wsparcia będzie również konkurs dla NGO obejmujący powstanie Laboratorium Miejskiego (URBAN LAB) jako centrum partycypacji i dialogu społecznego, które będzie mogło być instrumentem stałej współpracy władz miejskich z mieszkańcami, przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami, np. naukowymi. Organizacje pozarządowe będą mogły realizować swoje autorskie pomysły w wyżej wymienionych zakresach. Zadania będą współfinansowane z budżetu Gminy Miejskiej Ciechanów. Wymagany będzie wkład własny od projektodawców finansowy, osobowy bądź rzeczowy.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Wyrazem aktywności społecznej mieszkańców są liczne organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki i fundacje. Obecnie w Ciechanowie działa ich około 115, co świadczy o dużym zaangażowaniu społeczności. Spośród tej liczby ponad 60 organizacji pozarządowych jest aktywnych w życiu publicznym miasta wychodząc ze swoją ofertą do innych. Wiele z tych organizacji jako organizacje pożytku publicznego zajmuje się świadczeniem szeroko pojętych usług społecznych. Realizują one zadania publiczne Gminy Miejskiej Ciechanów w zakresie kultury, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej. Wydaje się jednak, że organizacje te w zbyt małym stopniu obejmują swoją działalnością obszary rewitalizacji.</p>

	Przedsięwzięcie przyczynia się do aktywizacji grup społecznych działających w ramach organizacji pozarządowych do realizowania działań integrujących, aktywizujących, kulturalnych oraz zapobiegających patologiom społecznym skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie jest adresowane również do organizacji pozarządowych, których członkami są osoby ze szczególnymi potrzebami oraz organizacji, które swoje działania kierują do osób ze szczególnymi potrzebami. Podmioty, którym zostanie udzielone wsparcie w ramach przedsięwzięcia, będą zobowiązane do uwzględnienia w swoich działaniach potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> liczba organizacji pozarządowych korzystających ze wsparcia działań - 60
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób z obszaru rewitalizacji objętych działaniami organizacji pozarządowych – 3 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	1 200 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.1.2 Utworzenie punktu historycznego na Osadzie Fabrycznej
Wnioskodawca	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia/Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Osada Fabryczna
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest wyznaczenie punktu historycznego ukazującego historię powstania Osady Fabrycznej Cukrowni Ciechanów i życia jego mieszkańców. W ramach projektu konieczne jest opracowanie materiałów informacyjnych, wydruk plansz, zakup i montaż tablic.</p> <p>Punkt historyczny będzie mógł być wzbogacony o wiedzę edukacyjną z zakresu rozwoju przemysłu. Będzie pokazywał istniejące miejsca historycznie i zabudowę tamtych czasów, która nadal jest zamieszkała. Dąży się do tego, aby proponowany w projekcie punkt historyczny miał charakter turystyczny. Organizacja szlaku na Osadzie Fabrycznej ma polegać na aktywnym poznawaniu historii połączonej nie tylko z ekspozycją tablic informacyjnych. Punkt będzie mógł być również zaprezentowany w postaci interaktywnej, w którym nie tylko ogląda się, ale też bierze udział w warsztatach edukacyjnych, wykładach, quizach zintegrowanych z aplikacją. Edukacyjna i zabawowa wartość punktu historycznego może być oparta na grze terenowej, dzięki której uczestnicy nie będą przechodzić obojętnie wobec obiektów i miejsc historycznych. Szlak historyczny Osady Fabrycznej Cukrowni Ciechanów będzie poprowadzony drogami lub/i ciągami pieszymi. Dąży się do tego, aby ze szlaku korzystali piesi, rowerzyści, jak również zmotoryzowani. Ma to być oferta nie tylko dla indywidualnego odbiorcy, ale także dla całych</p>

	rodzin i szkolnych wycieczek, by wartości edukacyjno-historyczne uzupełnić o rekreacyjne.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Obszar Osada Fabryczna posiada ciekawą historię powstawania oraz funkcjonowania jako teren przemysłowy połączony z osiedlem mieszkaniowym dla pracowników działającej niegdyś Cukrowni Ciechanów. Obecnie Osada Fabryczna jest terenem zaniedbanym, nieposiadającym odpowiedniej infrastruktury oraz zapomnianym przez mieszkańców miasta. Utworzenie punktu historycznego, uporządkowanie terenu pozwoli na odkrycie uroków tego miejsca, zaktywizuje lokalną społeczność oraz stworzy warunki do rozwoju lokalnego biznesu.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Treści przedstawione w materiałach informacyjnych, na planszach, tablicach i innych elementach małej architektury oraz urządzeniach zamontowanych w ramach utworzonego punktu historycznego zostaną zaprezentowane w sposób uwzględniający zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Elementy małej architektury zostaną umieszczone w przestrzeni w sposób umożliwiający swobodny do nich dostęp wszystkich potencjalnych użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami poruszającymi się na wózku inwalidzkim. Reguły gry terenowej będą również uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, czy rodziców z wózkami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie punktu historycznego - 1 • montaż małej infrastruktury – zgodnie z opracowaną koncepcją
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z oferty punktu historycznego – 5 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	Brak danych
Planowany czas realizacji projektu	2023-2029

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.1.3 Ożywienie społeczno-gospodarcze ul. Warszawskiej w Ciechanowie
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów/Stowarzyszenie Centrum Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/ Stowarzyszenie Centrum Ciechanów
Lokalizacja projektu	ul. Warszawska
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • cykliczną organizację jarmarków, targów produktów regionalnych, np. jarmarki wielkanocne, pchli targ; • promowanie lokalnej działalności gospodarczej we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami; • organizację imprez aktywizujących społeczność lokalną; • organizację imprez międzypokoleniowych; • organizację wydarzeń promujących lokalnych artystów;

	<ul style="list-style-type: none"> współpracę przy organizacji wydarzeń z NGO i jednostkami kultury; zabieganie przez Gminę Miejską Ciechanów o przejęcie ul. 11 Pułku Ułanów Legionowych i wybudowanie tam parkingów w celu ułatwienia mieszkańcom dostępu do punktów handlowych i usługowych zlokalizowanych przy ul. Warszawskiej. <p>Udział w wydarzeniach kulturalnych i społecznych przyczyni się do większej integracji społecznej mieszkańców tego rejonu. Jednocześnie wpłynie na ożywienie gospodarcze Śródmieścia.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Ulica Warszawska stanowi w strukturze miejskiej Ciechanowa fragment ciągu łączącego dwa historyczne ośrodki urbanizacji: pierwotnego grodziska, pobliskiej Fary i Rynku Zielonego oraz ulokowanego na północy Nowego Miasta z rynkiem – historycznie nazywanym Wielkim. Wzdłuż ulicy zlokalizowane są sklepy, usługi i zabudowa mieszkaniowa, stanowiąca w większości własność prywatną, wymagająca w części remontów. Obecnie ulica Warszawska jest zamknięta dla ruchu kołowego, stanowi deptak – główny. Przedsiębiorcy działający przy ul. Warszawskiej narzekają na spadek dochodów ze sprzedaży towarów, który prowadzi do upadku sklepów.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Wydarzenia w ramach przedsięwzięcia będą organizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami zarówno na etapie promocji i dystrybucji informacji o wydarzeniach, jak i na etapie realizacji wydarzeń w terenie. Przestrzeń wydarzeń zostanie tak zaaranżowana, aby uwzględnić potrzeby osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz rodziców z wózkami dziecięcymi. Przedsięwzięcie jest adresowane do różnych grup mieszkańców, także do osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> liczba działań organizowanych w skali roku w przestrzeni Śródmieścia - 30
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób uczestniczących w organizowanych wydarzeniach w skali roku – 5 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	Koszt średnioroczny: 350 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.1.4 Zmiana – zacznij od siebie
Wnioskodawca	Fundacja edukacyjno-sportowa reGeneracja
Podmiot realizujący	Fundacja edukacyjno-sportowa reGeneracja
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Głównym celem przedsięwzięcia jest aktywizacja 40 dorosłych osób i 40 osób młodych zamieszkujących tereny objęte obszarem rewitalizacji. Zaplanowane cykle warsztatów grupowych, spotkań indywidualnych ze specjalistami, spotkań integracyjno-motywujących, a dodatkowo samodzielne realizowanie inicjatyw lokalnych na rzecz swoich środowisk,

	<p>przyczyni się do aktywizacji zawodowej osób dorosłych, spowoduje nabycie umiejętności obywatelskich i społecznych zarówno u dorosłych jak i młodych uczestników i uczestniczek projektu, podniesie poziom wiedzy o otaczającym świecie, wpłynie na wzrost pewności siebie osób uczestniczących we wsparciu, przyczyni się do integracji wewnątrzosiedlowej, poprawi wygląd wspólnej przestrzeni wokół, przełamie stereotypy określające osoby zamieszkujące obszary objęte działaniami projektowymi. Dodatkowym kierunkiem rozwoju społecznego jest: zwalczanie skutków bezrobocia i aktywizacja społeczna na terenie ww. osiedli. Zostanie to zrealizowane poprzez spotkania z doradcą zawodowym, spotkania z pośrednikiem pracy, szkolenie zawodowe oraz staże.</p>
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>W oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową można stwierdzić, że osiedla objęte obszarem rewitalizacji mierzą się z problemami społecznymi niespotykanymi w innych częściach miasta. Obserwuje się tutaj największy udział: osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Osiedla objęte rewitalizacją notują także nieco wyższy poziom przestępczości, niż w innych częściach miasta. Problemem jest tutaj także niski poziom edukacji (wyniki sprawdzianu ósmoklasisty poniżej średniej dla miasta), a co za tym idzie słabo wykształcone społeczeństwo obywatelskie (najniższe w mieście frekwencje w wyborach samorządowych). Niewiele lepiej jest w sferze gospodarczej. Zmniejsza się liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą (szczególnie na osiedlach Bloki i Osada Fabryczna), a w Śródmieściu widoczne są pustostany. Jednocześnie wśród mieszkańców widoczna jest chęć zwiększania poziomu integracji społecznej, która wymaga jednak wsparcia z zewnątrz. Dlatego w grudniu 2018 roku została opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2019-2023, w której szczególny nacisk położono na wsparcie rodzin, borykających się z problemem ubóstwa, bezrobocia, niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, alkoholizmem, narkomanią, przemocą jak również osób i rodzin, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność wymagają pomocy. Według ww. dokumentu istnieje konieczność wypracowania spójnego systemu wsparcia dla mieszkańców miasta, zwłaszcza terenów ww. osiedli, którego celem będzie zapobieganie powstawaniu problemów społecznych. W dokumencie tym wskazano kierunki działań samorządu m.in. w obszarze kształtowania lokalnej polityki społecznej miasta.</p>
<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Przedsięwzięcie jest adresowane również do osób ze szczególnymi potrzebami. Materiały, których odbiorcami będą uczestnicy przedsięwzięcia, zostaną przygotowane w sposób uwzględniający zasady dostępności. Działania będą realizowane w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.</p>
<p>Wskaźniki produktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych – 4 • liczba zrealizowanych godzin spotkań indywidualnych – 32 • liczba opracowanych Indywidualnych Planów Działania – 20

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych godzin warsztatów umiejętności obywatelskich i społecznych – 144 • liczba zrealizowanych godzin spotkań grup integracyjno-motywujących – 144 • liczba zrealizowanych godzin spotkań indywidualnych ze specjalistami w ramach Punktu spotkań specjalistycznych – 200 • liczba zrealizowanych godzin warsztatów z zakresu umiejętności obywatelskich i społecznych, z wykorzystywania nowych technologii, z ochrony środowiska i zmian klimatycznych, sportu, w ramach Akademii młodych – 256 • liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych – 2 • liczba opublikowanych Raportów ewaluacyjnych – 1 • liczba stworzonych stron na Facebook dedykowanych przedsięwzięciu – 1 • liczba zorganizowanych spotkań podsumowujących projekt – 2
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób dorosłych przeszkolonych z zakresu aktywności obywatelskiej i społecznej – 40 • liczba osób młodych przeszkolonych z zakresu umiejętności obywatelskich i społecznych, z wykorzystywania nowych technologii, z ochrony środowiska i zmian klimatycznych, sportu – 40 • odsetek osób, u których wzrosła aktywność w środowisku lokalnym – 80% • odsetek osób, u których wzrosła wiedza z zakresów warsztatowych – 80%
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	960 000 zł - 12 tysięcy na 1 uczestnika (w sumie 80 uczestników)
Planowany czas realizacji projektu	2023 - 2026

Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Zgodnie z podziałem funkcjonalnym terenu w ramach Programu „Lato w mieście” zostaną zrealizowane następujące działania, skierowane do mieszkańców obszarów rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne zajęcia z nauki pływania, • bezpłatny dostęp do kajaków, rowerów wodnych (pierwsze 30 min. dla osoby), • turnieje piłki siatkowej w różnych przedziałach wiekowych, • festyn letni dla rodzin, • wydarzenia kulturalne.

	<p>Dojazd do oddalonych obszarów przemysłowych dla wszystkich mieszkańców z obszaru rewitalizacji zostanie zapewniony w ramach stacji roweru miejskiego zlokalizowanych na terenie miasta.</p> <p>Działania zapewnią uczestnikom alternatywne formy spędzania czasu wolnego, wskażą możliwości rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży.</p> <p>Skierowanie oferty do wszystkich grup wiekowych zwiększy integrację międzypokoleniową osób z obszaru rewitalizacji.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji na co dzień borykają się z większym natężeniem zjawisk kryzysowych mających wpływ na ich sytuację życiową. Większe bezrobocie, większy odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, większe problemy wychowawcze przekładają się na zachowania patologiczne i poczucie wykluczenia społecznego.</p> <p>W większości przypadków brak środków finansowych, bądź też brak świadomości potrzeby skutkują pozostawaniem w okresie letnim w miejscu zamieszkania.</p> <p>By przeciwdziałać dalszemu wykluczeniu mieszkańców z obszaru rewitalizacji konieczne jest wprowadzenie programu skierowanego na tą grupę odbiorców, ze szczególnym naciskiem na dzieci, młodzież oraz osoby starsze.</p> <p>W obszarze rewitalizacji brak jest przestrzeni, która mogłaby zapewnić atrakcyjne warunki do spędzania lata w mieście, która stwarzałaby poczucie oderwania się od codzienności i otoczenia.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Działania w ramach przedsięwzięcia będą organizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami zarówno na etapie promocji i dystrybucji informacji o wydarzeniach, jak i na etapie realizacji wydarzeń w terenie. Przestrzeń wydarzeń zostanie tak zaaranżowana, aby uwzględnić potrzeby osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz rodziców z wózkami dziecięcymi. W części działań sportowo-rekreacyjnych będą mogły wziąć udział osoby z niepełnosprawnościami. Działania adresowane są m.in. do osób starszych.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba Programów realizowanych dla osób z obszaru rewitalizacji – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników zajęć w ramach Programu – 4 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	1 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2035

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 Zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.2.1 Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów/Centrum Usług Wspólnych
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/Centrum Usług Wspólnych
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost potencjału edukacyjnego, poprawa wiedzy, kompetencji i umiejętności uczniów i nauczycieli, złagodzenie wpływu dysfunkcji na możliwości edukacyjne, poprawa jakości usług edukacyjnych dzięki podniesieniu kwalifikacji nauczycieli oraz wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne. <p>Mimo że przedsięwzięcie jest adresowane do uczniów i nauczycieli z całego miasta, jego odbiorcami będą przede wszystkim placówki zlokalizowane na obszarach rewitalizacji, ponieważ jak wykazała diagnoza są to miejsca koncentracji słabych wyników edukacyjnych.</p> <p>Planuje się realizację m.in. następujących zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie wiedzy i umiejętności uczniów poprzez prowadzenie zajęć dla uczniów zdolnych, obdarzonych potencjałem w zakresie danego przedmiotu oraz uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce z danego przedmiotu. Działanie to rozwinię zainteresowania i poszerzy wiedzę uczestników. Wyrównywanie wiedzy i umiejętności uczniów - zadanie skierowane do uczniów mających problemy z opanowaniem bieżącego materiału oraz tych ze specyficznymi trudnościami z nauką danego przedmiotu. Indywidualne podejście i odpowiedni dobór do grup pozwoli nadrobić wszelkie zaległości. Wsparcie uzupełniające - ma na celu złagodzenie zdiagnozowanych w szkołach problemów i deficytów uczniów. Chodzi o wsparcie logopedyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, treningi dla uczniów z autyzmem oraz z niepełnosprawnościami. Celem podjętych działań jest zwiększenie samodzielności, kreatywności oraz rozwój umiejętności. Wsparcie dla nauczycieli w zakresie umiejętności wykorzystania ICT do przygotowania i prowadzenia zajęć oraz nabycia innych niezbędnych umiejętności i kwalifikacji (np. studia podyplomowe). Doposażenie szkół w środki i pomoce dydaktyczne. Współpraca międzynarodowa w zakresie dotyczącym podnoszenia kwalifikacji i umiejętności uczniów oraz nauczycieli,

	wymiany doświadczeń oraz testowania i wdrażania wypracowanych rozwiązań.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Przeprowadzona diagnoza wykazała, iż wyniki sprawdzianu ósmoklasisty wśród uczniów obszarów rewitalizacji osiągają niższe wskaźniki. Osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji mają mniejsze możliwości finansowe by wyrównywać szanse dzieci i młodzieży w nauce (np. korepetycje, szkoły językowe, zajęcia dodatkowe). Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na wzrost wiedzy i umiejętności wśród uczniów, poprawi wyniki w nauce, zmniejszy deficyty wśród uczniów, zwiększy wykorzystanie TIK. Podjęte działania wpłyną na zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów oraz podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia edukacyjne będą kierowane m.in. do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą przestrzegane w materiałach edukacyjnych, materiałach promujących działania realizowane w ramach przedsięwzięcia oraz innych pomocach dydaktycznych.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkół i placówek systemu oświaty uczestniczących w realizacji projektu - 6
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczniów którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 1 450
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	3 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.2.2 Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży
Wnioskodawca	Styrke Paulina Niewiadomska „Robo-Coding robotyka i programowanie” – przedsiębiorca
Podmiot realizujący	Styrke Paulina Niewiadomska „Robo-Coding robotyka i programowanie” - przedsiębiorca
Lokalizacja projektu	Śródmieście
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Robotyka i programowanie to jedne z najważniejszych i najszybciej rozwijających się dyscyplin naukowych. Aby dobrze przygotować nowe pokolenia do życia w nowoczesnym świecie należy jak najwcześniej rozpocząć ich naukę w tych dyscyplinach. Projekt zakłada realizację spotkań z robotyką i programowaniem w kamienicy W 18 dla niewielkich grup dzieci w wieku od 7 do 13 lat (grupa młodsza i starsza). W ramach spotkań uczestnicy zgłębią wiedzę o budowie robotów oraz językach programowania. Do pracy zostaną wykorzystane najnowsze zestawy LEGO Education wraz z niezbędnym sprzętem komputerowym i oprogramowaniem.</p> <p>Działania pozwolą na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z obszaru rewitalizacji.</p>

Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Zajęcia z robotyki są jednymi z najbardziej kosztownych zajęć rozwijających dla dzieci. Placówki edukacyjne nie posiadają odpowiednio wykwalifikowanej kadry oraz zaplecza sprzętowego.</p> <p>Wysoki koszt organizacji staje się czynnikiem ograniczającym dostęp do tego typu zajęć dzieciom z obszaru rewitalizacji. Organizacja kursów z dofinansowaniem publicznym pozwoli na zwiększenie dostępności oraz przygotowanie przyszłych pokoleń mieszkańców miasta do życia w cyfrowym świecie.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia edukacyjne będą kierowane również do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą przestrzegane w materiałach edukacyjnych, materiałach promujących działania realizowane w ramach przedsięwzięcia oraz innych pomocach dydaktycznych. Zajęcia będą prowadzone w miejscach uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnościami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci w wieku 7-13 lat otrzyma certyfikat ukończenia kursu robotyki i programowania LEGO Education – 30
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> wzrost zainteresowania robotyką i programowaniem u odbiorców na poziomie 75%
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	25 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2024

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.2.3 Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Obszar Śródmieście, ul. Orylska 3
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> działania infrastrukturalne: termomodernizacja (wymiana okien w sali gimnastycznej, wymiana okien w zapleczu technicznym, docieplenie stropodachu, docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana drzwi, modernizacja systemu podgrzewu cwu, wymiana oświetlenia na energooszczędne), renowacja budynku szkoły zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi, zagospodarowanie terenu szkoły na potrzeby działań sportowo-rekreacyjnych (boisko, kompleks sportowy, parkingi, plac zabaw itp.). działania społeczne – opracowanie i realizację: Programu sportowego dla osób z obszaru rewitalizacji (planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego, animowanie do uczestnictwa w zaproponowanych w Programie zajęciach – promocja aktywności fizycznej, zajęcia sportowe dla dzieci

	<p>i młodzieży w kategoriach wiekowych 5-7 lat, 8-13 lat oraz młodzież i dorośli, uczestnictwo w imprezach sportowych), organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych, promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie złym nawykom, nałogom – warsztaty z uwzględnieniem grup wiekowych.</p> <p>Realizacja inwestycji przyczyni się do przeciwdziałania patologiom w obszarze rewitalizacji. Poprzez aktywność sportową będą kształtowane charaktery nie tylko dzieci, ale również młodzieży i osób dorosłych. Zaangażowane w działania będą organizacje pozarządowe, klub sportowy, jak również nauczyciele i pedagodzy Szkoły Podstawowej nr 1 w Ciechanowie.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Szkoła Podstawowa Nr 1 w Ciechanowie znajduje się na obszarze rewitalizacji – bezpośrednio przylegając do osiedla Śródmieście. Jest jedyną bazą oświatową gminną w Śródmieściu. Uczęszcza do niej 289 osób (stan na 31.12.2021 r.). Ze względu na rejonizację większość młodzieży uczęszczającej do szkoły zamieszkuje na osiedlu Śródmieście oraz Osada Fabryczna.</p> <p>Budynek sali gimnastycznej oraz przyległego terenu mógłby stanowić doskonałe zaplecze dla organizacji programów sportowych skierowanych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Niestety zły stan techniczny oraz brak odpowiedniego zaplecza uniemożliwiają realizację takich przedsięwzięć.</p> <p>Potrzebę takich działań zgłasza młodzież oraz osoby dorosłe zamieszkujące na obszarze rewitalizacji.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>W projekcie modernizacji budynku szkoły zostanie uwzględniona dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Również program sportowy będzie uwzględniał zasady dostępności, zarówno na etapie promocji i informacji, jak i na etapie organizacji zajęć.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystająca z programu sportowego w skali roku – 1 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	2 500 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.1.2.1 Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – Czas na sport
Wnioskodawca	Ciechanowski Klub Sportów Walki „Szwejkowski & Reduch”
Podmiot realizujący	Ciechanowski Klub Sportów Walki „Szwejkowski & Reduch”
Lokalizacja projektu	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 6 w Ciechanowie im. Tadeusza Kościuszki (osiedle Bloki)
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Celem projektu jest aktywizacja i wszechstronny rozwój psychoruchowy dzieci wczesnoszkolnych i szkolnych z obszarów zdegradowanych (dzielnica Bloki oraz Śródmieście) znajdujących się w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 6 w Ciechanowie, gdzie odbywać się będą zajęcia. Treningi będą prowadzone 2 razy w tygodniu po 60 min, ukierunkowane będą na ogólną sprawność fizyczną wspierającą prawidłowy rozwój wszystkich cech motorycznych na bazie Taekwondo ITF oraz naukę elementów samoobrony i zachowań w sytuacji zagrożenia. Program ma również na celu zminimalizowanie negatywnych efektów pandemicznych i lockdownu, czyli m.in. izolację społeczną i brak aktywności fizycznej. Zajęcia obejmują zagadnienia z zakresu budowy i funkcjonowania organizmu człowieka, a także zdrowego żywienia i stylu życia. Zajęcia będą rozwijać u dzieci prawidłowe zachowania i postawy społeczne tj.: praca w grupie, pewność siebie, przywództwo, dyscyplina, obowiązkowość, organizacja czasu oraz umiejętność rozwiązywania problemów.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Miejsce prowadzenia zajęć znajduje się przy zbiegu dwóch dzielnic objętych programem rewitalizacji tj. osiedle Bloki i osiedle Śródmieście. Dzieci z tych obszarów często mają trudniejszą sytuację materialną i rodzinną, co sprawia, że ich dostęp do jakichkolwiek zajęć pozalekcyjnych jest utrudniony. Tworzy to ryzyko kreowania nieodpowiednich postaw społecznych, a niekiedy do nałogów, problemów wychowawczych i szkolnych. Zarówno bliskość sali, jak i bezpłatny udział w zajęciach stworzy tym dzieciom możliwość uczestnictwa w programie. Poprzez odpowiednio dopasowane zajęcia z podziałem na grupy wiekowe, prowadzone przez wyspecjalizowaną kadrę trenerską i pedagogów oraz spotkania z dietetykiem i psychologiem uczestnicy poprawią swoją ogólną sprawność fizyczną, wspomogą prawidłowy rozwój wszystkich cech motorycznych, jak również zdobędą wiedzę z zakresu zdrowego żywienia i stylu życia, a także wykształcą takie postawy jak: praca w grupie, pewność siebie, przywództwo, dyscyplina, obowiązkowość, organizacja czasu oraz umiejętność rozwiązywania problemów.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Wśród zajęć organizowanych w ramach przedsięwzięcia znajdują się również formy aktywności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu – 100

Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • odsetek dzieci i młodzieży, u których wzrósł poziom aktywności fizycznej – 100% • odsetek dzieci i młodzieży, które nabyły nawyk zdrowego żywienia i zdrowego stylu życia – 80% • odsetek dzieci i młodzieży, u których nastąpiła poprawa umiejętności budowania i utrzymania więzi społecznych – 80% • odsetek dzieci i młodzieży, które nabyły umiejętności przestrzegania 5 Zasad Taekwondo (grzeczność, rzetelność, wytrwałość, samokontrola, odwaga) – 80%
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	60 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2026

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3 Włączanie społeczne i kulturalne mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na wykluczenie

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.3.1 Aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, integracja międzypokoleniowa.
Wnioskodawca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Przedsięwzięcie dotyczy aktywizacji seniorów poprzez działania kulturalno-oświatowe (wycieczki, wyjścia do lokalnych instytucji na spotkania tematyczne), usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia odbywać się będą tematyczne spotkania seniorów z dziećmi i młodzieżą oraz osobami z niepełnosprawnościami mające na celu integrację międzypokoleniową, zwieńczone wspólną zabawą integracyjną oraz obchodami Dnia Zdrowia Psychicznego – wspólne przedstawienie.</p> <p>Dzięki realizacji przedsięwzięcia stworzona zostanie baza sąsiedzkiej pomocy oraz baza osób do tzw. „Banku czasu”.</p> <p>Dodatkowo w szkołach odbywać się będą spotkania edukacyjne mające na cel przybliżenie problemów społecznych.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Obecnie obserwuje się wzrost liczby osób samotnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi. Wychodząc naprzeciw problemowi i realizując zaplanowane działania, będzie można utrzymać jak najdłużej osoby w ich codziennym miejscu zamieszkania oraz uwrażliwić młodsze pokolenia na problemy osób starszych i niepełnosprawnych. Działania mają na celu ukazanie wzajemnej odpowiedzialności społecznej oraz ograniczenie nakładów finansowych na utrzymanie instytucjonalnej opieki.</p>

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie adresowane jest m.in. do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Ich potrzeby zostaną uwzględnione na etapie promocji i informowania o działaniach oraz na etapie organizacji działań. Wszystkie miejsca realizacji przedsięwzięcia będą dostępne dla osób z szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób objętych działaniami – 50
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie liczby osób umieszczonych w opiece instytucjonalnej – 50% osób objętych działaniami.
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	Koszt projektu (średnioroczny) – 50 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023 - 2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Wnioskodawca	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie
Podmiot realizujący	PCK/MOPS/partnerzy
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się zaktywizowanie społeczne i zawodowe członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, służące przeciwdziałaniu ubóstwu i bezrobociu tej grupy, a także naukę nowych umiejętności osobistych wśród członków tych rodzin.</p> <p>Grupa docelowa przedsięwzięcia obejmuje: rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, spełniające kryteria określone w przepisach o pomocy społecznej i zapobieganiu bezrobociu.</p> <p>Formy wsparcia przewidziane w przedsięwzięciu:</p> <p>Klub Integracji Społecznej – będzie prowadził pracę z uczestnikami projektu w oparciu o ścieżkę reintegracji przygotowaną dla każdej rodziny, służącą ich aktywizacji społecznej, rozwiązaniu problemów społecznych i opiekuńczo-wychowawczych. W ramach KIS realizowane będą działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> praca socjalna: pracownik socjalny przygotowuje indywidualną ścieżkę reintegracji dla każdego uczestnika projektu (rodziny) dostosowaną do ich potrzeb, diagnozy sytuacji problemowej; z każdą rodziną podpisany zostanie kontrakt socjalny; wsparcie rodzin - uczestników projektu w celu tworzenia i wspierania aktywnych postaw społecznych przez pomoc w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych mogących mieć wpływ na aktywność społeczną i zawodową; organizowanie możliwości spędzania czasu wolnego dla rodzin; wyjazdy kulturalne; spotkania wigilijne dla uczestników projektu i ich rodzin;

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjazdy terapeutyczno-edukacyjne pod kątem poprawy kompetencji rodzicielskich; • korepetycje i kolonie dla dzieci uczestników projektu. <p>Doradztwo indywidualne i warsztaty kompetencji życiowych: W ramach działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracownik socjalny przygotowuje i będzie wspierał realizację ścieżki reintegracyjnej każdej rodziny uczestniczącej w projekcie; • stworzony zostanie Punkt interwencji prawnej i społecznej, w którym uczestnicy projektu będą mogli uzyskać pomoc prawnika, psychologa, specjalisty ds. problematyki rodzinnej, kuratora sądowego itp; • warsztaty dot. potencjału osobistego i zawodowego; • warsztaty mające na celu wspomaganie rodzin w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu i realizacji funkcji wynikających z rodzicielstwa; • kursy Pierwszej Pomocy Przedmedycznej; <p>Zorganizowanie szkoleń zawodowych zgodnie z predyspozycjami uczestników. Zorganizowanie pośrednictwa pracy i staży zawodowych.</p>
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>Obszar rewitalizacji zamieszkuje bardzo duża liczba rodzin ubogich, wielodzietnych bądź niepełnych, dotkniętych problemem bezrobocia. przyczynami tego są takie zjawiska jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wycofanie z życia społecznego i obywatelskiego powodujące brak aktywności; • niski poziom wykształcenia i dziedziczenie biedy; • nieumiejętność i brak asertywności w podejmowaniu działań w celu zdobycia zawodu; • zaburzona wizja aktywności zawodowej tj. postrzeganie zatrudnienia przez pryzmat zagrożeń tj. utrata zasiłku, trudności z dojazdem do miejsc szkoleń i zakładów pracy, koszty; • brak doświadczenia zawodowego utrudniający zdobycie uznania pracodawcy; • potrzeba nauki godzenia życia zawodowego z rodzinnym - dot. w szczególności kobiet; • pomoc w powrocie na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dzieci; • niewydolność wychowawcza, przekazywanie złego wzorca do naśladowania młodszemu pokoleniu; • nieumiejętność i brak asertywności w podejmowaniu działań w rozwiązywaniu problemów rodziny; • ubóstwo rodzin skutkujące brakiem środków na dodatkowe zajęcia lub wyjazdy edukacyjne.
<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Przedsięwzięcie adresowane jest m.in. do osób ze szczególnymi potrzebami. W działaniach realizowanych w ramach przedsięwzięcia zostanie zapewniona dostępność tym osobom zarówno na etapie promocji i informowania o przedsięwzięciu, jak i na etapie realizacji działań. Zajęcia aktywizujące uczestników projektu będą organizowane w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.</p>

Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 2 500 • liczba osób dorosłych objętych aktywizacją o charakterze społecznym i/lub zawodowym – 1 800 • liczba dzieci objętych aktywizacją o charakterze społecznym: 700; • liczba osób objętych stażami zawodowymi – 350 • liczba zorganizowanych turnusów kolonijnych – 14 • liczba godzin doradztwa indywidualnego z zakresu rozwoju osobistego i zawodowego – 20 000 godzin • liczba godzin przeprowadzonych warsztatów, kursów – 100 000
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe – 600 • liczba osób, które podjęły pracę – 500 • liczba osób dorosłych, które rozwinęły swoje umiejętności – 2500 • liczba dzieci, które poprawiły swoje wyniki w nauce – 600
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	30 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.3.3 Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych przez Polski Czerwony Krzyż
Wnioskodawca	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie
Podmiot realizujący	PCK/MOPS/partnerzy
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zamieszkałych na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Grupa docelowa przedsięwzięcia obejmuje: osoby starsze i niesamodzielne w tym niepełnosprawne, wymagające wsparcia drugiej osoby w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego oraz osoby starsze aktywne, poszukujące możliwości rozwoju zdolności i zainteresowań.</p> <p>Formy wsparcia planowane do realizacji w przedsięwzięciu:</p> <p>Świadczenie usług opiekuńczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoc w codziennych zajęciach - dokonywanie zakupów, wynoszenie śmieci, sprzątanie, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, podtrzymanie człowieka starszego w jego samodzielności i sprawności, opieka higieniczna, pielęgnacyjna - mycie, kąpanie, ubieranie, przesłanie łóżka, zmiana bielizny pościelowej, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie; • środowiskowe usługi specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych;

	<ul style="list-style-type: none"> • usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej - asystowanie i wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności, przemieszczaniu się; • wsparcie doradcze dla rodzin psychologa, prawnika; • przygotowywanie i dostarczanie posiłków osobom niesamodzielnym; • zakup pakietów pielęgnacyjnych takich jak: ręczniki, ręczniki jednorazowe, środki pielęgnacyjne i myjące, pieluchy, pieluchomajtki, wkładki urologiczne, podkłady itp. <p>Zakup sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego – w ramach projektu zakupione zostaną m.in. łóżka rehabilitacyjne, materace antyodleżynowe, wózki inwalidzkie, balkoniki i chodziki rehabilitacyjne, siedziska wannowe. Będą one następnie bezpłatnie wypożyczone osobom potrzebującym tego typu wsparcia.</p> <p>Prowadzenie Klubu Aktywnego Seniora - to miejsce, w którym osoby starsze – niesamodzielne mają możliwość aktywnego spędzania czasu, kontaktów z osobami ze swojego oraz młodszych pokoleń, udziału w zajęciach rozwijających zainteresowania oraz poprawiających zdrowie i kondycję fizyczną, a także mogą odpocząć i skorzystać z fachowej wiedzy specjalistów.</p> <p>W klubie seniora prowadzone będą zajęcia mające na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności i zainteresowań w szczególności kulturalnych; • zwiększenie aktywności i uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym; • działalność prozdrowotną (m.in. spotkania z lekarzami, dietetykami), kulturalną (wyjścia do kina, teatru) i edukacyjną (m.in. nauka obsługi komputera); • prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej - organizacja zajęć sportowych m.in. gimnastyka; • poradnictwo prawne i z zakresu bezpieczeństwa (spotkania z prawnikami, policjantami, strażakami); • warsztaty psychologiczne (warsztaty aktywnego seniora, nauka pozytywnego myślenia); • warsztaty kształtowania właściwych relacji rodzinnych. <p>W klubie organizowane będą imprezy integracyjne i okolicznościowe: Wielkanoc, Boże Narodzenie, andrzejki dzień seniora itp.</p>
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>Na obszarze rewitalizacji zamieszkuje bardzo duża liczba osób starszych, bardzo często z niepełnosprawnościami, wymagających zapewnienia im wsparcia w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych oraz procesie leczenia lub rehabilitacji. Odsetek osób starszych, jak wykazały przeprowadzone badania, w obszarze rewitalizacji rośnie. Są to osoby, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Wśród mieszkańców obszaru wiele osób to osoby samotne, które nie mają rodziny mogącej i gotowej zająć się nimi, osoby samotnie gospodarujące, z którymi nie zamieszkuje żaden członek rodziny, oraz osoby którym członkowie rodziny zamieszkujący z nimi nie mogą zapewnić odpowiedniej pomocy, wykorzystując swe</p>

	<p>uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem przedsięwzięcia będzie pomoc tym osobom w codziennym funkcjonowaniu. Będzie też im zapewniony sprzęt pielęgnacyjny i rehabilitacyjny.</p> <p>Druąa grupa beneficjentów zadania to osoby starsze – o lepszym stanie zdrowia, które potrzebują pomocy w zagospodarowaniu czasu wolnego, tak aby umożliwić im lepsze „starzenie się”. Tym osobom należy zapewnić możliwość rozwijania swych pasji i zainteresowań, udział w wycieczkach i spotkaniach z ważnymi i ciekawymi osobami.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Przedsięwzięcie adresowane jest m.in. do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym do osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale chorych oraz osób starszych. We wszystkich działaniach będą uwzględnione potrzeby tej grupy społecznej.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi – 700 • liczba godzin środowiskowych usług opiekuńczych świadczonych w projekcie – 700 000 • liczba godzin specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w projekcie – 3 000 • liczba godzin spotkań ze specjalistami zrealizowanych w Klubie Aktywnego Seniora – 5 000 • liczba sprzętu pielęgnacyjnego i rehabilitacyjnego zakupionego w projekcie – 300 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób niesamodzielnych, którym ułatwiono funkcjonowanie w lokalnej społeczności i wykonywanie podstawowych czynności dnia codziennego – 600
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	30 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.1.3.4 Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa
Wnioskodawca	Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie
Podmiot realizujący	Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie
Lokalizacja projektu	Osiedle Bloki
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja i integracja mieszkańców Osiedla „Bloki”, ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Planowane działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja seansów filmowych w domowej atmosferze. Stare kino w Krzywej Hali - dla starszego pokolenia filmy wyświetlane w ramach „Starego kina” byłyby podróżą sentymentalną, a dla młodszego okazją do filmowej edukacji; • Letnia Czytelnia Plenerowa pod Krzywą Halą – głównym celem zadania jest stworzenie przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, gdzie będzie można przyjść, przeczytać książkę lub prasę,

	<p>porozmawiać o niej, wymienić starą książkę na nową. Przed siedzibą biblioteki wszyscy miłośnicy literatury będą mogli odetchnąć od zgiełku codzienności i zatracić się w lekturze. W otwartej letniej czytelnicy będą się także odbywać spotkania z pisarzami i ludźmi kultury;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plantcrossing czyli wymiana roślin doniczkowych – dzięki plantcrossingowi, w strefie wymiany roślin w czytelnicy, można będzie adoptować wybraną roślinę, ale również przekazać swoje sadzonki (np. z rozsadu, wcześniej odpowiednio przygotowane) bądź wymienić na nowe. Przyjmowane będą także większe sztuki. Zadanie nie tylko przyczyni się do zazielenienia Biblioteki, ale będzie okazją do spotkań i wymiany doświadczeń miłośników roślin doniczkowych; • Warsztaty rękodzieła - zajęcia dla osób w różnym wieku, podczas których uczestnicy będą mieli okazję nauczyć się wielu technik twórczych, które będą mogli w przyszłości wykorzystać w codziennym życiu. Poprzez tworzenie ręcznie robionych przedmiotów dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy oraz całe rodziny będą uczyć się współpracy, rozwijać kreatywne myślenie, budować relacje pomiędzy dzieckiem a rodzicem, konstruktywnie spędzać wolny czas (profilaktyka patologii - rozwijanie zdolności manualnych).
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>W wyremontowanym obiekcie pn. „Krzywa Hala” funkcjonuje Oddział Zbiorów Naukowych i Regionalnych z czytelnicy, który jest jedną z instytucji kultury na Osiedlu „Błoki”. Biblioteka Miejska znajduje się w samym centrum dzielnicy Błoki. Jest ważnym ośrodkiem kultury i integracji społecznej. Mieszkańcy osiedla w większości nie korzystają z oferty placówki. Potrzebują zachęty w postaci dodatkowych działań animacyjnych. Biblioteka wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom, organizując spotkania w plenerze oraz inne zajęcia dla dzieci. Pozwalają one wzbudzić zainteresowanie uczestnictwem w kulturze. Aby osiągnąć efekty należy w kontynuować i rozwijać prowadzone działania. Przedsięwzięcie skierowane jest do mieszkańców dzielnicy bez rozgraniczenia z uwagi na wiek, płeć, wykształcenie i sytuację życiową i może zapobiec ich wykluczeniu z życia społeczno-zawodowego.</p>
<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Przedsięwzięcie adresowane jest m.in. do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym do osób starszych. Działania w ramach przedsięwzięcia będą realizowane w miejscach zapewniających dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców z wózkami dziecięcymi. Zasady dostępności będą przestrzegane na etapie promocji i informowania o wydarzeniach i zajęciach oraz na etapie ich organizacji.</p>
<p>Wskaźniki produktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań kulturalnych w roku – 15
<p>Wskaźniki rezultatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Biblioteki – 1 000
<p>Całkowity szacowany koszt realizacji projektu</p>	<p>Koszt projektu (średnioroczny) – 20 000 zł</p>
<p>Planowany czas realizacji projektu</p>	<p>2022 - 2035</p>

Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.1.3.1 Ciechanów nie marnuje
Wnioskodawca	Bank Żywności w Ciechanowie
Podmiot realizujący	Bank Żywności w Ciechanowie
Lokalizacja projektu	obszar rewitalizacji
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Projekt będzie realizowany w latach 2022-2027. Corocznie w okresie od 29 września do 16 października w związku z światowym dniem niemarnowania prowadzone będą działania edukacyjno-aktywizujące. W tych dniach będą realizowane działania związane z ograniczeniem marnowania żywności oraz innych zasobów. W ramach projektu odbędą się m.in. warsztaty „zero waste”, wspólne gotowanie zupy Disco z uratowanych od zmarnowania warzyw oraz spotkania edukacyjne. W działaniach będą brać udział mieszkańcy obszaru rewitalizacji – dorośli, dzieci i młodzież.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji to główni beneficjenci pomocy żywnościowej kierowanej do osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją. Trudna sytuacja finansowa wiąże się często z brakiem motywacji i umiejętności do podjęcia działań na rzecz zmiany. Uczestnictwo w działaniach związanych z niemarnowaniem zasobów jest przede wszystkim szansą na poznanie bardziej ekologicznych i ekonomicznych sposobów życia. Ponadto wzięcie udziału w warsztatach jest mobilizacją do wyjścia z domu, poznania nowych ludzi lub zacieśnienie więzi sąsiedzkich. Budując relacje w swojej społeczności lokalnej, uczestnicy nabywają nowe umiejętności oraz zyskują większą motywację do podejmowania działań. Na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów z pomocy żywnościowej korzystało na początku 2022r. 1130 osób.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	W materiałach adresowanych do uczestników przedsięwzięcia i im przekazywanych zostaną uwzględnione zasady dostępności. Warsztaty i inne wydarzenia w ramach przedsięwzięcia będą organizowane w miejscach dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uczestników pięciu edycji programu – 150
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, które nabyły wiedzę z zakresu niemarnowania zasobów – 150 • liczba osób, które zostały objęte działaniami z zakresu integracji społecznej – 150
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	50 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2027

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.1.3.2 Sentymalna podróż muzyczna Ciechanów 2023
Wnioskodawca	Stowarzyszenie Artystyczno-Kulturalne „Studio”
Podmiot realizujący	Stowarzyszenie Artystyczno-Kulturalne „Studio”
Lokalizacja projektu	Ul. Warszawska 18
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Głównym celem projektu jest integracja społeczności lokalnej poprzez zorganizowanie cyklu wydarzeń kulturalnych w centrum miasta.</p> <p>Cele szczegółowe to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie mieszkańcom miasta ciekawej formy spędzania wolnego czasu; • rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta, zwłaszcza w sezonie letnim; • ożywienie przestrzeni publicznej w obszarze centrum Ciechanowa; • integracja lokalnego środowiska artystów, umożliwienie im wymiany doświadczeń z muzykami spoza Ciechanowa; • animacja środowiska lokalnego, zachęcamy do wspólnej zabawy, radości i twórczego spędzenia czasu wolnego; • promocja Ciechanowa, walorów turystycznych miasta i okolic; • rozwijanie i popularyzacja kultury muzycznej wśród lokalnej społeczności. <p>W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację cyklu koncertów „Sentymalna podróż muzyczna Ciechanów 2023” skierowanego do wszystkich mieszkańców Ciechanowa, Mazowsza, województwa mazowieckiego, jak i całej Polski. W ramach cyklu koncerty odbywać się będą w miejscach publicznych łatwo dostępnych dla mieszkańców – centrum Ciechanowa – Kamienica Warszawska 18.</p> <p>Projekt „Sentymalna podróż muzyczna Ciechanów 2022” to cykl 4 koncertów, które odbędą się w Kamienica W18 ul. Warszawska, w okresie kwiecień-wrzesień 2023. Repertuar wydarzeń zostanie tak dobrany, by promować zarówno lokalnych jak i ogólnopolskich, uznanych artystów. Wśród gatunków muzycznych, które zostaną zaprezentowane mieszkańcom Ciechanowa i okolic znajdą się m.in.: jazz, blues, pop, rock i poezja śpiewana. Każdy z koncertów sprawi, że ulica – miejsce koncertu stanie się danego dnia plenerowym centrum kulturalnym miasta. Program każdej z imprez będzie zawierał także inicjatywy towarzyszące, takie jak pokazy tańca, czy wystawy lokalnych artystów. Dobrze zaplanowana promocja w mediach lokalnych zachęci wszystkie grupy społeczne do przyścia na wydarzenie, zarówno młodzież, rodziny z dziećmi jak i przedstawiciele ciechanowskich seniorów. Głównym celem programu będzie wspieranie najbardziej wartościowych zjawisk i trendów w polskiej muzyce. Zaplanowano, aby w koncertach wzięli udział artyści o zróżnicowanym dorobku artystycznym, tak aby móc zaprezentować widzom jak najszersze spektrum dziedzictwa kulturowego Polski.</p>

Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Dotychczasowy obraz miasta zmienia się. Coraz częściej obserwuje się, że podstawowe funkcje miasta np. handlowa, kulturalna, rozrywkowa są realizowane poza jego centrum, co powoduje powolne zamieranie centrum. Powstanie centrum handlowego na obrzeżach miasta Ciechanowa spowodowało zamieranie niektórych funkcji śródmiejskich. Centra handlowe stają się dla mieszkańców nie tylko miejscem robienie zakupów, ale też przestrzenią w której spędza się wolny czas. Jednym z pomysłów na „przywrócenie życia” w centrach miast jest realizowanie projektów kulturalnych, które przyciągną mieszkańców i ożywią przestrzeń społeczną. Jak wynika przeprowadzonego sondażu na potrzeby opracowania diagnozy rozwoju Ciechanowa mieszkańcy miasta odczuwają deficyt imprez kulturalnych. 48% badanych wskazuje iż w najbliższych 10 latach władze miasta powinny skupić się głównie na rozszerzaniu oferty kulturalnej. Projekt „Integracja muzyczna mieszkańców Ciechanowa” jest odpowiedzią na to zapotrzebowanie.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Wydarzenia w ramach przedsięwzięcia będą organizowane w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami zarówno na etapie promocji i dystrybucji informacji o wydarzeniach, jak i na etapie realizacji wydarzeń w terenie i w budynkach. Przestrzeń wydarzeń zostanie tak zaaranżowana, aby uwzględnić potrzeby osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz rodziców z wózkami dziecięcymi.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wydarzeń – 4, • liczba osób uczestniczących – 400 (100 osób x 4 wydarzeń), • liczba osób zaangażowanych w realizację – 4 • liczba zaangażowanych wolontariuszy – 4
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu integracji społecznej, • ożywienie centrum miasta, • zapewnienie aktywności dla seniorów
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	<p>25 000 zł</p>
Planowany czas realizacji projektu	<p>kwiecień-wrzesień 2023</p>

CEL STRATEGICZNY 2: ATRAKCYJNA I SPEŁNIAJĄCA SWOJE FUNKCJE PRZESTRZEŃ MIEJSKA

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji z przeznaczeniem na cele integracyjne, kulturalne i rekreacyjne, w tym dla dzieci oraz seniorów

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.1.1 Ożywienie terenu przemysłowego Krubin w Ciechanowie poprzez kontynuację działań infrastrukturalno-społecznych
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Zbiorniki wodne na osiedlu „Krubin” wraz z obszarem przyległym
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości przestrzeni publicznej, poprawa stanu środowiska przyrodniczego, stworzenie przestrzeni dla wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych prowadzących do rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Teren zostanie podzielony na strefy funkcjonalne tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strefa plażowa i sportów wodnych: teren zbiorników oraz plaż przeznaczony na zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Ciechanowa i okolic. Formy adaptacji terenu pozwolą na przekształcenie zagospodarowania czasu wolnego na czas aktywny. W ramach komplementarnego przedsięwzięcia – Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji jego uczestnicy będą mogli bezpłatnie korzystać z dostępnej infrastruktury, np. kajaki, rowerki wodne itp. Ważnym elementem będą prace związane z utrzymaniem i modernizacją istniejącej infrastruktury oraz tworzeniem nowych przestrzeni; • strefa sportowo-rekreacyjna: teren pomiędzy zbiornikami pozwala na dalszy rozwój ciągów komunikacyjnych umożliwiających uprawianie sportów (bieganie, rower, hulajnoga) oraz spędzanie czasu wolnego na łonie przyrody. Dla zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktura będzie uzupełniona o oświetlenie parkowe oraz kamery monitoringowe. <p>Całość terenu należy oczyścić z zanieczyszczeń powstałych po niewłaściwym użytkowaniu terenu. Zrealizowana inwestycja zapewni obszar niezbędny dla prowadzenia działań społecznych i integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przykładami mogą być: dzień dziecka organizowany przez MOPS dla podopiecznych z obszaru rewitalizacji.</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności terenu przemysłowego „Krubin” stworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości w zakresie usług i handlu.</p> <p>W proces zaplanowanych prac zaangażowani będą sami mieszkańcy obszaru rewitalizacji, poprzez np. składanie pomysłów działań w ramach budżetu obywatelskiego.</p>

Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Teren przemysłowy - działki 291 i 220 objęte były działaniami w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rozpoczęte działania należy kontynuować, by w przyszłości teren objęty rewitalizacją był w pełni wykorzystywany i pełnił ważną rolę rekreacyjno-sportową dla mieszkańców Ciechanowa. Zagospodarowanie terenu pozwoli na zmianę sposobu użytkowania i nadanie mu nowej funkcji rekreacyjnej.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Teren zostanie zagospodarowany w sposób umożliwiający korzystanie z niego również przez osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. przez osoby z niepełnosprawnościami, rodziców z wózkami dziecięcymi, osoby starsze, itd. Oznaczenia w terenie zostaną zaprojektowane również z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 16 ha
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z obiektu – 10 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	2 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.1.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/wspólnoty mieszkaniowe/spółdzielnie/organizacje pozarządowe/przedsiębiorcy
Lokalizacja projektu	Dzielnica Bloki
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Unikatowa w skali kraju i Europy dzielnica Bloki w Ciechanowie obejmuje w całości obszar 82 ha i ponad 100 budynków wybudowanych przez administrację niemiecką w czasie okupacji jako osiedle urzędniczo-robotnicze na potrzeby planowanej przyszłej stolicy rejencji. Jest to zwarty obszar z charakterystyczną zabudową w formie jednopiętrowych budynków, w większości wielorodzinnych z użytkowym poddaszem i typowymi spadzistymi dachami krytymi dachówką, o zróżnicowanej kubaturze.</p> <p>Budynki użyteczności publicznej w dzielnicy w większości wymagają docieplenia i odnowienia elewacji, remontów klatek schodowych, częściowo również wymiany pokrycia dachowego, a także wykonania instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji. Istnieje także konieczność uporządkowania zaniedbanego terenu między blokami, gdzie znajdują się m. in. zniszczone budynki gospodarcze i blaszane garaże. Brak jest uporządkowanych ciągów komunikacyjnych oraz przyjaznej przestrzeni publicznej zachęcającej do wspólnego spędzania czasu, integracji, odpoczynku. Grupy osób siedzą przed klatkami bądź pomiędzy blokami. Niski poziom bezpieczeństwa oraz zagrożenie patologiami to najlepsze słowa charakteryzujące ten obszar.</p>

	<p>Zakłada się realizację działań rewitalizacyjnych w kilku obszarach (etapach):</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzeń publiczna – uporządkowanie i zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich, prowadząca do aktywizacji społecznej i gospodarczej; • budynki użyteczności publicznej – renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, termomodernizacja, adaptacja i wyposażenie istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturowe, rekreacyjne oraz mieszkalne – w oparciu o przeprowadzony audyt energetyczny; • działania społeczne i gospodarcze – realizacja projektów edukacyjnych, aktywizujących, integrujących społeczność na obszarze przewidzianym do rewitalizacji – jako elementy projektów infrastrukturalnych oraz oddzielne projekty.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Cały obszar dzielnicy objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej. Jest to najbardziej zdegradowana pod względem społecznym, materialnym i przestrzennym dzielnica miasta. Obecnie obiekty i miejsca użyteczności publicznej w większości są w bardzo złym stanie technicznym. Zakres koniecznych do wykonania prac stanowi najpoważniejszy problem miasta. Brak zorganizowanych przestrzeni publicznych, zły stan techniczny budynków, charakteryzujący się niskim standardem i znacznym zdekapitalizowaniem uzasadniają pilną potrzebę inwestowania celem utrzymania tych zasobów.</p> <p>Wysoki poziom bezrobocia na tym obszarze, największy w mieście odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, obszar najwyższego zagrożenia patologiami, mała lokalna przedsiębiorczość to podstawowe problemy społeczne i gospodarcze tej dzielnicy.</p> <p>Realizacja założeń rewitalizacji dzielnicy Bloki pozwoli na ożywienie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne obszaru.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Przestrzeń publiczna wraz z małą architekturą na osiedlu Bloki zostanie zagospodarowana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach. W projektach modernizacji budynków użyteczności publicznej również zostaną uwzględnione zasady dostępności dla tej grupy społecznej.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha] – 82 • liczba budynków użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznej poddanych renowacji, rewaloryzacji, modernizacji – 6 • liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych, aktywizujących, integrujących społeczność na obszarze przewidzianym do rewitalizacji – 4
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury w skali roku – 2 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	15 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.1.3 Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” wraz z przylegającym terenem na kompleks kulturalno-rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Obszar zlokalizowany pomiędzy ulicami: Kargoszyńską, Kraszewskiego, 17 Stycznia, Gostkowską
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Całość terenu przewidzianego do rewitalizacji w ramach podjętych działań będzie służyła stworzeniu kompleksu kulturalno-rekreacyjnego, mającego wpływ na aktywizację społeczną i gospodarczą. Planuje się uporządkowanie i zagospodarowanie terenu, wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną zgodnie z dokumentacją projektową. Zadanie zostanie podzielone na dwa etapy: budowę amfiteatru z zapleczem oraz zagospodarowanie terenu, min. budowa kładki i alejek wokół zbiornika. Sam amfiteatr wraz z zadaszoną sceną będzie posiadał do tysiąca miejsc na widowni oraz pełne zaplecze sceniczne i sanitarno-techniczne. Zaplanowano też bezpieczne zejścia w pobliżu zbiornika w formie schodków. W miejsce starej kładki powstanie nowa. Ponadto zamontowane zostaną elementy małej architektury oraz pojawi się nowa zieleń. Drzewa zyskają iluminację. Cały teren zostanie oświetlony, a przy ul. Kraszewskiego wybudowany zostanie parking.</p> <p>Zakłada się realizację projektu w podziale na etapy, ze względu na złożoność problemów i potrzeby przedmiotowego obszaru.</p> <p>Poza działaniami inwestycyjnymi planuje się działania kulturalno-integracyjne z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury. Ciechanowski Ośrodek Edukacji Kulturalnej „Studio” będzie miał nowe zaplecze do poszerzonej oferty kulturalnej. Miejsce umożliwi organizację koncertów, występów różnych grup artystycznych lokalnych i ponadlokalnych. W obszarze rewitalizacji powstanie pierwsze w mieście profesjonalne miejsce do prowadzenia działalności kulturalnej na świeżym powietrzu.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W okresie II wojny światowej zbiorniki służyły Niemcom do obsługi pobliskiej cegielni. Po wojnie glina na potrzeby cegielni działającej aż do 1968 roku była sprowadzana spoza Ciechanowa. Początkowo „Kanały” składały się z kilku mniejszych zbiorników wodnych, w latach 70-tych oczka wodne połączono w jeden zbiornik przeznaczony do celów rekreacyjnych. „Kanały” były własnością Skarbu Państwa, który przekazał je w wieczyste użytkowanie Towarzystwu Krzewienia Kultury Fizycznej. W wyniku podjętych negocjacji, w 2015 roku Gmina Miejska Ciechanów stała się właścicielem w/w terenu. W II połowie lat 80-tych zbiornik przestał być użytkowany, tak jest do dzisiaj. Jakość wody w zbiorniku nie jest najlepsza, zbiornik jest zarośnięty. W sąsiedztwie akwenu stoi zabytkowy komin dawnej cegielni, a także znajduje się budynek COEK Studio wraz z przyległymi, zagospodarowanymi terenami zieleni. Tutaj zlokalizowana jest również część obiektów zarządzanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie: Hotel Olimpijski oraz nowoczesny kompleks sportowo-rekreacyjny zawierający: krytą pływalnię ze zjeżdżalnią (modernizacja w latach 2015-2016), basen odkryty, dwie hale widowiskowo-sportowe, siłownię, hotel, restaurację,</p>

	<p>sale konferencyjne. Jest to miejsce licznych zawodów sportowych i zgrupowań treningowych sportowców z kraju i zagranicy.</p> <p>Teren przewidziany do rewitalizacji obejmuje część terenu, na którym znajduje się odkryty – sezonowy basen oraz zbiornik wodny „Kanały”. Niezagospodarowany obecnie teren sprzyja postępującej degradacji, niszczeniu oraz staje się skupiskiem niewłaściwych zachowań mieszkańców, stwarzając zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <p>Teren „Kanałów” sąsiaduje z dzielnicą Bloki w Ciechanowie, co pogłębia poczucie wykluczenia społecznego dzielnicy. Zaniedbany, niewykorzystany obszar pogłębia stagnację gospodarczą i społeczną.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Teren, w tym parking, wraz z małą architekturą zostanie zagospodarowany w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach. Amfiteatr będzie również spełniał zasady dostępności dla tej grupy społecznej.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych miejsc dla prowadzenia działań kulturalno-rekreacyjnych – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z nowo udostępnionej infrastruktury w skali roku – 8 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	20 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.1.4 Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej
Wnioskodawca	Powiat Ciechanowski
Podmiot realizujący	Powiat Ciechanowski
Lokalizacja projektu	ul. Strażacka 5 w Ciechanowie na dz. nr ew. 428/2, obr. 0010 - Śródmieście
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest poszerzenie oferty kulturalnej oraz zapewnienie dostępu dla osób z niepełnosprawnościami do wydarzeń kulturalnych poprzez rozbudowę i przebudowę istniejącego budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki w Ciechanowie. Powstanie mała sala kinowa na 150 osób z zapleczem i niezależnym wejściem. Zmiany te pozwolą na powiększenie istniejących części w tym, wspólnych części ogólnodostępnych (foyer, przestrzenie wystawowe). Elementem projektu jest także budowa forum – rodzaju amfiteatru, jako miejsca do organizacji wydarzeń plenerowych związanych z działalnością Centrum z miejscami dla około 320 osób.</p> <p>Dachy nowych obiektów zaprojektowano jako zielone tarasy dostępne z istniejącego budynku oraz bezpośrednio z zewnątrz. Wejścia główne do istniejącego budynku oraz nowej części spajać będzie taras z modernistycznym daszkiem, a całość zapewnić będzie dostęp dla osób z niepełnosprawnościami. Nowy układ dróg zapewni prawidłową, wynikającą z obowiązujących przepisów ochronę przeciwpożarową,</p>

	<p>usprawni dojazd do wszystkich stref Centrum. Szczególny nacisk położono na zagospodarowanie działki, który pozwolił na zachowanie wszystkich istniejących drzew. Architektura projektowanej rozbudowy nawiązuje formą oraz materiałami wykończeniowymi do historycznego charakteru obszaru, na którym zlokalizowany jest teren inwestycji.</p>
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>Budynek Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej, zbudowano w połowie lat 60 XX wieku w stylu modernistycznym jako trzykondygnacyjny, podpiwniczony.</p> <p>Budynek wyróżniał się dobrymi proporcjami i ciekawym detalem architektonicznym. Niestety, w wyniku przeprowadzonych prac remontowych i „modernizacyjnych” budynek całkowicie utracił pierwotny charakter. Decyzje podjęte w trakcie w/w robót pogorszyły znacznie wygląd budynku w stosunku do stanu pierwotnego i sprawiły, że stał się on obojętny stylistycznie i architektonicznie.</p> <p>Projektowana rozbudowa nawiązuje formą, gabarytami oraz materiałami wykończeniowymi do historycznego charakteru obszaru, na którym zlokalizowany jest teren inwestycji.</p> <p>Do wykończenia elewacji zastosowane zostaną naturalne materiały, takie jak płytki ceramiczne imitujące starą cegłę, deski elewacyjne czy beton architektoniczny. Od strony północnej zaprojektowano przeszkloną ścianę kurtynową w celu wyeksponowania elewacji istniejącego budynku. Dach nad projektowaną rozbudową zaprojektowano jako "zielony", w systemie do zastosowań bezspadkowych umożliwiającym naturalną roślinność zieleni ozdobnej niskiej i miejscowo wysokiej, np. trawy byliny krzewy.</p> <p>Realizacja inwestycji jest kluczowa dla rozwoju infrastruktury społeczno-kulturalnej powiatu ciechanowskiego. Wspieranie rozwoju kultury to kluczowy strategiczny obszar, który w perspektywie długoterminowej przyniesie pozytywne rezultaty, nie tylko dla subregionu ciechanowskiego, ale także dla całego Województwa Mazowieckiego. Kapitałem przyszłości są ludzie, którzy przy obecnym prężnym działaniu Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie potrzebują wsparcia ze strony infrastrukturalnej dot. kultury. Rozbudowa Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki w Ciechanowie poszerzy ofertę placówki, która będzie mogła skutecznie zaspokoić potrzeby kulturalne społeczeństwa. Efektem realizacji inwestycji będzie podniesienie jakości, ilości oraz zróżnicowania świadczonych przez PCKiSz usług kulturalnych i artystycznych, co pośrednio wpłynie na utworzenie nowych miejsc pracy.</p>
<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.</p>
<p>Wskaźniki produktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przebudowanych obiektów działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej – 1 • liczba obiektów działalności kulturalnej dostosowanej do potrzeb osób z niepełnościami – 1

Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> wzrost liczby dostępnych miejsc dla uczestniczących w działaniach edukacyjnych i kulturalnych – 500
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	13 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2025

Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.2.1.1 Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej
Wnioskodawca	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia
Lokalizacja projektu	Osiedle Osada Fabryczna
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie aktywności mieszkańców, budowanie więzi społecznych, wspólne dbanie i odpowiedzialność za przestrzeń zwiększanie zaangażowania mieszkańców w poprawę wizerunku osiedla poprawa komfortu życia na osiedlu Osada Fabryczna. <p>W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> zagospodarowanie przestrzeni publicznej/osiedla, tworzenie miejsc integracji społecznej, rekreacji, relaksu i odpoczynku, organizację pikniku osiedlowego.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Na terenie osiedla brak jest miejsc, gdzie mogłyby odbywać się działania integracyjne oraz chwila odpoczynku mieszkańców na świeżym powietrzu. Place przed budynkami nie służą w żaden sposób mieszkańcom.</p> <p>Na terenie osiedla brak jest kompleksowych działań inwestycyjnych w zakresie tworzenia miejsc sprzyjających integracji i rekreacji, z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych. Istniejące tereny zielone nie stwarzają dobrych warunków do odpoczynku, teren nie jest atrakcyjny społecznie. Brak infrastruktury towarzyszącej (mała ilość koszy, ławek, stojaków na rowery) oraz brak wystarczającego oświetlenia osiedla nie zachęca do podejmowania aktywności pozadomowych, w tym w godzinach wieczornych.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ożywienia miejsca przyrodniczo i infrastrukturalnie atrakcyjnego, co zapewni bezpieczny i ciekawy pobyt na świeżym powietrzu, będzie sprzyjać integracji społecznej podczas pikniku rodzinnego dla mieszkańców osiedla.</p>

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń publiczna wraz z małą architekturą na Osadzie Fabrycznej zostanie zagospodarowana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych obszarów rekreacji - 1 • liczba zamontowanych elementów małej architektury – zgodnie z opracowaną koncepcją • liczba zaadaptowanych pomieszczeń pod stworzenie świetlicy osiedlowej – 1 • liczba zorganizowanych pikników rodzinnych – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury osiedlowej – 600
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	1 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2030

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 Modernizacja, w tym termomodernizacja zasobów w obszarze rewitalizacji

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.2.1 Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej
Wnioskodawca	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa Łydynia
Lokalizacja projektu	Osiedle Osada Fabryczna
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa drogowego, ułatwienie poruszania się osobom z niepełnosprawnościami; • zmniejszenie wysokich kosztów ogrzewania budynków, • poprawa komfortu życia na Osadzie Fabrycznej. <p>W ramach realizacji przedsięwzięcia planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizację infrastruktury komunikacyjnej i parkingowej (w tym: wytyczenie dróg osiedlowych, modernizacja i utworzenie dróg i chodników, uporządkowanie i utworzenie miejsc parkingowych); • modernizację infrastruktury technicznej (w tym kanalizacji deszczowej); • modernizację i termomodernizację budynków mieszkalnych (w tym zabytkowych); • uporządkowanie przestrzeni wspólnych.

<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>Obecnie obszar wymaga uporządkowania przestrzeni i wyznaczenia na niej drogi wewnętrznej, miejsc parkingowych, ciągów komunikacyjnych dla pieszych. Brak utwardzonej drogi bez nawierzchni asfaltowej powoduje brak komfortu z jej użytkowania. Brak wyznaczonych miejsc parkingowych powoduje chaos w ładzie przestrzennym na terenie osiedla. Samochody parkują w miejscach niewyznaczonych do tego, często niszcząc również tereny zielone. Zły stan techniczny nawierzchni chodników betonowych dla pieszych powoduje, iż użytkownicy narażeni są na urazy spowodowane poruszaniem się po nierównej i dziurawej nawierzchni. Brak sieci kanalizacji deszczowej powoduje gromadzenie się wód opadowych w postaci kałuży, błota i zalegania wody do momentu odparowania. Gromadzenie wody opadowej wokół budynków powoduje ich namiękanie (zwłaszcza budynków z czerwonej cegły). Brak działań w tym zakresie wpływa na obniżenie wartości nieruchomości, pogorszenie warunków sanitarnych oraz pogorszenie jakości życia mieszkańców.</p> <p>Ważnym elementem osiedla jest niszcząca zabudowa mieszkaniowa. Część budynków znajduje się pod nadzorem konserwatorskim. W tych zasobach mieszczą się kamienice z czasów powstania Osady Fabrycznej Cukrowni Ciechanów. Budynki te znajdują się w złym stanie technicznym. Większość obiektów wymaga docieplenia i odnowienia elewacji, remontów klatek schodowych, naprawy i wymiany dachów, a także modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, wentylacji, instalacji hydraulicznych. Z uwagi na szeroki zakres działań projekt będzie podzielony na etapy.</p>
<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Przestrzeń komunikacyjna na Osadzie Fabrycznej zostanie zagospodarowana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach. W projektach modernizacji budynków mieszkalnych również zostaną uwzględnione zasady dostępności dla tej grupy społecznej.</p>
<p>Wskaźniki produktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie parkingu osiedlowego - 1 • modernizacja oświetlenia – zgodnie z audytem • liczba poddanych modernizacji i termomodernizacji budynków – 5 • dostosowanie infrastruktury drogowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z projektem
<p>Wskaźniki rezultatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z nowo powstałej i zmodernizowanej infrastruktury osiedlowej - 600
<p>Całkowity szacowany koszt realizacji projektu</p>	<p>20 000 000 zł</p>
<p>Planowany czas realizacji projektu</p>	<p>2023-2035</p>

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.2.2 Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/spółdzielnie/wspólnoty
Lokalizacja projektu	Dzielnica Bloki
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Unikatowa w skali kraju i Europy dzielnica Bloki w Ciechanowie obejmuje w całości obszar 82 ha i ponad 100 budynków wybudowanych przez administrację niemiecką w czasie okupacji jako osiedle urzędniczo – robotnicze na potrzeby planowanej przyszłej stolicy rejencji. Jest to zwarty obszar z charakterystyczną zabudową w formie jednopiętrowych budynków, w większości wielorodzinnych z użytkowym poddaszem i typowymi spadzistymi dachami krytymi dachówką, o zróżnicowanej kubaturze. Budynki w dzielnicy w większości wymagają docieplenia i odnowienia elewacji, remontów klatek schodowych, częściowo również wymiany pokrycia dachowego, a także wykonania instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji.</p> <p>Ze względu na duży zakres potrzeb zakłada się realizację przedsięwzięcia w podziale na kilka etapów. Rewaloryzacja tkanki mieszkaniowej nastąpi na podstawie przeprowadzonych audytów energetycznych. Zaplanowane działania obejmą: renowację, rewaloryzację, termomodernizację tkanki mieszkaniowej – wielorodzinnej. Przewiduje się również zaangażowanie samych mieszkańców w prace związane z zagospodarowaniem terenu bezpośrednio przy rewaloryzowanych budynkach, poprzez np.: sadzenie zieleni, odnowienie małej architektury, wsparcie przy pracach porządkowych.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Cały obszar dzielnicy objęty jest strefą ochrony konserwatorskiej. Jest to najbardziej zdegradowana pod względem społecznym, materialnym i przestrzennym dzielnica miasta. Obecnie substancja w większości jest w bardzo złym stanie technicznym. Zakres koniecznych do wykonania prac stanowi najpoważniejszy problem miasta. Słabe wyposażenie zasobów oraz nieodpowiednia struktura zasiedlenia mieszkań, uzasadniają pilną potrzebę inwestowania celem utrzymania tych zasobów. W latach 2019-2021 miasto zrewitalizowało 7 wielorodzinnych budynków mieszkalnych.</p> <p>Wysoki poziom bezrobocia na tym obszarze, największy w mieście odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, obszar najwyższego zagrożenia patologiami, mała lokalna przedsiębiorczość to podstawowe problemy społeczne i gospodarcze tej dzielnicy.</p> <p>Realizacja założeń rewitalizacji dzielnicy Bloki pozwoli na ożywienie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne obszaru.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	W projektach modernizacji budynków mieszkalnych na osiedlu Bloki zostaną uwzględnione zasady dostępności osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba budynków poddanych rewaloryzacji - 12
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób z obszaru rewitalizacji, które wzięły udział w działaniach rewitalizacyjnych – 300

	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury – 300
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	40 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.3 Zagospodarowanie, tworzenie, ochrona terenów zieleni oraz obszarów szczególnie cennych przyrodniczo z wykorzystaniem zielono – niebieskiej infrastruktury

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.3.1 Parki miejscem integracji w Ciechanowie
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	<p>Park im. Jarosława Dąbrowskiego, Park im. Marii Konopnickiej – Śródmieście</p> <p>Park Miejski „Jeziorko” – obszar przemysłowy</p> <p>Miejski Park Ojców im. Wacława Pikusa – Osada Fabryczna/Śródmieście</p>
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Po przeprowadzonych uzgodnieniach z Konserwatorem Zabytków teren dwóch pierwszych parków zostanie objęty następującymi działaniami:</p> <ul style="list-style-type: none"> przeгляд, konserwacja zieleni, nowe i uzupełniające nasadzenia; zapewnienie właściwych warunków do spacerowania (ścieżki, alejki); zapewnienie infrastruktury sprzyjającej rekreacji i integracji (plac zabaw, siłownia zewnętrzna, nowe elementy związane z kulturą, rozrywką, historią miasta itp.); zapewnienie nowej infrastruktury towarzyszącej (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, oświetlenie itp). <p>Dwa kolejne parki utworzone w ostatnich 5 latach będą objęte szerokimi działaniami dotyczącymi nowych nasadzeń, małej architektury, urządzeń rekreacyjnych, oświetlenia, ciągów pieszo-rowerowych oraz infrastruktury sportowej.</p> <p>W Parku Miejskim „Jeziorko” na bazie starego wyrobiska przemysłowego zostanie utworzony zbiornik retencyjny z kładkami. Dookoła zbiornika zostaną poprowadzone ciągi pieszo-rowerowe, zostanie wykonane oświetlenie, nasadzenia roślinności sprzyjającej rozwojowi bioróżnorodności oraz monitoring. Mała architektura dopełni całość zaplanowanych inwestycji.</p> <p>Przewiduje się realizację przedsięwzięcia w podziale na etapy.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Ciechanów posiada 4 parki miejskie, w tym 2 zlokalizowane w Śródmieściu, 1 na pograniczu Śródmieścia i Osady Fabrycznej oraz 1 na obszarze przemysłowym. Miasto na bieżąco dba o stan znajdującej się tam przyrody. Niestety brak kompleksowych inwestycji, szerszego</p>

	<p>spojrzenia na potencjał parków wpłynęły na zmniejszenie się roli bogactwa przyrody dla integracji i rekreacji mieszkańców. Parki traktowane są jako skrótowe przejścia, osoby nadużywające alkoholu znajdują w nich spokojne schronienie, co wpływa na zwiększenie zagrożenia bezpieczeństwa. Częściowo przestarzała i zniszczona infrastruktura towarzysząca (ławki, kosze na śmieci, brak stojaków na rowery) oraz niedostosowane do potrzeb oświetlenie nie sprzyjają odpoczynkowi i spotkaniom w tych miejscach. Brak zaplecza dla dzieci, urządzeń aktywizujących osoby dorosłe, brak ciekawych form architektury spowodowały, że parki obumierają. Stwierdzenie to dotyczy zarówno znajdującej się tam roślinności, ale przede wszystkim ilości odwiedzających je osób.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Przestrzeń publiczna wraz z małą architekturą parków miejskich zostanie zagospodarowana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach. W projektach placów zabaw, siłowni zewnętrznej i innych elementach infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej również zostaną uwzględnione zasady dostępności dla tej grupy społecznej.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba doinwestowanych miejsc zielono-niebieskiej infrastruktury – 4
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z infrastruktury parków – 10 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	4 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2035

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.3.2 Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów/ mieszkańcy/ Stowarzyszenie Centrum Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/ mieszkańcy/ Stowarzyszenie Centrum Ciechanów
Lokalizacja projektu	Ul. Warszawska, plac Jana Pawła II, Dolina rzeki Łydyni
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców ul. Warszawskiej (poprawa jakości powietrza, zmniejszenie odczuwalnej temperatury latem); • zwiększenie liczby nasadzeń roślinności wieloletniej i wielogatunkowej, • poprawa wyglądu i estetyki budynków oraz przestrzeni publicznych, • poprawa wizerunku Śródmieścia, • zwiększenie liczby mieszkańców Ciechanowa korzystających z usług oferowanych przez przedsiębiorstwa ze Śródmieścia,

	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie konkurencyjności lokali na wynajem w stosunku do galerii handlowych. <p>W ramach przedsięwzięcia zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie konkursów architektonicznych, opracowanie koncepcji oraz realizacja przedsięwzięć polegających na zagospodarowaniu zielono-błękitną infrastrukturą Śródmieścia; • realizację projektów dotyczących tworzenia na obecnie zabetonowanych placach nowych miejsc z bogatą roślinnością (drzewa, krzewy, kwiaty, trawy, parki kieszonkowe itp.); • przebudowę przestrzeni w celu pozytywnego oddziaływania na środowisko naturalne; • budowę/przebudowę miejsc integracji z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców oraz turystów; • tworzenie nowych ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek edukacyjnych, kładek i mostków na rzece, obiektów małej architektury; • zagospodarowywanie przestrzeni zielonych dla wsparcia działań integrująco – aktywizujących; • tworzenie miejsc odpoczynku, jednocześnie zachęcających do skorzystania z oferty przedsiębiorców zlokalizowanych w Śródmieściu; • wspieranie mieszkańców problematycznych ulic Śródmieścia w realizacji projektów ekologicznych, np. zielone budynki, zielone dachy, retencja; • kontynuację proekologicznych działań m.in. pasieki na dachu, miododajnych nasadzeń, edukacji ekologicznej; • wykorzystanie potencjału Doliny rzeki Łydyny dla działań sportowo- integrujących; • zabieganie o tworzenie miejsc parkingowych poza ścisłym centrum sprzyjających poprawie dostępności do funkcjonujących lokali handlowo – usługowych oraz miejsc kultury i rekreacji.
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>W miastach identyfikuje się coraz więcej wyzwań, takich jak zanieczyszczenie powietrza, występowanie miejskiej wyspy ciepła, nadmiar lub niedobór wody, utrata naturalnych siedlisk, czy brak integracji społecznej. Ciechanów pod tym względem również boryka się z w/w problemami, w tym z miejską wyspą ciepła w samym centrum miasta. Zlikwidowany w 2010 roku park przy placu Jana Pawła II (dawny rynek) oraz roślinność przy ulicy Warszawskiej dla celu utworzenia deptaka i parkingu samochodowego wpłynęły niekorzystnie na postrzeganie ekologiczne, przestrzenne oraz gospodarcze tego miejsca. Z jednej strony brak zieleni, z drugiej wnioski o większą liczbę miejsc parkingowych bądź uruchomienie ruchu samochodowego, powodują sprzeczne interesy.</p> <p>Chcąc przeciwdziałać dalszej degradacji centrum miasta należy wzmocnić jego rolę jako miejsca zieleni i odpoczynku z możliwością dostępu do szerokiego wachlarza usług. Duży udział w powodzeniu przedsięwzięcia będzie należał do mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz</p>

	<p>przedsiębiorców. Nowe postrzeganie tego miejsca – to szansa na zmianę wizerunku oraz powrót spacerujących i korzystających z usług. Wykorzystanie rozwiązań opartych na przyrodzie jest najbardziej efektywnym środkiem radzenia sobie z wymienionymi wyżej wyzwaniami jednocześnie.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń publiczna wraz z małą architekturą Śródmieścia zostanie zagospodarowana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby o szczególnych potrzebach. Poprawiona zostanie również dostępność dla osób z niepełnosprawnościami i rodziców z wózkami do nowo zagospodarowanych miejsc.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych konkursów architektonicznych i opracowanych koncepcji dotyczących zagospodarowania zielono-błękitną infrastrukturą Śródmieścia – 2 • liczba zrealizowanych projektów dotyczących zagospodarowania zielono-błękitną infrastrukturą Śródmieścia – 2 • liczba nowych obiektów małej architektury – 20
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z nowo powstałej i zmodernizowanej infrastruktury – 5 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	20 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2035

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.4 Promocja oraz ochrona dziedzictwa kulturowego Ciechanowa

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.4.1 Odtworzenie zabytkowego drewnianego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Skwer 4 czerwca 1989 r. (przy skrzyżowaniu ulicy Fabrycznej z ulicą Sienkiewicza)
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Zgodnie z posiadaną dokumentacją techniczną budynek zachowa dawny styl z bogatym zdobnictwem w estetyce rosyjskiej, typowy dla drewnianych budynków Kolei nadwiślańskiej, budowanych około 1876 - 80 r. Zostanie on odtworzony z przeniesieniem zachowanych elementów na teren inwestycji, która obejmuje swoim zakresem działkę nr ew. 30-1750/2 znajdującą się u zbiegu ulic Sienkiewicza i Fabrycznej (dawna trasa kolei wąskotorowej, obecnie upamiętniona przez zabytkowy parowóz). Działka na której ma powstać budynek jest własnością gminy.

	<p>Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał zgodę (Decyzja nr 67/DC/2018) na przemieszczenie zabytku nieruchomego oraz pozytywnie zaopiniował nową lokalizację.</p> <p>Po jego odtworzeniu z wykorzystaniem zachowanych elementów obiekt będzie pełnił dwie funkcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcję usług gastronomii, • funkcję kulturalno-edukacyjną: powstaną pomieszczenia o charakterze muzealnym. <p>Obiekt będzie miejscem ogólnodostępnym.</p>
<p>Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu</p>	<p>Drewniany budynek, będący przedmiotem projektu - został wzniesiony około roku 1880 w okresie budowy Kolei Nadwiślańskiej, jako budynek mieszkalny dla pracowników parowozowni. Do listopada 2009 r. pozostawał własnością PKP, obecnie jest własnością Gminy Miejskiej Ciechanów. Od 2012 roku jest objęty ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego decyzją nr 1358/2012 Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 31.12.2012 r. By nakreślić jego wartość należy odnieść się do kontekstu historycznego. Kolej Nadwiślańska była linią tranzytową o bardzo dużym znaczeniu militarnym i gospodarczym. Szerokotorowa kolej o standardzie rosyjskim (szerokość 1524 mm) przebiegała wzdłuż przypuszczalnej linii frontu i łączyła ze sobą najważniejsze twierdze rosyjskie na terenie Królestwa Polskiego: Warszawę, Nowogeorgijewsk (Modlin) oraz Iwangorod (Dęblin). Kolej pozwalała na szybki transport wojska, amunicji i sprzętu. Droga Żelazna Nadwiślańska została uroczyście oddana do użytku w sierpniu 1877 roku po prawie trzech latach budowy. W lipcu 1897 roku - zgodnie z koncesją po 20 latach - prywatna Droga Żelazna Nadwiślańska została upaństwowiona, w myśl rozporządzeń władz rosyjskich Kolej Terespolska, Iwangorodzko - Dąbrowska, Siedlecko - Modlińska i Brzesko - Chełmska zostały połączone z Drogą Żelazną Nadwiślańską, a w 1898 roku otrzymały wspólną nazwę Nadwiślańskie Skarbowe Drogi Żelazne. Dworzec w Ciechanowie wybudowano w 1877 r. razem z tzw. „koleją nadwiślańską” (od Gdańska do Kowla). Linia ta, jako jedyna na ziemiach polskich, miała konsekwentnie realizowane budowle drewniane wg. wzorców rosyjskich. Pod koniec lat 60-tych XX wieku budynek dworca gruntownie przebudowano. Obiekty towarzyszące zachowały dawny, drewniany styl. W 2015 roku budynek starego dworca został zburzony, a w jego miejsce powstał dworzec modułowy o prostych, nowoczesnych formach. Budynek mieszkalny, będący przedmiotem projektu ze względów technicznych, musiał zostać rozebrany w 2017 roku, by móc go ponownie odtworzyć w przyszłości. Warto zaznaczyć, iż obiekt był jedynym w regionie, zachowanym w pierwotnym wyglądzie, drewnianym, parterowym wielorodzinnym budynkiem mieszkalnym o stylistyce najstarszych obiektów dawnej Kolei Nadwiślańskiej. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków w decyzji w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków powoływał się na w/w wartości historyczne. Również powołał się na art. 6 ust. 1 pkt. 1 litera c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, mówiący, iż bez względu na stan zachowania, zabytki nieruchome będące</p>

	dziełami architektury i budownictwa podlegają ochronie i opiece. Zabytek pierwotnie znajdował się przy ul. Sienkiewicza 73C w sąsiedztwie wspomnianego dworca kolejowego. Zabytek był w tragicznym stanie technicznym z zakazem wstępu i został rozebrany w 2017 r.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odrestaurowanych obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób, korzystających z nowo udostępnionej infrastruktury w skali roku – 2000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	2 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2025

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.4.2 Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Dzielnica Bloki, ul. Fabryczna 2
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	Budynek wymaga kompleksowego remontu, m.in. w zakresie konstrukcji, stropów, elewacji, dachu, zabezpieczeń przeciwwilgociowych, wszystkich instalacji oraz stolarki okiennej i drzwiowej. Zostanie podłączony do sieci gazowniczej. W ramach działań adaptacyjnych zmieni się układ pomieszczeń. Planuje się utworzenie baru mlecznego z pełną kuchnią oraz przestrzeni dla NGO (przeciwdziałanie uzależnieniom i problemom społecznym). Budynek będzie wyposażony w windę oraz w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami. Realizacja założeń rewitalizacji zabytkowego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji pozwoli na ożywienie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne obszaru.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Budynek przy ul. Fabrycznej 2 w Ciechanowie został wzniesiony w latach 1905-1907 przez Spółdzielnię Spożyców „Łydynia”, założoną z inicjatywy urzędników i robotników Cukrowni Ciechanów. Obiekt miał pełnić funkcje handlowe i społeczno-kulturalne. Uroczystego otwarcia obiektu dokonał w 1907 roku pionier polskiej spółdzielczości, późniejszy Prezydent RP, Stanisław Wojciechowski. Obecnie budynek jest wyłączony z użytkowania. Wysoki poziom bezrobocia na tym obszarze, największy w mieście odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, obszar najwyższego zagrożenia patologiami, mała lokalna przedsiębiorczość to podstawowe problemy społeczne i gospodarcze tej dzielnicy. Dodatkowo puste, nieużytkowane obiekty pogłębiają stagnację i zły odbiór tej dzielnicy.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba obiektów zabytkowych objętych rewitalizacją – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowozatrudnionych osób – 6
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	4 500 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2023

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.5 Rozwój i promocja transportu niskoemisyjnego, poprawa bezpieczeństwa na drogach

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.2.5.1 Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem z siecią ścieżek rowerowych
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Osada Fabryczna, ul. Fabryczna, obszar przy stacji PKP Przemysłowy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę parkingu P&R przy stacji kolejowej wraz z oświetleniem, • system parkingowy (ITS) na nowobudowanym parkingu oraz istniejących parkingach w mieście, • montaż stacji roweru miejskiego, • przebudowę ulicy Fabrycznej (m.in. oświetlenie, jezdnia, chodniki, ścieżka rowerowa łącząca się z ścieżkami do stacji PKP Ciechanów, podziemna infrastruktura), • przebudowę ulicy Augustiańskiej (m.in. oświetlenie, chodniki, ścieżkę rowerową, most na rzece Łydyni), • połączenie P&R z siecią ścieżek rowerowych w okolicy ronda „Solidarności”, • zakup autobusów nisko bądź zeroemisyjnych, ładowarki elektryczne. <p>Stworzenie możliwości pozostawienia samochodu i przesiadka do pociągu, na rower czy dojście do przystanku autobusowego to najbardziej ekologiczne rozwiązanie w mieście. Połączenie drogowe, w tym ze ścieżką rowerową prowadzącą do stacji PKP Ciechanów, zapewni swobodne przemieszczanie się pomiędzy dwoma stacjami. By zapewnić kompleksowość inwestycji zostanie wybudowana ścieżka rowerowa łącząca południową część miasta z P&R. System parkingowy</p>

	będzie obejmował miejsca parkingowe w centrum miasta, istniejące centrum przesiadkowe przy stacji PKP Ciechanów oraz planowany P&R w ramach przedsięwzięcia. Zakupione autobusy obsłużą tę część miasta, tworząc nowy przebieg linii.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Osada Fabryczna charakteryzuje się bardzo słabym układem komunikacyjnym. Równolegle do niej przebiegają tory kolejowe z dużą częstotliwością ruchu kolejowego wraz z dworcem PKP Przemysłowy. Stacja kolejowa stanowi ważny punkt dla dojeżdżających do pracy do Ciechanowa lub z Ciechanowa do Warszawy i okolic. Niestety brak jest przy stacji miejsc postojowych. Główny ciąg komunikacyjny stanowi ulica Fabryczna, która jest w stanie krytycznym (z dziurami w obrębie jezdni oraz pobocza). Brak jest chodników, oświetlenia, ścieżki rowerowej. Komunikacja miejska nie obsługuje tej części miasta. Przy ulicy Augustiańskiej znajduje się most jednojezdniowy, utrudniający przemieszczanie się tą ulicą. W obrębie Osady Fabrycznej występuje duże niebezpieczeństwo w ruchu kołowym oraz zagrożenie dla pieszych i rowerzystów.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Infrastruktura węzła komunikacyjnego przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy zostanie dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności do osób doświadczających problemów w poruszaniu.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba miejsc parkingowych na nowo wybudowanym parkingu P&R – 30 • długość zmodernizowanej infrastruktury drogowej [km] – 1,5 • liczba zakupionych autobusów nisko bądź zeroemisyjnych – 3 • długość wybudowanych ścieżek rowerowych [km] – 3
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z nowo powstałej i zmodernizowanej infrastruktury [osoby/rok] – 8 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	60 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

CEL STRATEGICZNY 3: OŻYWIENIE GOSPODARCZE

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1 Tworzenie przestrzeni do rozwoju gospodarczego

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.3.1.1 Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Ul. Nadrzeczna 17
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W 2021 roku opracowana została dokumentacja projektowa opierająca się o konkurs architektoniczny rozstrzygnięty w 2020 roku. W kolejnych latach planowana jest realizacja inwestycji zakładająca kompleksową renowację zabytkowego obiektu wraz z otoczeniem zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków.</p> <p>Ze względu na wartość historyczną budynek otrzyma nowe funkcje kulturalno-turystyczno-gospodarcze.</p> <p>Po rewitalizacji i rozbudowie obiekt będzie składał się z 3 części: odnowionego budynku młyna, nowego wielofunkcyjnego obiektu oraz przeszklonego łącznika. Na potrzeby urządzonej zieleni zagospodarowany zostanie także teren całej działki z ekspozycją na Zamek Książąt Mazowieckich.</p> <p>W obiekcie znajdzie się m.in. duża wielofunkcyjna sala z przeznaczeniem na przestrzeń artystyczną, służąca do realizacji konferencji, wydarzeń kulturalnych oraz eventów biznesowych. Możliwe będzie jej przearanżowanie lub częściowe wydzielenie przestrzeni, w zależności od potrzeb. Pojawi się także strefa historyczno-wystawowa. W Parku Kultury „Młyn” znajdują się też: pomieszczenie dla startupów, pomieszczenia biurowe, socjalne, kompleks szatni z łazienkami, charakteryzatornia, a także bar letni z wyjściem na taras. W obiekcie zlokalizowana będzie też restauracja. Na dachu wielofunkcyjnej sali znajdzie się obszerny taras, będący bardzo dobrym punktem widokowym na zamek. Przestrzenie obiektów na każdej kondygnacji będą w pełni dostępne dla osób niepełnosprawnych, w tym stara część młyna, gdzie wprowadzona zostanie winda.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do stworzenia nowej przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej oraz stworzenia miejsca integracji społecznej i kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Młyn został zbudowany przez Lubienieckiego i Mundsztuka na początku XX wieku. Produkcję zakończył dopiero w latach 60. ubiegłego wieku. Od wielu lat nieużytkowany utracił dawne funkcje i popada w dalszą ruinę. Duże zaplecze użytkowe obiektu oraz teren dookoła pozwalają na zaprojektowanie i wykorzystanie budynku na cele publiczno-społeczne. Lokalizacja w centrum Ciechanowa, jednocześnie bliskość Traktu Średniowiecznego, doliny rzeki Łydyni oraz Zamku Księżąt Mazowieckich sprawiają, iż zrewitalizowany obiekt będzie doskonałym punktem o charakterze kulturalno-turystyczno-gospodarczym.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych - 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z nowych funkcji obiektu [osoby/rok] – 3 000
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	23 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2022-2025

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.3.1.2 Zielony Targ w Ciechanowie
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Pogranicze Osady Fabrycznej/ Śródmieście
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Przedsięwzięcie dotyczy zagospodarowania terenu Miejskiego Targowiska przy ul. Płońskiej w Ciechanowie. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się budowę budynku handlowo-usługowego o powierzchni około 1800 m² wraz z zagospodarowaniem terenu (około 17 000 m²). Budynek będzie zaprojektowany jako energooszczędny. Dzięki wentylacji z odzyskiem ciepła i znajdujących się na dachach panelach fotowoltaicznych można będzie w naturalny sposób pobierać i magazynować energię potrzebną do poprawnego i oszczędnego funkcjonowania obiektu. We wnętrzu budynku powstanie częściowo zadaszony otwarty plac targowy w kształcie litery U. Oprócz funkcji targowiska będzie również wykorzystywany w trakcie wydarzeń kulturalnych, jarmarków świątecznych czy imprez okolicznościowych, gdzie największą grupą odbiorców będą osoby z obszaru rewitalizacji. Nowa przestrzeń będzie miała charakter ekologiczny – poza nasadzeniami drzew, krzewów i kwiatów stworzony zostanie zielony dach. Miejsca parkingowe przepuszczą wodę do gruntu. Teren obecnego targowiska będzie wyposażony w niezbędną infrastrukturę z ciągami pieszymi i pieszo-jezdnymi, małą architekturą i dużą ilością zieleni. Cały obiekt będzie dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Na poziom +1 będą mogły dostać się</p>

	windą lub schodami. Budynek i zagospodarowany teren nie będą posiadać barier architektonicznych.
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	Obecny teren targowiska jest poniżej minimalnych wymagań sprzedających i kupujących. Warunki handlu w tym miejscu od wielu lat pogarszają się, przez co coraz mniejsza liczba przedsiębiorców zainteresowanych jest oferowaniem towarów i usług. Targowisko staje się coraz uboższe i coraz rzadziej odwiedzane przez kupujących. Okres świetności miało w latach 90-tych ubiegłego stulecia. Dziś jest miejscem podupadających biznesów i fatalnych warunków pracy. Obszar targowiska znajduje się na granicy dwóch osiedli wskazanych do rewitalizacji: Śródmieścia oraz Osady Fabrycznej. Stworzenie nowej atrakcyjnej gospodarczo i społecznie przestrzeni wpłynie na poprawę jakości życia osób z obszaru rewitalizacji.
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Teraz oraz budynek usługowo-handlowy na Zielonym Targu zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Również oznaczenia funkcjonujące na Zielonym Targu będą uwzględniać potrzeby tej grupy społecznej.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo wybudowanych budynków o funkcjach handlowo-usługowych – 1 • powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni targowiska miejskiego [m²] – 17 000
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji – 10
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	20 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2026

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.3.1.3 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Gmina Miejska Ciechanów/MOSIR
Lokalizacja projektu	Dzielnica Bloki, ul. 17 Stycznia 60
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez termomodernizację budynku użyteczności publicznej na obszarze wsparcia, co przyczyni się do wzmocnienia struktur społeczno-gospodarczych miasta i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.</p> <p>Planowana inwestycja obejmie następujący zakres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roboty budowlane dociepleniowe, instalacja OZE, instalacja wentylacji mechanicznej, wymiana instalacji centralnego ogrzewania, roboty elektryczne (wymiana oświetlenia na typu LED); • roboty wykończeniowe wewnątrz budynku związane z modernizacją pokoi, restauracji oraz pomieszczeń pomocniczych.

	<p>Zaplanowane działania wynikają z przeprowadzonego audytu energetycznego i poprawią efektywność energetyczną budynku o około 50%.</p> <p>Obiekt poza działalnością hotelowo-sportową służy również jako zaplecze w sytuacji różnego rodzaju zagrożeń, np. w trakcie pandemii, wojny na Ukrainie, zdarzeń losowych itp.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Hotel Olimpijski znajduje się w kompleksie sportowo-rekreacyjnym Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. 17 Stycznia, w najbliższym otoczeniu dzielnicy Bloki. Obiekt powstał w 1993 roku z przeznaczeniem na hotel dla grup sportowych. Do chwili obecnej nie przeprowadzono generalnej modernizacji obiektu. Stan ogólny budynku definiuje się jako średni, jednocześnie budynek charakteryzuje się wysoką energochłonnością. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z przeprowadzonego audytu energetycznego. Również ważny element dotyczy poprawy estetyki, co bezpośrednio przełoży się na wizerunek dzielnicy Bloki oraz przyciągnięcie nowych turystów i grup sportowych.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.</p>
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok]: powyżej 25%.
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	4 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2030

Przedsięwzięcia uzupełniające

Numer i nazwa przedsięwzięcia	U.3.1.1 Rewaloryzacja budynków zabytkowych i terenów przemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej
Wnioskodawca	Gmina Miejska Ciechanów
Podmiot realizujący	Przedsiębiorcy/ organizacje pozarządowe/ spółdzielnie/ osoby prywatne/ Gmina Miejska Ciechanów
Lokalizacja projektu	Osada Fabryczna
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań	<p>W budynkach wykonane zostaną prace budowlane polegające na przywróceniu pierwotnego wyglądu obiektów, m.in wymiana poszycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej jak i zewnętrznej, wymiana elementów konstrukcji, rozprowadzenie sieci elektrycznych i sanitarnych wewnątrz budynku, jak i na zewnątrz, zabezpieczenie fundamentów przed wilgocią, odrestaurowanie elewacji i całego terenu wokół budynków, przywrócenie schodów i barier ochronnych na tarasach i schodach, zrobienie tynków wewnętrznych w budynkach, stworzenie kotłowni na paliwo ekologiczne, zabezpieczenie budynków przed pożarem, wykończenie wnętrz zgodnie z przeznaczeniem m.in na</p>

	<p>restaurację z pokojami gościnnymi, pod potrzeby działalności gospodarczych, usług kultury i dziedzictwa kulturowego oraz na potrzeby mieszkalnictwa.</p> <p>Budynki objęte przedsięwzięciem wpisane są do rejestru zabytków bądź stanowią tereny przemysłowe.</p> <p>Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej, wprowadzenia nowych usług i działań oraz skutkować będzie powstaniem nowych miejsc pracy.</p>
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>Obecnie budynki zabytkowe oraz tereny przemysłowe znajdujące się na Osadzie Fabrycznej są w stanie tragicznym. W większości są wyłączone z użytkowania, bądź zagrażają bezpieczeństwu.</p> <p>Z roku na rok stan obszaru pogarsza się i wymaga natychmiastowej interwencji. W budynkach stolarka okienna częściowo jest wybita, a w miejscu szyb wstawione są płyty, które tylko w nieznacznym stopniu chronią, schody są zlasowane, drzwi zewnętrzne są prowizoryczne, dachy przeciekają. Dużym problemem są zgromadzone odpady przez firmę zajmującą się recyklingiem materiałowym odpadów z tworzyw sztucznych. Właścicielami nieruchomości są w większości osoby prywatne oraz przedsiębiorcy.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	W projektach modernizacji i adaptacji budynków przemysłowych oraz otoczenia tych obiektów na terenie Osady Fabrycznej zostaną uwzględnione zasady dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 2
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób nowozatrudnionych w wyniku realizacji projektu – 10
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	30 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2023-2035

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2 Kadry i nowe technologie dla gospodarki

Przedsięwzięcia podstawowe

Numer i nazwa przedsięwzięcia	P.3.2.1 Centrum Innowacji i Transferu Technologii PUZ w Ciechanowie
Wnioskodawca	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie
Podmiot realizujący	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie
Lokalizacja projektu	Dzielnica Bloki

Syntetyczny opis planowanych do podjęcia zadań i działań

Celem działalności Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CIITT) PUZ w Ciechanowie będzie efektywne łączenie dydaktyki i nauki z biznesem w procesie budowania nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki oraz lepsze wykorzystanie potencjału intelektualnego i technicznego uczelni, a także transfer do gospodarki wyników badań naukowych i prac rozwojowych PUZ w Ciechanowie. Centrum Innowacji i Transferu Technologii wspierać będzie współpracę uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz rozwój przedsiębiorczości przede wszystkim w województwie mazowieckim.

CIITT PUZ w Ciechanowie w ramach swojej działalności będzie świadczyć szereg usług oraz prowadzić działania zgodnie z przyjętą misją, wizją i celami. Przewidywane formy działalności to:

- Usługi B+R lub badawczo-rozwojowe które poszukują innowacyjnych rozwiązań w obszarach: energetyka, w tym OZE i magazyny energii, gospodarka wodorowa, wytrzymałość materiałów, inżynieria powierzchni, tworzywa sztuczne, nowe technologie i rozwiązania technologiczne, informatyczne, ekologia i gospodarka odpadami, balistyka, Ekonomia i Zarządzanie, socjologia, nauki pedagogiczne i z zakresu pielęgniarstwa;
- Prace badawcze i inne prace zlecone świadczone na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego;
- Wykonywanie ekspertyz, usług doradztwa technicznego i wydawanie opinii;
- Wykonywanie dla przedsiębiorstw innowacyjnych prac wdrożeniowych oraz realizacja wspólnych projektów badawczych;
- Podejmowanie działań zmierzających do komercjalizacji prac rozwojowych będących własnością uczelni;
- Realizacja działań o charakterze edukacyjnym, doradczym, eksperckim. Prowadzenie usług szkoleniowych w zakresie specjalistycznych zagadnień technologicznych;
- Świadczenie usług demonstracyjnych, wystawienniczych;
- Organizowanie seminariów naukowych, sympozjów, wyjazdów studyjnych, giełd kooperacyjnych, targów, konferencji oraz współpracy międzynarodowej w zakresie transferu wiedzy i technologii;
- Współpraca przy promocji, reklamie i wdrażaniu zadań i zamówień realizujących wspólne cele Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- Prowadzenie laboratoriów akredytowanych i specjalistycznych (laboratorium balistyczne);
- Wzorcowanie przyrządów pomiarowych, mierników elektrycznych;
- Przestrzelania oraz ustawienia/regulacje broni palnej;
- Najem / użyczenie powierzchni;

	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań zmierzających do pozyskiwania zewnętrznego finansowania projektów mających na celu komercjalizację rezultatów badań i prac rozwojowych; • Organizacja targów, najem hali wystawowej; • CiITT jako platforma startowa, inkubowanie startupów, pomoc ekspercka w inkubacji przedsiębiorstw; • Pozyskiwanie środków i realizacja bonów na innowacje; • Realizacja grantów badawczych; • Realizacja usług informatycznych, m. in.: wynajem powierzchni serwerowej, mocy obliczeniowej oraz hosting, zabezpieczanie i backup danych; • Usługa szybkiego ładowania aut elektrycznych (stacja ładowania EV); • Usługa sprzedaży wodoru technicznego (stacja uzupełniania wodoru).
Sytuacja wyjściowa – uzasadnienie realizacji projektu	<p>W Ciechanowie brak jest usług z zakresu B+R. PUZ jest największą uczelnią w subregionie, która ma zasoby kadrowe możliwe do realizacji działań w tym zakresie. Budynek uczelni znajduje się w dzielnicy Bloki objętej działaniami rewitalizacyjnymi. Uczelnia zamierza zacieśniać współpracę z otoczeniem biznesowym, gospodarczym i społecznym, by ożywić przedsiębiorczość i transfer nowych technologii w regionie.</p> <p>Lokalny rynek pracy nie dysponuje ofertami pracy dla dużej części wykształconych absolwentów uczelni. Z tego m.in. względu widoczny jest odpływ młodych, wykształconych mieszkańców Ciechanowa, w tym obszaru rewitalizacji, do większych ośrodków miejskich. Współpraca z przedsiębiorcami daje szansę na wzrost atrakcyjnych miejsc pracy w Ciechanowie. Usługi z zakresu B+R są szansą na przeniesienie do biznesu nowoczesnych rozwiązań z różnych obszarów, m.in.: energetyki, gospodarki wodorowej, tworzywa sztuczne, rozwiązania informatyczne. Zwiększy to innowacyjność przedsiębiorstw oraz stworzy szansę na rozwój przedsiębiorczości w mieście.</p>
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Budynek oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami. Zasady dostępności będą również zastosowane w oznaczeniach na terenie budynku i w jego otoczeniu.
Wskaźniki produktów	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych budynków Centrum Innowacji i Transferu Technologii – 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych projektów B+R – 3 • Liczba podmiotów gospodarczych korzystających z usług Centrum Innowacji i Transferu Technologii – 10
Całkowity szacowany koszt realizacji projektu	50 000 000 zł
Planowany czas realizacji projektu	2024-2035

6.2 Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Wynika to także z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o rewitalizacji. Komplementarność w każdym z tych wymiarów ukazuje sposób zintegrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR tworzą wiązkę zintegrowanych ze sobą działań pod względem problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązują, przestrzeni, w której są realizowane, procedur zarządzania ich wdrażaniem, źródeł finansowania oraz odniesieniem do wcześniej realizowanych działań. W kolejnych punktach przedstawiono komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych wymiarach.

Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji w różnych częściach obszarów rewitalizacji. Efektem takiego podejścia będzie oddziaływanie zrealizowanych przedsięwzięć na cały obszar rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), choć wiele przedsięwzięć rewitalizacyjnych można zlokalizować w konkretnym miejscu, ponieważ tam na przykład będą realizowane projekty edukacyjne, adaptowany będzie budynek pod cele kulturalne, itp.

W celu zapewnienia komplementarności przestrzennej Gminnego programu rewitalizacji przedsięwzięcia zostały zlokalizowane na całym obszarze rewitalizacji, ze szczególną koncentracją jednak na obszarach, które są kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji w Ciechanowie. Rozkład przestrzenny przedsięwzięć został zaprezentowany w rozdziale „Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji”. W tabeli poniżej pogrupowane zostały przedsięwzięcia według rejonu, w którym są zlokalizowane. Grupy te będą charakteryzować się szczególną komplementarnością przestrzenną. Pierwsza grupa przedsięwzięć to przedsięwzięcia nieinwestycyjne, których adresatami są wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji lub których lokalizacja jest rozproszona na terenie całego obszaru. Przedsięwzięcia te będą realizowane m.in. na terenie budynków i przestrzeni publicznych, których modernizacja została przewidziana w programie (np. przedsięwzięcia P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji, U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, U.1.3.2 Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023).

Tabela 49 Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Rejon realizacji przedsięwzięcia
P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji	cały obszar rewitalizacji
P.1.1.4 Zmiana - zacznij od siebie	
U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	
P.1.2.1 Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	
P.1.2.2 Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży	
U.1.2.1 Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – Czas na sport	
P.1.3.1 Aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, integracja międzypokoleniowa	
P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	
P.1.3.3 Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych przez Polski Czerwony Krzyż	
U.1.3.1 Ciechanów nie marnuje	
U.1.3.2 Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023	
P.2.1.1 Ożywienie terenu przemysłowego Krubin poprzez kontynuację działań infrastrukturalno-społecznych	
P.1.1.2 Utworzenie punktu historycznego na Osadzie Fabrycznej	Osada Fabryczna
U.2.1.1 Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej	
P.2.2.1 Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej	
U.3.1.1 Rewaloryzacja budynków zabytkowych oraz terenów przemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej	
P.2.5.1 Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem siecią ścieżek rowerowych	Osada Fabryczna, Bloki
P.2.3.1 Parki miejscem integracji w Ciechanowie	Osada Fabryczna, osiedle Śródmieście, obszar "Jeziorko"
P.1.3.4 Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa	osiedle Bloki

P.2.1.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich	
P.2.1.3 Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks kulturalno-rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej	
P.2.2.2 Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki	
P.2.4.1 Odtworzenie zabytkowego drewnianego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji	
P.2.4.2 Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2	
P.3.1.3 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski	
P.3.2.1 Centrum Innowacji i Transferu Technologii PUZ w Ciechanowie	osiedle Śródmieście
P.1.1.3 Ożywienie społeczno – gospodarcze na ul. Warszawskiej	
P.1.2.3 Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji	
P.2.1.4 Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie	
P.2.3.2 Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa	
P.3.1.1 Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecnej i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych	
P.3.1.2 Zielony Targ w Ciechanowie	

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. W rezultacie zrealizowane przedsięwzięcia będą oddziaływać na obszary rewitalizacji zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Realizacja przedsięwzięć, za pomocą których rozwiązywane są te same lub powiązane problemy obszaru rewitalizacji, pozwoli na osiągnięcie efektu synergii. W tabeli poniżej umieszczono informacje, jakich sfer dotyczy projekt. Co istotne, wszystkie projekty realizowane w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej w pierwszej kolejności będą rozwiązywać problemy społeczne. W kolejnej tabeli przedstawiono powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na problemy i/lub podobny sposób ich rozwiązywania. Wskazano powiązanie pomiędzy przedsięwzięciami, które m.in. przyczyniają się do wzmocnienia więzi społecznych, podniesienia poziomu kapitału społecznego i intelektualnego, aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru, modernizacji przestrzeni i budynków, itd.

Tabela 50 Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych według sfer oddziaływania, celów strategicznych i kierunków działań

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Sfery oddziaływania	Przypisany cel strategiczny	Kierunki działań									
			1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2
P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji	społeczna	Aktywne i spójne społeczeństwo	1	1	1				1			
P.1.1.2 Utworzenie punktu historycznego na Osadzie Fabrycznej	społeczna przestrzenno-funkcjonalna		1	1	1				1			
P.1.1.3 Ożywienie społeczno – gospodarcze na ul. Warszawskiej	społeczna gospodarcza		1		1						1	
P.1.1.4 Zmiana- zacznij od siebie	społeczna		1	1	1							1
U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	społeczna		1	1	1							
P.1.2.1 Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	społeczna	Aktywne i spójne społeczeństwo		1								1
P.1.2.2 Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży	społeczna			1								1
P.1.2.3 Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji	społeczna przestrzenno-funkcjonalna		1	1	1	1						1
U.1.2.1 Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – Czas na sport	społeczna		1	1	1							
P.1.3.1 Aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, integracja międzypokoleniowa	społeczna	Aktywne i spójne społeczeństwo	1		1							
P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	społeczna		1	1	1							1
P.1.3.3 Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych przez Polski Czerwony Krzyż	społeczna		1		1							

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Sfery oddziaływania	Przypisany cel strategiczny	Kierunki działań												
			1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2			
P.1.3.4 Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa	społeczna														
U.1.3.1 Ciechanów nie marnuje	społeczna														
U.1.3.2 Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023	społeczna														
P.2.1.1 Ożywienie terenu przemysłowego Krubin poprzez kontynuację działań infrastrukturalno-społecznych	społeczna środowiskowa przestrzenno - funkcjonalna	Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska													
P.2.1.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich	społeczna przestrzenno- funkcjonalna techniczna														
P.2.1.3 Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks kulturalno-rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej	społeczna środowiskowa przestrzenno - funkcjonalna														
P.2.1.4 Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie	społeczna przestrzenno- funkcjonalna techniczna														
U.2.1.1 Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej	społeczna przestrzenno- funkcjonalna														
P.2.2.1 Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej	społeczna przestrzenno- funkcjonalna		Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska												

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Sfery oddziaływania	Przypisany cel strategiczny	Kierunki działań									
			1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2
	techniczna											
P.2.2.2 Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki	społeczna przestrzenno- funkcjonalna techniczna											
P.2.3.1 Parki miejscem integracji w Ciechanowie	społeczna środowiskowa przestrzenno - funkcjonalna	Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska										
P.2.3.2 Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa	społeczna gospodarcza środowiskowa przestrzenno - funkcjonalna											
P.2.4.1 Odtworzenie zabytkowego drewnianego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji	społeczna przestrzenno- funkcjonalna techniczna	Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska										
P.2.4.2 Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2	Społeczna gospodarcza przestrzenno- funkcjonalna techniczna											
P.2.5.1 Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem siecią ścieżek rowerowych	społeczna środowiskowa przestrzenno- funkcjonalna	Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska										

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Sfery oddziaływania	Przypisany cel strategiczny	Kierunki działań												
			1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2			
P.3.1.1 Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych	społeczna gospodarcza przestrzenno – funkcjonalna techniczna	Ożywienie gospodarcze													
P.3.1.2 Zielony Targ w Ciechanowie	społeczna gospodarcza przestrzenno – funkcjonalna techniczna														
P.3.1.3 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski	społeczna środowiskowa techniczna														
U.3.1.1 Rewaloryzacja budynków zabytkowych oraz terenów przemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej	społeczna przestrzenno- funkcjonalna techniczna														
P.3.2.1 Centrum Innowacji i Transferu Technologii PUZ w Ciechanowie	społeczna gospodarcza techniczna	Ożywienie gospodarcze													

Źródło: opracowanie własne

Legenda:

Kierunek podstawowy realizowany przez projekt
Kierunek komplementarny realizowany przez projekt

Tabela 51 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez problemy i/lub podobny sposób ich rozwiązywania

Numer przedsięwzięcia	P.1.1.1	P.1.1.2	P.1.1.3	P.1.1.4	U.1.1.1	P.1.2.1	P.1.2.2	P.1.2.3	U.1.2.1	P.1.3.1	P.1.3.2	P.1.3.3	P.1.3.4	U.1.3.1	U.1.3.2	P.2.1.1	P.2.1.2	P.2.1.3	P.2.1.4	U.2.1.1	P.2.2.1	P.2.2.2	P.2.3.1	P.2.3.2	P.2.4.1	P.2.4.2	P.2.5.1	P.3.1.1	P.3.1.2	P.3.1.3	U.3.1.1	P.3.2.1						
P.1.1.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			
P.1.1.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
P.1.1.3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
P.1.1.4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
U.1.1.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
P.1.2.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
P.1.2.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
P.1.2.3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
U.1.2.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
P.1.3.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
P.1.3.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
P.1.3.3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
P.1.3.4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
U.1.3.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
U.1.3.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.1.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.1.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.1.3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.1.4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
U.2.1.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.2.1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
P.2.2.2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Numer przedsięwzięcia	P.1.1.1	P.1.1.2	P.1.1.3	P.1.1.4	U.1.1.1	P.1.2.1	P.1.2.2	P.1.2.3	U.1.2.1	P.1.3.1	P.1.3.2	P.1.3.3	P.1.3.4	U.1.3.1	U.1.3.2	P.2.1.1	P.2.1.2	P.2.1.3	P.2.1.4	U.2.1.1	P.2.2.1	P.2.2.2	P.2.3.1	P.2.3.2	P.2.4.1	P.2.4.2	P.2.5.1	P.3.1.1	P.3.1.2	P.3.1.3	U.3.1.1	P.3.2.1			
P.2.3.1	■		■		■										■	■	■	■					■	■											
P.2.3.2	■		■													■	■						■	■						■					
P.2.4.1	■	■																							■	■	■		■		■	■			
P.2.4.2	■									■	■														■	■	■								
P.2.5.1																					■							■							
P.3.1.1	■				■								■				■	■							■	■	■		■		■	■	■		
P.3.1.2																								■					■		■				
P.3.1.3																	■								■	■	■		■		■	■			
U.3.1.1																■					■	■			■	■		■		■	■		■		
P.3.2.1				■																								■					■		

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna w niniejszym programie zostanie osiągnięta dzięki połączeniu jego systemu zarządzania i systemu monitoringu z procedurami określonymi w „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego miasta Ciechanów do 2035 roku” (Strategii rozwoju). Pozwoli to na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Dla powodzenia procesu wdrażania Strategii rozwoju oraz Gminnego Programu Rewitalizacji należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (np. instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie obszaru funkcjonalnego w zakresie wdrażania Strategii rozwoju i Gminnego Programu Rewitalizacji.

Strategia rozwoju oraz Gminny Program Rewitalizacji są spójne pod względem:

- sformułowanych celów strategicznych i operacyjnych,
- projektów służących realizacji celów,
- systemu wdrażania, w tym organów odpowiedzialnych za realizację dokumentów,
- systemu monitorowania, tym wskaźników realizacji celów.

Interesariuszami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r. są osoby oraz podmioty reprezentujące różne sektory: samorząd gminny, samorząd powiatowy, mieszkańców, lokalne organizacje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe oraz przedsiębiorców.

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie rewitalizacji polegać będzie na kontynuacji działań realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023. Wskazany obszar rewitalizacji jest zbieżny z obszarem wskazanym w LPR. Zbieżność obejmuje rejony Osady Fabrycznej, osiedli Bloki i Śródmieście, a także terenu poprzemysłowego: Krubin. Granice obszaru rewitalizacji określone w niniejszym programie i LPR różnią się w niewielkim stopniu, dlatego należy uznać, że przyjęte założenia programowe i określone w GPR przedsięwzięcia rewitalizacyjne **są kontynuacją procesu rewitalizacji Ciechanowa**. W tabeli poniżej zaprezentowano powiązanie pomiędzy przedsięwzięciami zrealizowanymi w całości bądź w części w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023 oraz przedsięwzięciami zaplanowanymi w niniejszym Programie. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji do 2035 roku mogą być kontynuacją przedsięwzięć wcześniej zrealizowanych. Niektóre przedsięwzięcia, które nie zostały zrealizowane w ramach LPR, po diagnozie potrzeb zostały wskazane w GPR.

Tabela 52 Powiązanie przedsięwzięć zrealizowanych w całości bądź w części w ramach LPR z przedsięwzięciami zaplanowanymi w GPR

Projekty zrealizowane w całości bądź w części w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023	Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej - „Aktywna integracja drogą do zatrudnienia”	P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym P.1.1.4 Zmiana - zacznij od siebie
Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	P.1.2.1 Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji

Projekty zrealizowane w całości bądź w części w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023	Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.
Wsparcie działań organizacji pozarządowych na podobszarach rewitalizacji w Ciechanowie	P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji
Ożywienie zmarginalizowanego obszaru pasażu Marii Konopnickiej w centrum Ciechanowa poprzez przywrócenie wartości historycznych i kulturowych oraz nadanie nowych funkcji społeczno - gospodarczych	P.1.1.3 Ożywienie społeczno – gospodarcze na ul. Warszawskiej P.2.3.2 Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa
Renowacja i modernizacja zabytkowej kamienicy w Ciechanowie z nadaniem nowych funkcji użytkowych	P.1.1.3 Ożywienie społeczno – gospodarcze na ul. Warszawskiej U.1.3.2 Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023
Rewaloryzacja budynku byłego Hotelu „Polonia” w Ciechanowie z adaptacją na cele upowszechniania kultury	P.2.1.4 Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej
Ożywienie społeczno – gospodarcze ul. Warszawskiej w Ciechanowie	P.1.1.3 Ożywienie społeczno – gospodarcze na ul. Warszawskiej
Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich	P.2.1.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich
Utworzenie filii Klubu Integracji Społecznej	P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki	P.2.2.2 Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki
Modernizacja i wyposażenie COEK Studio w Ciechanowie – sposobem na zwiększenie dostępności do zasobów kultury i wprowadzenie nowych form uczestnictwa w kulturze	P.2.1.3 Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” wraz z przylegającym terenem na kompleks kulturalno-rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej
Stworzenie warunków do wykorzystania transportu multimodalnego przez budowę w rejonie dworca kolejowego w Ciechanowie drogowo – kolejowego węzła przesiadkowego wraz z przebudową ul. Sienkiewicza (droga dojazdowa do PKP) i rozbudową sieci dróg dla rowerów	P.2.5.1 Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem siecią ścieżek rowerowych
Rozwój oferty zajęć sportowych dla mieszkańców podobszaru Bloki w przebudowanym kompleksie sportowym przy Gimnazjum nr 3 w Ciechanowie	U.1.2.1 Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji - czas na sport
Budowa infrastruktury targowej, stanowiącej nowoczesne zaplecze handlowe dla rolników i mikroprzedsiębiorców w Ciechanowie	P.3.1.2 Zielony Targ w Ciechanowie

Projekty zrealizowane w całości bądź w części w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023	Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.
Ożywienie terenu przemysłowego „Krubin” w Ciechanowie poprzez działania infrastrukturalno - społeczne	P.2.1.1 Ożywienie terenu przemysłowego Krubin poprzez kontynuację działań infrastrukturalno-społecznych
Lato w mieście dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji	U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zwiększenie dostępu do zajęć pozalekcyjnych w ramach Eksploratorium Matematyki i Techniki dla dzieci i młodzieży z podobszarów rewitalizacji	U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji P.1.2.2 Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży
Parki miejscem integracji w Ciechanowie Tożsamość lokalna – „Dolina rzeki Łydyni” w Ciechanowie	P.2.3.1 Parki miejscem integracji w Ciechanowie P.2.3.2 Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa
Modernizacja boiska szkolnego przy Zespole Szkół Technicznych ul. Kopernika 7 w Ciechanowie	P.1.2.3 Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji
Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Ciechanowie – „Kulinarne Bloki”	U.1.3.1 Ciechanów nie marnuje
Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - „Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie”	P.1.1.4 Zmiana - zacznij od siebie P.1.3.2 Wsparcie przez Polski Czerwony Krzyż rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Źródło: opracowanie własne

Tabela 53 Przedsięwzięcia niezrealizowane w ramach LPR, po diagnozie i zgłoszeniach wskazane w GPR

Projekty nie zrealizowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023	Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.
Termomodernizacja hali sportowej przy Gimnazjum nr 1 z wymianą oświetlenia i instalacją OZE – zwiększenie dostępu do bazy sportowej	P.1.2.3 Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji
Integracja międzypokoleniowa mieszkańców Osiedla Bloki w Ciechanowie – szansą na aktywność społeczną	P.1.3.4 Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa
Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski w Ciechanowie	P.3.1.3 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski
Rewaloryzacja budynków mieszkalnych z przełomu XIX i XX wieku na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie wraz z budową i modernizacją dróg wewnętrznych, chodników oraz parkingów	P.2.2.1 Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej
Rewaloryzacja budynku dworku i zabytkowego Parku przy ul. Fabrycznej 11 w Ciechanowie w celu rozwoju gospodarczego Osady Fabrycznej	U.3.1.1 Rewaloryzacja budynków zabytkowych oraz terenów przemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej

Projekty nie zrealizowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów na lata 2005-2023	Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.
Rewaloryzacja budynku po młynie przy ulicy Nadrzecznej w Ciechanowie i nadanie mu nowych funkcji społeczno – gospodarczych	P.3.1.1 Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych
Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks sportowo – rekreacyjny w Ciechanowie	P.2.1.3 Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks kulturalno-rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej
Budowa Zielonego Skweru na osiedlu Osada Fabryczna w Ciechanowie	U.2.1.1 Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej

Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie rewitalizacji polegać będzie na umiejętnym łączeniu wsparcia z różnych źródeł finansowania, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Zakłada się współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych m.in. ze środków europejskich, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, ze środków krajowych, w tym z budżetów samorządów terytorialnych, ich jednostek i spółek, z dostępnych środków rządowych, w tym funduszy celowych, z komercyjnych instrumentów bankowych, a także ze środków prywatnych projektodawców. Prowadzone będą działania zachęcające inwestorów prywatnych do włączenia się w proces rewitalizacji i udział w finansowaniu projektów.

7. Szacunkowe ramy finansowe

Poniżej zostały przedstawione ramy finansowe przedsięwzięć ujętych w niniejszym programie, poprzez prezentację ich szacunkowej wartości, lat realizacji oraz planowanego/możliwego źródła finansowania. Możliwe źródła finansowania przedstawiono w podziale na:

- wkład własny finansowany ze środków publicznych (W-pub),
- wkład własny finansowany ze środków prywatnych (W-pryw),
- dofinansowanie w ramach projektów krajowych (D-k),
- dofinansowanie w ramach polityki spójności UE – EFS (D-EFS),
- dofinansowanie w ramach polityki spójności UE-EFRR (D-EFRR).

Środki własne Gminy Miejskiej Ciechanów, jej jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych oraz środki własne innych jednostek samorządu terytorialnego, w tym Powiatu Ciechanowskiego oraz środki z funduszy europejskich i innych funduszy krajowych należą do środków publicznych. Organizacje pozarządowe i inne podmioty spoza sektora finansów publicznych, które otrzymają wsparcie ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego, funduszy unijnych i krajowych, w części dofinansowania będą dysponować środkami publicznymi, a w części wkładu własnego środkami prywatnymi. Podstawowym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków unijnych będzie program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027.

Tabela 54 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.

Lp.	Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Wykonawca	Okres realizacji	Wartość przedsięwzięcia (zł)	Potencjalne źródło finansowania
PRZEDSIĘZIĘCIA PODSTAWOWE						
1.	P.1.1.1	Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035	1 200 000 zł	W-pub
2.	P.1.1.2	Utworzenie punktu historycznego na Osadzie Fabrycznej	Gmina Miejska Ciechanów Spółdzielnia Łydynia	2023 -2029	Do oszacowania na etapie realizacji GPR	W-pub W-pryw D-k
3.	P.1.1.3	Ożywienie społeczno – gospodarcze ul. Warszawskiej w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów Stowarzyszenie Centrum Ciechanów	2022 - 2035	4 200 000 zł	W-pub W-pryw
4.	P.1.1.4	Zmiana – zacznij od siebie	Fundacja reGeneracja	2023 - 2026	960 000 zł	D-EFS W-pryw
5.	P.1.2.1	Ciechanów miastem nowoczesnej edukacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035	3 000 000 zł	D-EFS W-pub
6.	P.1.2.2	Nauka robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży	Styrke Paulina Niewiadomska „Robo-Coding robotyka i programowanie”	2023 - 2024	25 000 zł	W-pryw W-pub
7.	P.1.2.3	Szkoła Podstawowa nr 1 miejscem integracji i aktywizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035	2 500 000 zł	D-EFRR D-EFS W-pub
8.	P.1.3.1	Aktywizacja seniorów i osób z niepełnosprawnościami, integracja międzypokoleniowa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2023 - 2035	600 000 zł	D-EFS W-pub

Lp.	Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Wykonawca	Okres realizacji	Wartość przedsięwzięcia (zł)	Potencjalne źródło finansowania
9.	P.1.3.2	Wsparcie przez PCK rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	PCK Ciechanów MOPS	2023 - 2035	30 000 000 zł	D-EFS W-pryw
10.	P.1.3.3	Wsparcie osób starszych i niesamodzielnych przez PCK	PCK Ciechanów MOPS	2023 - 2035	30 000 000 zł	D-EFS W-pryw
11.	P.1.3.4	Biblioteka wielopokoleniowa i wielokulturowa	Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie	2022 – 2035	260 000 zł	W-pub D-k
12.	P.2.1.1	Ożywienie terenu poprzemysłowego Krubin w Ciechanowie poprzez kontynuację działań infrastrukturalno – społecznych	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2035	2 000 000 zł	D-EFRR W-pub
13.	P.2.1.2	Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych w dzielnicy Bloki w Ciechanowie ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie wspólnych przestrzeni miejskich	Gmina Miejska Ciechanów Partnerzy prywatni	2023 - 2035	15 000 000 zł	D-EFRR W-pub W-pryw
14.	P.2.1.3	Zagospodarowanie zbiornika „Kanały” z przylegającym terenem na kompleks kulturalno – rekreacyjny wraz z poszerzeniem oferty kulturalnej	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035	20 000 000 zł	D-EFRR W-pub
15.	P.2.1.4	Rozbudowa i przebudowa budynku Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej	Powiat Ciechanowski	2023 - 2025	13 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub
16.	P.2.2.1	Modernizacja przestrzeni oraz budynków mieszkalnych na Osadzie Fabrycznej	Spółdzielnia Łydynia	2023 - 2035	20 000 000 zł	D-EFRR W-pryw

Lp.	Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Wykonawca	Okres realizacji	Wartość przedsięwzięcia (zł)	Potencjalne źródło finansowania
17.	P.2.2.2	Rewaloryzacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Bloki	Gmina Miejska Ciechanów spółdzielnie/wspólnoty mieszkaniowe	2023 - 2035	40 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub W-pryw
18.	P.2.3.1	Parki miejscem integracji w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2035	4 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub
19.	P.2.3.2	Zielone Śródmieście szansą na ożywienie i poprawę wizerunku centrum Ciechanowa	Gmina Miejska Ciechanów Stowarzyszenie Centrum Ciechanów	2022 - 2035	20 000 000 zł	D-EFRR W-pub W-pryw
20.	P.2.4.1	Odtworzenie zabytkowego drewnianego budynku wraz z nadaniem mu nowych funkcji	Gmina Miejska Ciechanów	2022 -2025	2 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub
21.	P.2.4.2	Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2023	4 500 000 zł	D-k W-pub
22.	P.2.5.1	Budowa P&R przy stacji PKP Ciechanów Przemysłowy wraz z przebudową dróg dojazdowych oraz połączeniem siecią ścieżek rowerowych	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2035	60 000 000 zł	D-EFRR W-pub
23.	P.3.1.1	Rewaloryzacja budynku po młynie przy ul. Nadrzecznej i nadanie mu nowych funkcji społeczno - gospodarczych	Gmina Miejska Ciechanów	2022 - 2025	23 000 000 zł	D-k D-EFRR W-pub
24.	P.3.1.2	Zielony Targ w Ciechanowie	Gmina Miejska Ciechanów	2023 - 2026	20 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub

Lp.	Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Wykonawca	Okres realizacji	Wartość przedsięwzięcia (zł)	Potencjalne źródło finansowania
25.	P.3.1.3	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Hotel Olimpijski	Gmina Miejska Ciechanów MOSIR	2023 - 2030	4 000 000 zł	W-pub D-k
26.	P.3.2.1	Centrum Innowacji i Transferu Technologii PUZ w Ciechanowie	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. I. Mościckiego w Ciechanowie	2024 - 2035	50 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pryw
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE						
1.	U.1.1.1	Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Miejska Ciechanów	2022 -2035	1 200 000 zł	W-pub D-k
2.	U.1.2.1	Aktywizacja dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji – Czas na sport	Ciechanowski Klub Sportów Walki	2023 - 2026	60 000 zł	W-pryw W-pub
3.	U.1.3.1	Ciechanów nie marnuje	Bank Żywności w Ciechanowie	2022 - 2027	50 000 zł	D-EFRR/EFS D-k W-pryw
4.	U.1.3.2	Sentymentalna podróż muzyczna Ciechanów 2023	Stowarzyszenie Studio	2023	25 000 zł	W-pryw W-pub
5.	U.2.1.1	Miejsca sprzyjające integracji i aktywizacji mieszkańców Osady Fabrycznej	Spółdzielnia Łydynia	2023 -2030	1 000 000 zł	W-pryw
6.	U.3.1.1	Rewaloryzacja budynków zabytkowych i terenów poprzemysłowych w celu dalszego rozwoju Osady Fabrycznej	Gmina Miejska Ciechanów Partnerzy prywatni	2023 - 2035	30 000 000 zł	D-EFRR D-k W-pub W-pryw

Źródło: opracowanie własne

8. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOŚ-III.410.758.2022.ET z dnia 13 grudnia 2022 roku stwierdził, iż projekt Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Ciechanów do 2035 r. nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wskazał, iż z analizy uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ww. ustawy (mając na uwadze charakter działań przewidzianych w dokumencie, ich rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego projektem) wynika, że:

- przedmiotowy dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary natura 2000,
- realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w szczególności nie spowoduje negatywnego oddziaływania na ochronę przyrody form ochrony przyrody oraz nie naruszy ograniczeń wynikających z art. 45, art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.).

9. Uspołecznienie

Włączanie społeczeństwa w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji odbywało się na wszystkich etapach tworzenia dokumentu, zarówno w trakcie przeprowadzania diagnozy, jak i budowania GPR. Poniżej opisano działania w rozbiciu na etapy, których dotyczyły.

- **I etap – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Ciechanów**

Miasto w oparciu o pozyskane dane oraz wyniki ankiety opracowało i przedłożyło pod konsultacje projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podstawą do wyznaczenia tych obszarów jest „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla miasta Ciechanów”.

Informacja o konsultacjach została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ciechanów. Poinformowano również Radnych Miasta Ciechanów, przewodniczących osiedli, Młodzieżową Radę Miasta, Ciechanowską Radę Seniorów. Jednocześnie lokalne media informowały mieszkańców o prowadzonych konsultacjach.

Konsultacje przeprowadzono w następujących formach:

- a. zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej;
- b. umieszczenie w BIP urzędu w zakładce informacje urzędu/konsultacje społeczne formularza zgłaszania uwag. Uczestnikom konsultacji umożliwiono złożenie formularza w formie papierowej w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta Ciechanów lub w formie elektronicznej na adres poczty elektronicznej. W wyniku przeprowadzonych konsultacji w tej formie wpłynęły 2 wnioski (pierwszy dotyczący terenu Szkoły Podstawowej nr 1 w Ciechanowie, drugi dotyczący placu Jana Pawła II). Przedstawione uwagi zostały uwzględnione w Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji i stały się podstawą do zmiany granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji;
- c. debata z udziałem mieszkańców miasta została przeprowadzona 17.02.2022 roku w trybie zdalnym na platformie internetowej Zoom. Udział w debacie był otwarty dla wszystkich osób, które zgłosiły wolę uczestniczenia w niej (informacja na stronie internetowej urzędu, BIP i w lokalnych mediach). Podczas debaty zostały zaprezentowane wnioski z przeprowadzonej Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla miasta Ciechanów. Następnie odbyła się dyskusja, podczas której został złożony wniosek o włączenie do obszaru rewitalizacji terenu przemysłowego Krubin. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie. W debacie uczestniczyło 29 osób, w tym mieszkańcy oraz przedstawiciele NGO (w tym działający na rzecz osób z niepełnosprawnością, ochrony środowiska, włączenia obywatelskiego), jst, ośrodków pomocy społecznej, radni, przewodniczący osiedli, przedsiębiorcy;

Zdjęcie 13 Debata z udziałem mieszkańców w formule online

Sposób wyboru obszaru zdegradowanego

Wskaźniki – sfera społeczna

Wskaźnik	Źródło
Dynamika ludności	Urząd Miasta Ciechanów
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym do całości	Urząd Miasta Ciechanów
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym do całości	Urząd Miasta Ciechanów
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
Dynamika liczby osób korzystających z pomocy społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
Dynamika bezrobocia	Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
Dynamika bezrobocia długotrwalego	Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
Dynamika liczby przestępstw	Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
Średni wynik egzaminu 8-klasisty z matematyki	Urząd Miasta Ciechanów
Średni wynik z egzaminu 8-klasisty z języka polskiego	Urząd Miasta Ciechanów
Średni wynik z egzaminu 8-klasisty z języka obcego	Urząd Miasta Ciechanów
Sposób bycia mieszkańców (odnośnie się do innych, kontakty międzysąsiedzkie, dbanie o czystość, dbanie o wspólne sprawy dla mieszkańców itp.)	Badanie ankietowe
Poczucie bezpieczeństwa osobistego	Badanie ankietowe

Źródło: materiały własne

- d. spotkanie konsultacyjne online w dniu 09.03.2022 r. ze studentami Wydziału Ekonomii i kadram naukową Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie. Podczas spotkania uczestnicy zostali zapoznani z Diagnozą i zaproszeni do wypowiedzenia się nt. wskazanych obszarów. Spotkanie dodatkowo miało pobudzić młodzież akademicką do aktywnego uczestniczenia w dalszym procesie konsultacji; akcje: Akcja „Czytam, więc pytam!” – w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ciechanowie (obszar Bloki); „Gram w rewitalizację” – w Kamienicy W18 w Ciechanowie (obszar Śródmieście) przy okazji cotygodniowych spotkań amatorów gry w planszówki. W siedzibach w/w instytucji zostały rozwieszane mapy stanowiące załączniki do projektu uchwały. Przedstawiciel Wydziału Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych był obecny na wybranych spotkaniach i zapoznawał uczestników z przedmiotem konsultacji.

Zdjęcia 14 Akcja „Czytam, więc pytam!” oraz „Gram w rewitalizację”

Źródło: materiały własne

- **II etap – przygotowanie do opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji**

Proces partycypacji przebiegał w następujących formach:

- a. spacerzy badawcze – w dniach 21-22 kwietnia 2022 roku odbyły się spacerzy badawcze z udziałem: mieszkańców, przedstawicieli Rady Miasta, NGO oraz lokalnych przedsiębiorców. Spacerami objęto osiedla: Śródmieście, Osada Fabryczna oraz Bloki. W trakcie spotkań zbierano postulaty i opinie uczestników oraz zgromadzono dokumentację fotograficzną stanowiącą część niniejszego opracowania;

Zdjęcia 15 Spacerzy studyjne 21-22 kwietnia 2022 r.

Źródło: materiały własne

- b. nabór fiszek projektowych – do mieszkańców i podmiotów działających na terenie Ciechanowa, szczególnie w obszarze rewitalizacji przez Urząd Miasta Ciechanów została skierowana propozycja składania pomysłów i koncepcji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do zamieszczenia w GPR. Przedsięwzięcia można było zgłaszać za pomocą tzw. fiszek projektowych. Zgłoszone fiszki zostały poddane analizie i po redakcji tekstowej włączone do programu jako przedsięwzięcia podstawowe lub uzupełniające;
- c. zbieranie uwag ustnych – w Wydziale Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych w godzinach urzędowania wskazano pracownika do zbierania propozycji na działania rewitalizacyjne;
- d. spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami – 8 czerwca 2022 r. odbyło się spotkanie z mieszkańcami Ciechanowa dotyczące programu rewitalizacji miasta. Zostały przedstawione wnioski ze spacerów studyjnych, które odbyły się w marcu, zaprezentowano wizję oraz cele główne rewitalizacji. Przedstawiono także propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych złożonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów. W spotkaniu wzięli udział: mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, stowarzyszenia, radni miejscy oraz działacze.

Zdjęcie 16 Spotkanie konsultacyjne 8 czerwca 2022 r.

Źródło: materiały własne

- **III etap – opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji**

Konsultacje opracowanego projektu GPR odbyły się w terminie od 28 listopada do 30 grudnia 2023 roku w następujących formach:

1. Zbieranie uwag i wniosków na przygotowanym formularzu w formie elektronicznej lub papierowej w siedzibie Urzędu Miasta Ciechanów.
2. Zbieranie uwag ustnych osobiście lub telefonicznie (wypowiedź osoby zainteresowanej spisywał na miejscu pracownik urzędu).
3. Spotkanie konsultacyjne 30.11.2022 r. w siedzibie Urzędu Miasta Ciechanów, plac Jana Pawła II 6, sala konferencyjna na I piętrze. Na spotkanie poza zaproszeniem na stronie internetowej urzędu, wystosowano pisma do przedstawicieli różnych grup interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, w tym zajmujących się problematyką niepełnosprawności, ochrony środowiska i niemarnowania żywności, ekonomii społecznej, wykluczeniem społecznym, edukacją, przedstawicieli zarządów osiedli, uczelni wyższych, zarządzających nieruchomościami). Podczas spotkania przedstawione zostały dotychczasowe etapy prac oraz główne założenia opracowanego dokumentu. Bardziej szczegółowo omówiono projekty budzące najwięcej pytań i emocji. Zapewniono możliwość złożenia uwag i przedstawienia opinii w każdej wskazanej w konsultacjach formie. Uczestniczący brali udział w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu.

Zdjęcia 17 Spotkanie konsultacyjne 30 listopada 2022 r.

Źródło: materiały własne

W okresie konsultacji dodatkowo poddano projekt dokumentu zaopiniowaniu przez doradców Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w ramach projektu pn. „Regiony Rewitalizacji”. Zakres otrzymanej opinii został przeanalizowany z doradcami i wprowadzono zmiany niezbędne z punktu widzenia późniejszej oceny oraz uzyskania wpisu do wykazu programów rewitalizacji na Mazowszu.

Po okresie konsultacji wpłynęły do Urzędu drogą mailową dwa formularze uwag, które pomimo wpłynięcia po terminie zostały poddane analizie. Przygotowano i zamieszczono w BIP Urzędu Miasta Ciechanów informację podsumowującą przeprowadzone konsultacje projektu dokumentu wraz z wskazaniem i odniesieniem się do otrzymanych uwag.

10. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie stanowi zadanie własne gminy. Zadania te powinny być realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie, a także w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji.

10.1 Zadania interesariuszy wewnętrznych

W związku z tym, że niniejszy program rewitalizacji traktowany jest jako uszczegółowienie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów do 2035 r., systemy zarządzania obu dokumentów zostały ze sobą powiązane. Ułatwi to koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach.

Organem odpowiedzialnym za proces wdrażania zapisów niniejszego programu rewitalizacji będzie zatem, podobnie jak w przypadku Strategii, **Prezydent Miasta Ciechanów**, który nadzoruje prace i wdrażanie zadań przez merytoryczne wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta.

Koordynatorem realizacji programu rewitalizacji jest **Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych** Urzędu Miasta Ciechanów. Sformowany w Wydziale Zespół ds. rewitalizacji złożony z 3 osób regularnie zbiera niezbędne dane i informacje o poczynionych inwestycjach, prowadzi monitoring programu rewitalizacji, koordynuje badania ewaluacyjne, organizuje i prowadzi działania partycypacyjne związane z rewitalizacją na terenie miasta, upowszechnia wiedzę o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji, prowadzi dokumentację i obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji a także wspiera inne wydziały merytoryczne w realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Wśród innych jednostek organizacyjnych zaangażowanych w proces rewitalizacji należy wymienić: Centrum Usług Wspólnych, Ciechanowski Ośrodek Edukacji Kulturalnej „Studio”, Miejską Bibliotekę Publiczną, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy. Przedstawiciele wyżej wymienionych jednostek będą zapraszani na spotkania zespołu ds. rewitalizacji. Zespół będzie koordynował pracę i współpracował z wyżej wymienionymi jednostkami.

Urząd Gminy nie poniesie dodatkowych kosztów związanych z zarządzaniem GPR, ze względu na fakt zaangażowania pracowników samorządu wykonujących zadania w ramach swoich obowiązków.

10.2 Zadania interesariuszy zewnętrznych

Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą prezydenta miasta. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się, uwzględniając funkcję Komitetu, o której mowa w ustawie o rewitalizacji oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zakłada się, że zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Miasta Ciechanów nie później niż 3 miesiące po uchwaleniu Gminnego programu rewitalizacji.

Planowane jest powołanie Komitetu Rewitalizacji, który będzie wykonywał m.in. następujące zadania:

- a. wspieranie działań prezydenta miasta na obszarze rewitalizacji, pełnienie roli forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz funkcji opiniodawczo-doradczej prezydenta miasta;
- b. reprezentowanie interesariuszy rewitalizacji, w tym: mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- c. wyrażanie opinii oraz podejmowanie inicjatywy w sprawie rozwiązań odnoszących się do obszaru rewitalizacji;
- d. uczestnictwo w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miasta i zarządzeń prezydenta związanych z obszarem rewitalizacji.

W myśl ustawy o rewitalizacji interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczna inicjatywa mieszkaniowa i towarzystwo budownictwa społecznego;
- mieszkańcy miasta spoza obszaru rewitalizacji;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Wybrani przedstawiciele wyżej wymienionych grup będą brać udział w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Inni interesariusze zewnętrzni:

Inni interesariusze rewitalizacji, którzy nie biorą udział bezpośrednio w pracach Komitetu Rewitalizacji, mogą włączać się w działania rewitalizacyjne, w zależności od ich potrzeb i możliwości poprzez:

- a. informowanie prezydenta i Komitetu Rewitalizacji o lokalnych problemach wymagających rozwiązania;
- b. konsultowanie proponowanych rozwiązań rewitalizacyjnych odnoszących się do lokalnych spraw i problemów;
- c. doradztwo w zakresie swoich możliwości, jako lokalni eksperci;
- d. dzielenie się z władzami lokalnymi odpowiedzialnością za podejmowanie decyzji w sprawach bezpośrednio ich dotyczących;
- e. współrealizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do partnerów społeczno-gospodarczych, którzy będą angażowani w proces rewitalizacji, należą zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4) ustawy wdrożeniowej w szczególności:

- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie;
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska;

- podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.

10.3 Harmonogram realizacji GPR

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r., w którym zostały uwzględnione podstawowe elementy wdrażania GPR.

Tabela 55 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.

Etapy i rodzaje działań	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Miasta Ciechanów													
Powołanie Komitetu Rewitalizacji													
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do budżetu gminy/WPF													
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz na kwartał)													
Działania informacyjno-promocyjne Gminnego Programu Rewitalizacji													
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych													
Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji													
Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów													
Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie finansowej 2021-2027													
Przygotowanie do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej													
Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji													

Źródło: opracowanie własne

11. System monitorowania i oceny

Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji.

Na monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r. składają się następujące elementy:

- coroczne informacja z realizacji przedsięwzięć zawartych w GPR,
- ocena aktualności i stopnia realizacji celów strategicznych odbywająca się co trzy lata w oparciu o wskaźniki,
- końcowe sprawozdanie z realizacji GPR wraz z zestawieniem wskaźników realizacji celów.

Raz w roku opracowywana będzie informacja z realizacji przedsięwzięć zawartych w GPR. Informacja zawierać będzie opis zrealizowanych i będących w trakcie realizacji działań oraz informację o ewentualnych przeszkodach w realizacji zaplanowanych według harmonogramu przedsięwzięć. Wydział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Działań Strategicznych pozyska dane o realizowanych przedsięwzięciach z wydziałów merytorycznych i jednostek organizacyjnych, a także w miarę możliwości będzie monitorować działalność innych podmiotów zewnętrznych, których przedsięwzięcia zostały zawarte w GPR. Informacje o realizowanych przedsięwzięciach będą przedstawiane w Raporcie o stanie miasta.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, którą Miasto zobowiązane jest przeprowadzić co najmniej raz na 3 lata. Ocena podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

W oparciu o roczne sprawozdania i wyniki oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasto będzie podejmować decyzje o jego ewentualnej zmianie. Zmiana można zostać również przeprowadzona z innych powodów, które dotyczą usprawnienia realizacji GPR lub poszerzenia listy lub zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na zakończenie realizacji GPR zostanie sporządzone całościowe sprawozdanie z podjętych działań i osiągniętych rezultatów w podziale na cele strategiczne. Końcowe sprawozdanie będzie zawierać opis wszystkich zrealizowanych przedsięwzięć oraz analizę osiągniętych rezultatów w postaci wskaźników realizacji celów strategicznych GPR. Za wartość bazową w tym względzie uznano wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji.

Tabela 56 Wskaźniki realizacji celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020 rok)	Ocena realizacji	Źródło danych pomiaru wskaźnika
Wskaźniki mierzące postępy realizacji 1. Celu Strategicznego: Aktywne i spójne społeczeństwo			
Udział liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie mieszkańców miasta	25%	utrzymuje się	Urząd Miasta Ciechanów

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020 rok)	Ocena realizacji	Źródło danych pomiaru wskaźnika
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	25,9%	utrzymuje się	Urząd Miasta Ciechanów
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2020 r.	4,9%	maleje	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	55,9%	maleje	Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
Liczba stwierdzonych przestępstw przypadająca na 1 000 mieszkańców	22,8	maleje	Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć przez NGO na obszarze rewitalizacji/dla osób z obszaru rewitalizacji	0	wzrasta	Urząd Miasta Ciechanów
Wskaźniki mierzące postępy realizacji 2. Celu Strategicznego: Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska			
Liczba zmodernizowanych obiektów i przestrzeni publicznych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji	9	wzrasta	Urząd Miasta Ciechanów
Wskaźniki mierzące postępy realizacji 3. Celu Strategicznego: Ożywienie gospodarcze			
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	69,6	wzrasta	CEIDG https://prod.ceidg.gov.pl
Liczba nowopowstałych miejsc/przestrzeni dla prowadzenia działalności gospodarczej	0	wzrasta	Urząd Miasta Ciechanów

Źródło: opracowanie własne

12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10) w gminnym programie rewitalizacji należy określić zmiany, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym w zasadach i kryteriach wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Rada Miasta Ciechanów w dniu 29 listopada 2001 roku podjęła uchwałę Nr 85/X/2001 w sprawie zasad wynajmowania i pięcioletniego programu gospodarowania lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz kryteriów wyboru osób z którymi umowy najmu powinny być zawierane w pierwszej kolejności. Uchwała podlegała zmianom i ostatnia zmiana została podjęta w dniu 25 sierpnia 2016 roku uchwałą Nr 272/XXII/2016 w sprawie zmiany uchwały Nr 85/X/2001 Rady Miasta Ciechanów z dnia 29 listopada 2001 roku, w sprawie zasad wynajmowania i pięcioletniego programu gospodarowania lokalami, wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz kryteriów wyboru osób, z którymi umowy najmu powinny być zawierane w pierwszej kolejności (Dz. Urzędowy Woj. Mazowieckiego z 2001r. Nr 267, poz. 6651 z późn. zm.). Jak wynika z analizy uchwały, pięcioletni program gospodarowania lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy wymaga aktualizacji, ponieważ obejmuje okres 2015-2019, jednakże zmiany w programie oraz w pozostałym zakresie objętym uchwałą nie są wymagane w kontekście ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów.

13. Specjalna strefa rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie przewiduje się utworzenia specjalnej strefy rewitalizacji o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji

14. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

14.1 Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji są zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ciechanów przyjętym uchwałą nr 309/XXVI/2016 z dnia 26 października 2016 roku. W związku z czym nie jest konieczne wskazanie zakresu niezbędnych zmian w tym dokumencie.

14.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Na obszarze rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego wskazuje się:

- a. Obszary, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
- MPZP Dzielnicy „Bloki”. Uchwała nr 103/X/99 Rady Miejskiej Ciechanowa z dnia 30 listopada 1999 r.
  - MPZP terenu pomiędzy osiedlami „Jeziorko” i „40-lecia”. Uchwała nr 44/V/2002 Rady Miasta Ciechanów z dnia 29 maja 2002 r.
  - MPZP „Dolina Łydyni”. Uchwała nr 154/XVI/2004 Rady Miasta Ciechanów z dnia 26 lutego 2004 r.
  - MPZP „Krubin II”. Uchwała nr 280/XXIX/2008 Rady Miasta Ciechanów z dnia 30 grudnia 2008 r.
  - MPZP „Powstańców Wielkopolskich”. Uchwała nr 347/XXXVII/2009 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 sierpnia 2009 r.
  - MPZP „Łydynia”. Uchwała nr 202/XVI/2012 Rady Miasta Ciechanów z dnia 23 lutego 2012 r.
  - MPZP „Orylska”. Uchwała nr 479/XL/2014 Rady Miasta Ciechanów z dnia 26 marca 2014 r.
  - MPZP przy ul. Sienkiewicza (dz. nr ewid. 1661/2, 1661/3, 1662/3 i cz. dz. nr 1648/4). Uchwała Nr 95/X/2015 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 sierpnia 2015 r.
  - MPZP „BLOKI I - część A”. Uchwała nr 259/XXV/2020 Rady Miejskiej Ciechanowa z dnia 24 września 2020 r.
  - Zmiana mpozp m.Ciechanowa w zakresie działek nr ewid. 464/3 i 464/4 położonych u zbiegu ul. Strażackiej i ul. Ściegiennego. Uchwała nr 37/V/98 Rady Miejskiej Ciechanowa z dnia 18 czerwca 1998 r.
  - MPZP BLOKI II – część A. Uchwała nr 478/XLVIII/2022 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 stycznia 2022 r.

Rysunek 10 Mapa obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Ciechanów (kolorem fioletowym oznaczono obszar rewitalizacji, kolorem zielonym oznaczono granice MPZP)

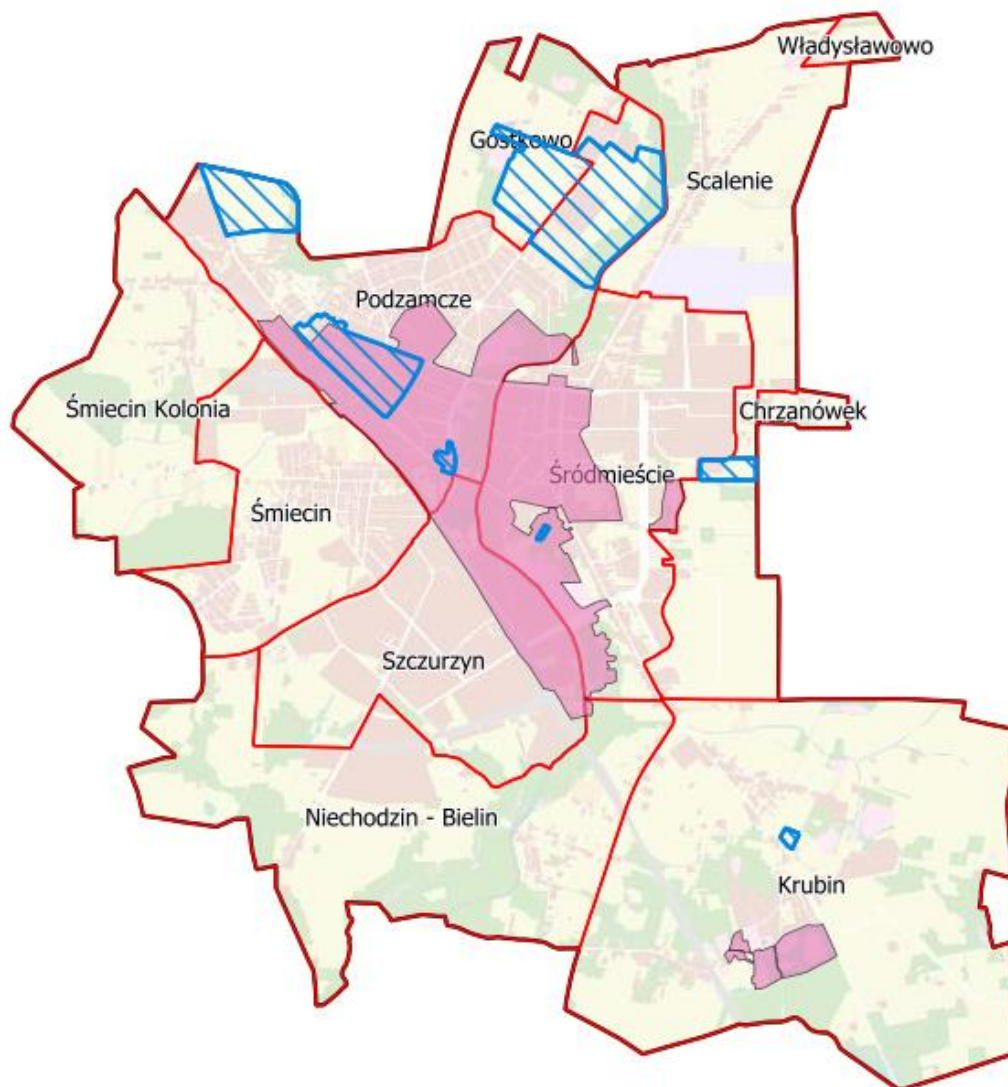

Źródło: <https://sip.umciechanow.pl/map>

- b. Obszary, dla których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- MPZP „BLOKI I – część B”. Uchwała nr 32/V/2015 Rady Miasta Ciechanów z dnia 26 lutego 2015 r.
  - MPZP „BLOKI II – część B”. Uchwała nr 117/IX/2019 Rady Miasta Ciechanów z dnia 19 czerwca 2019 r. zmieniona uchwałą 477/XLVIII/2022 Rady Miasta Ciechanów z dnia 27 stycznia 2022 r.
  - MPZP dla działki nr ewidencyjny 789/1 z obrębu 10-Śródmieście. Uchwała nr 442/XLVI/2021 Rady Miasta Ciechanów z dnia 25 listopada 2021 r.

Rysunek 11 Mapa opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Ciechanów (kolorem fioletowym oznaczono obszar rewitalizacji, kolorem niebieskim oznaczono granice MPZP w trakcie opracowania)

Źródło: <https://sip.umciechanow.pl/map>

- c. Obszary, dla których miasto Ciechanów zamierza przystąpić do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zestawienie terenów, dla których miasto zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jest kontynuacją wizji ujętej w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zestawienie to przedstawia poniższa tabela:

Tabela 57 Wykaz obszarów przewidzianych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wynikających ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ciechanów)

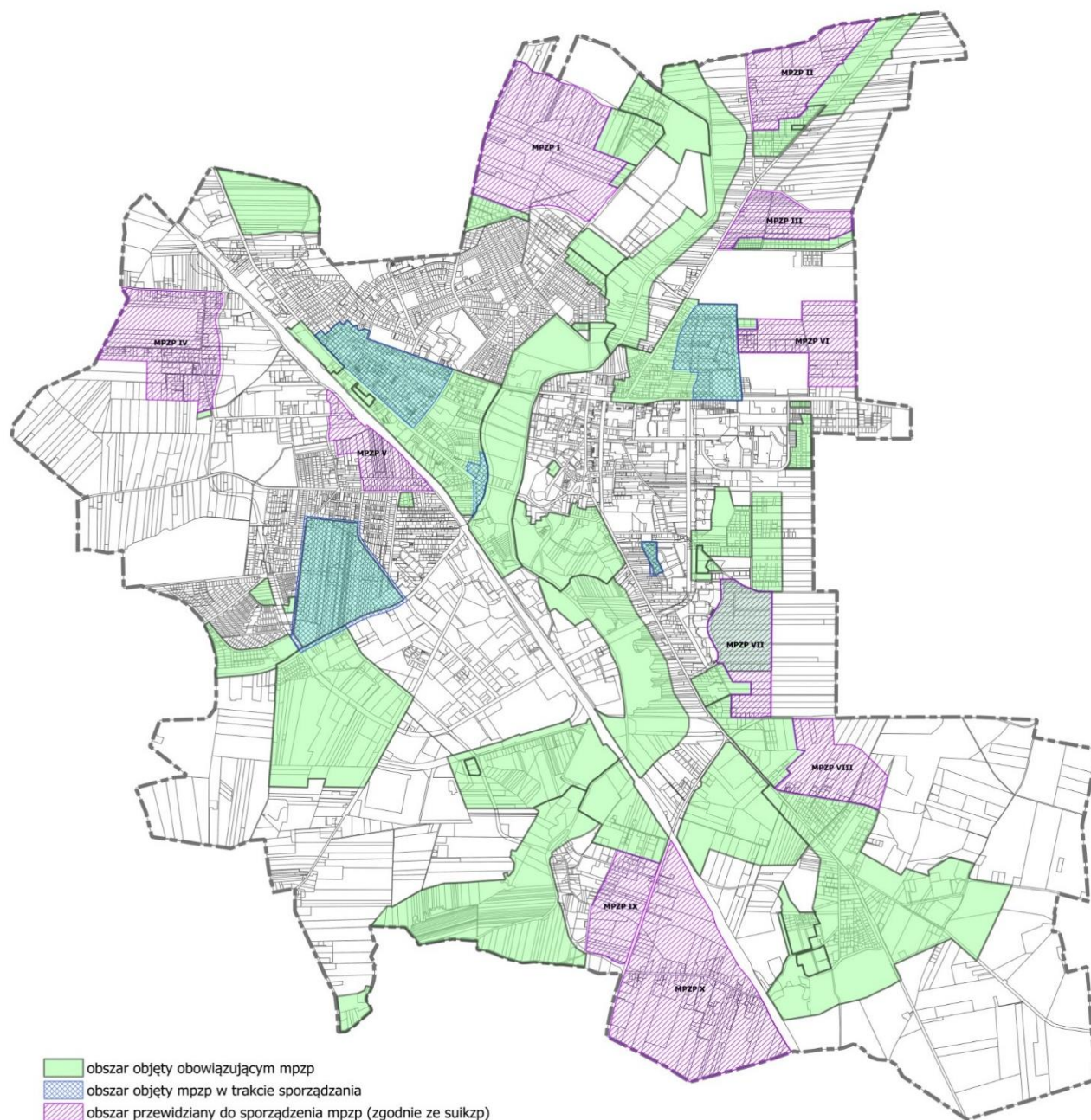
I.p.	Symbol obszaru wskazanego do objęcia planem/opis granic	Powierzchnia	Cel sporządzania planu
1.	MPZP I Obszar położony pomiędzy ulicami: Gostkowską – Kargoszyńską - komunalną	Ok. 70 ha	- ustalenie lokalizacji stref zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej z uwzględnieniem lokalizacji dawnego składowiska odpadów (w tym uzyskanie pozytywnej opinii WIOŚ dla lokalizacji funkcji mieszkaniowej), - ustalenie funkcji i zasad zagospodarowania dla terenu dawnego składowiska odpadów, Określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną i obsługi komunikacyjnej.
2.	MPZP II Obszar położony pomiędzy ul. Gruduską i ul. Przasnyską do granic miasta	Ok. 31 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z rolniczych na inwestycyjne, - przygotowanie do zainwestowania obszaru położonego w bliskim zasięgu istniejącego uzbrojenia, usytuowanie w sąsiedztwie obszarów zainwestowanych, - określenie zasad dostępności komunikacyjnej, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.
3.	MPZP III Obszar położony po północnej stronie ul. Kąckiej pomiędzy ul. Wojska Polskiego a granicą miasta	Ok. 20 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z rolniczych na inwestycyjne, - przygotowanie do zainwestowania obszaru położonego w bliskim zasięgu istniejącego uzbrojenia, usytuowanie w sąsiedztwie obszarów zainwestowanych, - określenie zasad dostępności komunikacyjnej, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.
4.	MPZP IV Obszar położony po południowej stronie ul. Kwiatowej pomiędzy ul. Wiosenną a granicą miasta	Ok. 47 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z rolniczych na inwestycyjne, - przygotowanie do zainwestowania obszaru położonego w bliskim zasięgu istniejącego uzbrojenia, usytuowanie w sąsiedztwie obszarów zainwestowanych, - określenie zasad dostępności komunikacyjnej, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.
5.	MPZP V Obszar położony pomiędzy ul. Widna – ul. Śmiecińską	Ok. 20 ha	- uwzględnienie planowanego przejścia dwupoziomowego w ciągu ul. Śmiecińskiej przez obszar kolejowy (tunel), - ustalenie zasad obsługi komunikacyjnej przyległych obszarów, - ustalenie zasad podziału obszaru działki,

			- określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.
6.	MPZP VI Obszar po południowej stronie jednostki wojskowej	Ok. 30 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z rolniczych na budowlane, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną, - określenie zasad dostępności komunikacyjnej, - ustalenie zasad kompozycji urbanistycznej.
7.	MPZP VII Obszar położony po wschodniej stronie „osiedla 40-lecia”	Ok. 35 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów rolniczych na budowlane, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną, - wydzielenie obszarów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej.
8.	MPZP VIII Obszar położony po północnej stronie ul. Ludowej	Ok. 28 ha	- ustalenie zasad podziału obszaru na działki, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną i obsługi komunikacyjnej.
9.	MPZP IX Obszar położony po zachodniej stronie ul. Kasprzaka	Ok. 22 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z funkcji rolniczych na cele inwestycyjne, - ustalenie zasad podziału działki, - określenie zasad obsługi drogowej, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną
10.	MPZP X Obszar położony pomiędzy linią kolejową E65 a ul. Kasprzaka	Ok. 102 ha	- umożliwienie zmiany funkcji obszarów z funkcji rolniczych na cele inwestycyjne, - ustalenie zasad podziału działki, - określenie zasad obsługi drogowej, - określenie zasad obsługi infrastrukturą techniczną

Źródło: „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Ciechanów w latach 2016-2020”

Na rysunku poniżej zaprezentowano rozmieszczenie obszarów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do opracowania miejscowych planów zagospodarowania.

Rysunek 12 Rozmieszczenie obszarów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do opracowania miejscowych planów zagospodarowania

Źródło: „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Ciechanów w latach 2016-2020”

- d. Obszary, dla których wymagane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z „Analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Ciechanów w latach 2016-2020”, na obszarze miasta Ciechanów nie wskazuje się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, a także nie planuje się obszarów dla lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

14.3 Wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

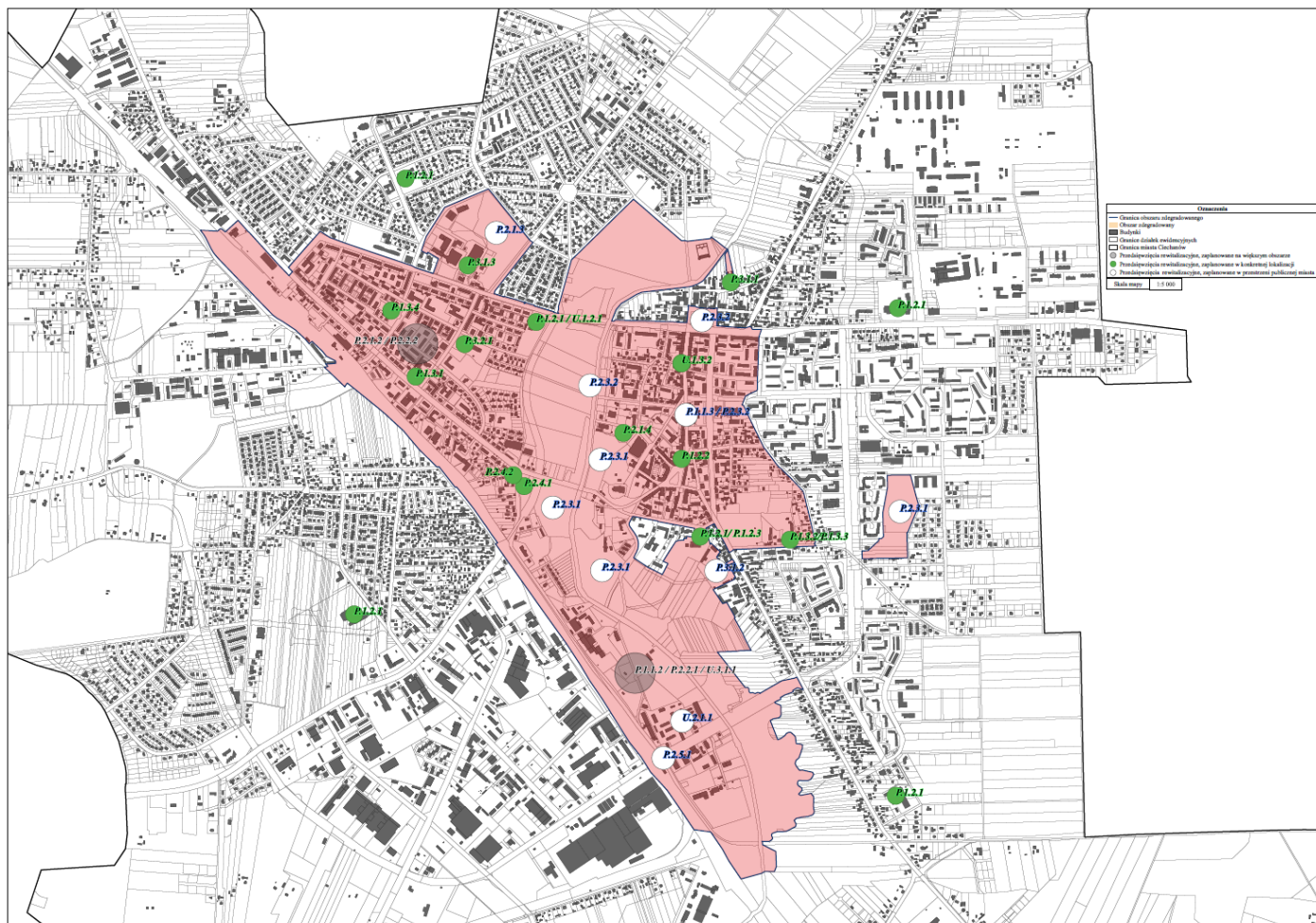
15. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wynikają diagnozy i analiz, zdiagnozowanych problemów, zgłoszonych potrzeb, konsultacji społecznych, opinii oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r. Na mapie, stanowiącej załącznik do programu rewitalizacji, wskazano lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dla większości przedsięwzięć jest możliwe ustalenie konkretnej lokalizacji. Wśród nich znajdują się przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące budynków, które zostaną poddane modernizacji i/lub adaptacji pod inne funkcje, a także przedsięwzięcia nieinwestycyjne dotyczące m.in. działań społecznych, którymi objęci zostaną mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Działania te będą organizowane m.in. w konkretnych lokalizacjach, np. w siedzibie organizacji lub placówki oświatowej oferującej aktywizację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji. Niektóre placówki oświatowe, które będą realizować działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, znajdują się poza obszarem rewitalizacji. Te również zaznaczono na mapie. Część przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczy inwestycji i działań społecznych zaplanowanych do realizacji w przestrzeni publicznej i na terenach zieleni. Na mapie zaznaczono również przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zaplanowano na większym obszarze osiedla, jednak ich szczegółowa lokalizacja nie została określona na etapie opracowania GPR. Kilka przedsięwzięć nie zostało ukazanych na mapie, ponieważ ich realizacja przewidziana została na całym obszarze rewitalizacji. Należą do nich:

- P.1.1.1 Wsparcie działań organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji,
- P.1.1.4 Zmiana – zacznij od siebie,
- U.1.1.1 Lato w mieście dla mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- U.1.3.1 Ciechanów nie marnuje.

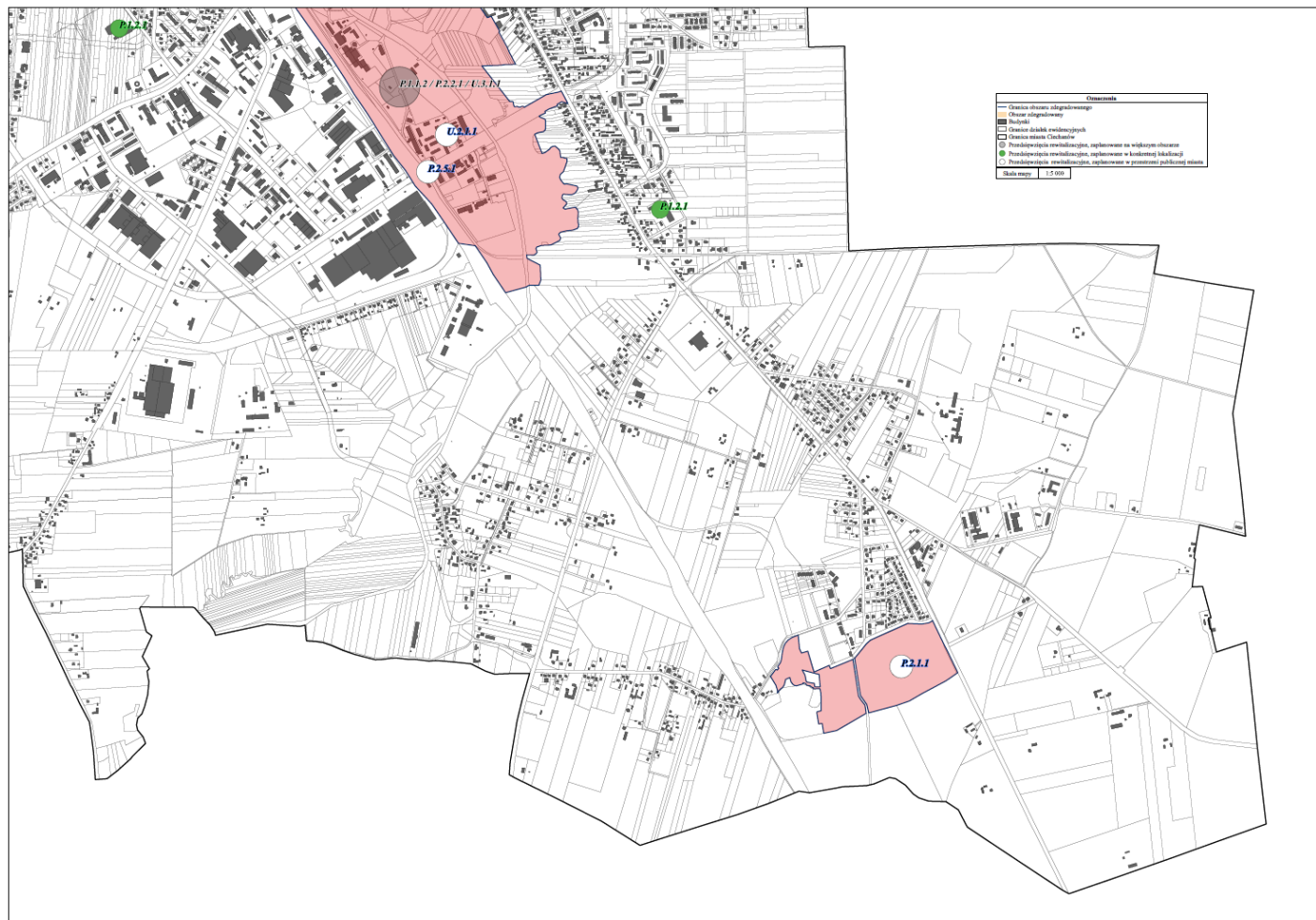
Poniżej zaprezentowano rysunek mapy kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Rysunek 13 Mapa – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji miasta Ciechanów – część 1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 14 Mapa – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji miasta Ciechanów – część 2

Źródło: opracowanie własne

16. Spis tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1 Matryca zgodności celów GPR z dokumentami strategicznymi.	14
Tabela 2 Liczba ludności i powierzchnia w poszczególnych osiedlach miasta Ciechanów na dzień 31.12.2020 r.	18
Tabela 3 Próba badawcza w podziale na osiedla miasta Ciechanów	21
Tabela 4 Wskaźniki delimitacyjne w podziale na sfery	22
Tabela 5 Dynamika liczby ludności w latach 2015-2020 w Ciechanowie w rozbiciu na osiedla	25
Tabela 6 Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców osiedla w 2020 r.	25
Tabela 7 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców osiedla w 2020 r.	26
Tabela 8 Udział osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na osiedlach w 2020 r.	26
Tabela 9 Dynamika liczby bezrobotnych w 2020 r. w stosunku do roku 2015 na osiedlach	27
Tabela 10 Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2020 r.	28
Tabela 11 Dynamika liczby osób długotrwale bezrobotnych w latach 2015-2020	28
Tabela 12 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2020 r.	29
Tabela 13 Dynamika liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej w latach 2015-2020	29
Tabela 14 Liczba stwierdzonych przestępstw przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	30
Tabela 15 Dynamika liczby stwierdzonych przestępstw w latach 2015-2020	31
Tabela 16 Ocena poziomu bezpieczeństwa osobistego na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	31
Tabela 17 Wyniki egzaminów ósmoklasistów w 2021 r.	32
Tabela 18 Ocena sposobu bycia mieszkańców, relacji międzysąsiedzkich na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	33
Tabela 19 Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w układzie osiedli miasta Ciechanów	33
Tabela 20 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2022 r.	35
Tabela 21 Dynamika liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw w latach 2015-2022	36
Tabela 22 Udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem w 2020 r.	36
Tabela 23 Bliskość i liczebność punktów handlowych i usługowych na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	37
Tabela 24 Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w układzie osiedli miasta Ciechanów	38
Tabela 25 Liczba kursów autobusów MPK przypadająca na 1 000 mieszkańców poszczególnych osiedli w 2020 r.	39
Tabela 26 Ocena skomunikowania transportem zbiorowym z innymi częściami miasta na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	40
Tabela 27 Liczba obiektów infrastruktury społecznej, sportowej i placów zabaw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2021 r.	40
Tabela 28 Ogólna estetyka, czystość, ład przestrzenny na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	41
Tabela 29 Ocena atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można spędzić czas wolny poza domem na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	42
Tabela 30 Ocena atrakcyjności oraz bliskości miejsc, w których rodzice mogą spędzić czas z małymi dziećmi na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022 ...	42

Tabela 31 Ocena atrakcyjności oraz dostępności miejsc związanych z wydarzeniami kulturalnymi na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022.....	43
Tabela 32 Ocena atrakcyjności oraz dostępności terenów i obiektów, w których można uprawiać sport i rekreację na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022.....	43
Tabela 33 Ocena ruchu ulicznego i jego wpływu na komfort życia na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	44
Tabela 34 Ocena liczebności oraz dostępności miejsc parkingowych na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	45
Tabela 35 Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w układzie osiedli miasta Ciechanów	45
Tabela 36 Ocena atrakcyjności i bliskości miejsc, w których można odpocząć w otoczeniu natury na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022.....	47
Tabela 37 Ocena czystości powietrza atmosferycznego na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	48
Tabela 38 Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w układzie osiedli miasta Ciechanów.....	48
Tabela 39 Liczba zabytków przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2020 r.	50
Tabela 40 Liczba decyzji o rozbiórce w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2016-2020	51
Tabela 41 Ocena stanu technicznego budynków na zewnątrz i wewnątrz na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w okresie 3.12.2021 – 7.01.2022	51
Tabela 42 Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w układzie osiedli miasta Ciechanów.....	52
Tabela 43 Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach rozwoju Ciechanowa w podziale na osiedla	54
Tabela 44 Wybrane wskaźniki sytuacji obszaru rewitalizacji	58
Tabela 45 Potencjały, problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji	74
Tabela 46 Cele rewitalizacji	78
Tabela 47 Kierunki działań wynikające z celów rewitalizacji w powiązaniu z problemami i potencjałami obszaru rewitalizacji	79
Tabela 48 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele strategiczne i kierunki działań	84
Tabela 49 Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych	136
Tabela 50 Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych według sfer oddziaływania, celów strategicznych i kierunków działań	138
Tabela 51 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez problemy i/lub podobny sposób ich rozwiązywania	142
Tabela 52 Powiązanie przedsięwzięć zrealizowanych w całości bądź w części w ramach LPR z przedsięwzięciami zaplanowanymi w GPR.....	144
Tabela 53 Przedsięwzięcia niezrealizowane w ramach LPR, po diagnozie i zgłoszeniach wskazane w GPR	146
Tabela 54 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.	149
Tabela 55 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.	162
Tabela 56 Wskaźniki realizacji celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ciechanów do 2035 r.....	163

Tabela 57 Wykaz obszarów przewidzianych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wynikających ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ciechanów	169
--	-----

Spis rysunków

Rysunek 1 Podział Ciechanowa na jednostki analityczne	17
Rysunek 2 Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w układzie osiedli miasta Ciechanowa	34
Rysunek 3 Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w układzie osiedli miasta Ciechanów	38
Rysunek 4 Wskaźnik sumaryczny w sferze funkcjonalno-przestrzennej w układzie osiedli miasta Ciechanów	46
Rysunek 5 Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w układzie osiedli miasta Ciechanów	49
Rysunek 6 Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w układzie osiedli miasta Ciechanów	53
Rysunek 7 Wskaźnik sumaryczny we wszystkich sferach w układzie osiedli miasta Ciechanów	55
Rysunek 8 Obszar zdegradowany miasta Ciechanów	56
Rysunek 9 Obszar rewitalizacji miasta Ciechanów	58
Rysunek 10 Mapa obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Ciechanów (kolorem fioletowym oznaczono obszar rewitalizacji, kolorem zielonym oznaczono granice MPZP)	167
Rysunek 11 Mapa opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Ciechanów (kolorem fioletowym oznaczono obszar rewitalizacji, kolorem niebieskim oznaczono granice MPZP w trakcie opracowania)	168
Rysunek 12 Rozmieszczenie obszarów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do opracowania miejscowych planów zagospodarowania	171
Rysunek 13 Mapa – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji miasta Ciechanów – część 1	174
Rysunek 14 Mapa – Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji miasta Ciechanów – część 2	175